דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום שני, כ' באלול תשמ"ז, 14 בספטמבר 1987 ● גליון 19222

היום 12 עמודים ● המחיר 1.00 ש"ח, באילת 87 אג'

היום בדבר

● הכיבוש כעסק כלכלי / דני רובינשטיין
● צה"ל לא חרג מסמכותו / פרופ' נתן רוטנשטרייך
● תשובה של בגין לשרון / עליזה ולך
● אין שם סיפור עתונאי / יצחק רועה
● חזית המיסוי / חיים ביאור
● „על הדשא"; „עכשיו"; ספורט; בידור

מזג האויר

נאה. גובה הגלים עד 80 ס"מ וטמפרטורת הים 17 מעלות.
הטמפרטורות החזויות:
ירושלים: 16־28, רמת־הגולן 18־29, נהריה: 22־29, צפת 16־26, חיפה 22־30, טבריה 22־34, נצרת 19־29, עפולה 21־33, שומרון 18־30, תל־אביב 21־29, לוד: 20־30, יריחו 22־35, עזה 20־29, באר־שבע 17־32, אילת 24־38

הסכם השכר צפוי להיחתם בערב החג

המעבר לשבוע מקוצר יושלם תוך שנה וחצי ● תשולם תוספת שכר אחידה – כ־70 ש"ח

מאת חיים באור, סופר „דבר" לענייני עבודה

הסכם השכר בשירות הציבורי ייחתם, ככל הנראה, בשבוע הבא – לאחר שובו של שר האוצר משה נסים בארה"ב ולפני ראש השנה. כך הוערכו אתמול גורמים בכירים בהסתדרות.

מדיווח שמסר אתמול יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, לחברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות, עולה שהאוצר מוכן עתה שקיצור שבוע העבודה לחמישה ימים יבוצע בשירות הציבורי בתוך שנה עד שנה וחצי.

לעומת זאת, מעבר השירות הציבורי מ־45 שעות עבודה בשבוע ל־40 שעות יתבצע רק החל מיום תחולתו של הסכם השכר הבא, כלומר לא לפני אפריל 88'. עם זאת הסכים האוצר כי אלה העובדים כיום 47 שעות בשבוע, יעברו למכסה של 45 שעות בשבוע עוד השנה.

באשר לתוספת השכר, שתנוע סביב 5 אחוזים, הוסכם בין ההסתדרות לאוצר כי היא תעמוד על סכום שקלי אחיד, לכל רמות השכר. האוצר הציע שסכום התוספת יהיה 63 ש"ח אך ההסתדרות עומדת על כך שהסכום לא יפחת מ־75 ש"ח. מעריכים שהסכום הסופי ינוע סביב 70 ש"ח.

הסכם השכר יכלול גם את החברות הממשלתיות, כדרישת האיגודים האקדמאים שחלק גדול מחבריהם מועסקים בחברות אלה. ואולם התוספת שתשולם בחברות הממשלתיות תקוזז מהתוספת המפעלית שכבר שולמה בחברות אלה.

לפי ההסכם, הגמלאים שפרשו משירות המדינה ומהרשויות המקומיות יקבלו תוספת של 10 אחוז לקיצבאותיהם, במקדמה על חשבון הפיצוי שהם זכאים לו.

עובדי התעשייה האווירית לרגלי בית הוועה"פ של ההסתדרות (צילום: ישראל-סימיונסקי)

ה„פלייט אינטרנשיונאל" טוען:

דרום־אפריקה תפתח „לביא" – והיא מגייסת מהנדסי וטכנאי תע"א

מאת רלית שוורץ, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – דרום־אפריקה פועלת לגיוס טכנאים ומהנדסים מקרב אנשי הפיתוח של ה„לביא", טוען ה„פלייט אינטרנשיונאל" בגליונו האחרון. לדברי השבועון, מציע מפעל „אטלס", – חברה־בת של „ארמסקור" ביוהנסבורג, תנאים מפתים לטכנאים ולמהנדסים מקרב מפתחי ה„לביא" כדי שיצטרפו לחברה. העתון נוקב בשכר של 4,000 דולאר

(המשך בעמ' 2)

בתגובה לפרסום ב„אובזרוור":

ישראל מכחישה עיסקת נשק בעד יהודי איראן

מאת סופרי „דבר"

ישראל הכחישה אתמול ידיעה שהופיעה בשבועון הלונדוני, „אובזרוור", כי היא ניהלה בחודש שעבר באירופה שיחות חשאיות עם איראן, במטרה להסדיר את צאתם של יהודי איראן תמורת סיוע צבאי ישראלי. „אין כל בסיס לידיעה זו. אנו מכחישים אותה", מסר דובר משרד החוץ אהוד גול.

בידיעה ב„אובזרוור" נאמר, כי נציגים של ישראל ואיראן נפגשו בסתר באירופה בחודש שעבר כדי לדון בעסקה של מתן אשרות יציאה ליהודים מאיראן תמורת סיוע צבאי ישראלי. המשלחת הישראלית כללה נציגים של משרדי החוץ והבטחון, ובראש המשלחת האיראנית עמד אחד מבניו של האיאטולה חומייני, אחמד. „אובזרוור" מצטט מקור מהימן, שלדבריו חיים

(המשך בעמ' 2)

היום הודעה על חידוש יחסי ישראל והונגריה

ברן (ע"צ). – ישראל והונגריה יודיעו היום בברן בירת שווייץ על החלטתן לחדש את הקשרים הדיפלומאטים ביניהן בדרג של מחלקות אינטרסים – נמסר אתמול מטעם משרד החוץ השווייצי.

טכס החתימה על ההסכם ייערך בשעה 10 בבוקר במשרד החוץ בברן. בעקבות הטכס תפורסם הודעה משותפת.

הונגריה היא המדינה המזרח־אירופאית השניה המחדשת קשרים עם ירושלים בדרג זה, שהוא דרג נמוך יותר מיחסים דיפלומאטים רגילים. פולין נקטה צעד דומה באוקטובר 1986.

מחלקת האינטרסים הישראלית תיפתח בבנין השגרירות הישראלית לשעבר בבודפשט. אולם הנציגים הישראליים יופיעו ברשימת הדיפלומטים השווייצים בבירת הונגריה, ואילו אנשי מחלקת האינטרסים ההונגרית יופיעו ברשימת הדיפלומאטים השווייים בישראל.

מדשאת בית ההסת' נהפכה לשדה־קרב

1,500 עובדי תע"א הבעירו צמיגים וציוד משרדי ● הוועדה המרכזת בעד מאבקם לתעסוקה

מאת חיים באור, סופר „דבר" לענייני עבודה

בית הוועד הפועל של ההסתדרות ראה אתמול את אחת ההפגנות הסוערות בתולדותיו. כ־1,500 מעובדי התעשייה האווירית שהגיעו לאיזור בעשרות אוטובוסים, מילאו את המדשאה שבחזית הבניין והבעירו את הצמחיה שליד באמצעות צמיגים.

במהלך ההתכתשות בין המפגינים לבין השוטרים, נעצרו 11 עובדים. אחד המפגינים השליך לעבר שוטר פחית „קוקה קולה" ופצע אותו בראשו.

כשהגיעו עובדי התעשייה האווירית אל חזית הבניין ברחוב ארלוזורוב בתל־אביב נראה היה, כי ההפגנה לא תהיה שונה מכל ההפגנות שקיימו עד כה. אולם בשעה 11.00 לפנה"צ החלו הרוחות להתלהט. עשרות מפגינים חדרו לבניין המשמש את הסתדרות עובדי

(המשך בעמ' 2)

דיניץ נועד עם שולץ מטעם פרס לדיון לקראת פגישות שווארנדזה

מאת אמנון דנקנר סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – ח"כ שמחה דיניץ נועד שלשום לפגישה חשאית עם מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ במעונו של שולץ בבתסדה שליד וואשינגטון. דיניץ, שבא לשולץ בשליחותו של שר החוץ שמעון פרס, לא דיווח על קיום הפגישה לשגרירות ישראל בוואשינגטון, ואף לא הודיע לה על עצם היותו בעיר. שגריר ישראל בוואשינגטון משה ארד לא ידע מראש על הפגישה.

מקורות בוואשינגטון אמרו אתמול כי הפגישה עסקה בעיקר בגיבוש הערכות לקראת פגישת שולץ מחר עם שר החוץ הסובייטי שווארנדזה, ולקראת פגישה דומה שיקיים שמעון פרס בביקורו הקרוב בניו־יורק. נראה, כי דיניץ מסר לשולץ על הגמשה בתנאים הישראליים לשיתוף ברה"מ בתהליך השלום במזרח התיכון.

קשה היה אתמול להשיג פרטים ברורים יותר שכן על תוכן הפגישה הוטל איפול. אתמול בצהריים, כשנודע דבר קיום הפגישה לכתבים הישראלים בוואשינגטון, הם גילו, כי פקידים בכירים במחלקת המדינה, העוסקים בענייני ישראל, לא ידעו כלל על עצם קיומה.

שגריר ישראל בוואשינגטון אמר, כי שמחה דיניץ ביקר בארה"ב

(המשך בעמ' 2)

לוי יצא לניו־יורק ע"ח הסוכנות לשכנע את נתניהו 'לרוץ' ליו"ר

כמחצית משרי הממשלה בחו"ל ● זו ממשלה זוטא – אמר פרס

מאת יעקב צור ויוסי מלמן סופרי „דבר"

כמחצית משרי הממשלה שוהים או יוצאים לשהות בחוץ־לארץ. מיעוט המשתתפים אתמול בישיבת הממשלה הביא את ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס לשאול: „היכן הממשלה – זו ממשלה זוטא".

אתמול אישרה הממשלה את נסיעותיהם של ארבעה שרים נוספים ובהם שר התעשייה והמסחר אריאל שרון לשבוע באירופה, השר לקליטת עלייה יעקב צור – לשבועיים באירופה וסגן ראש הממשלה יצחק נבון – לשבועיים בדרום־אמריקה

(המשך בעמ' 2)

14,400 הרוגים בתאונות הדרכים מקום המדינה – יותר מבמלחמות

מאת יוסי מלכה, יוסי ליבוביץ, אמיר רוזנבליט וחנה סאר, סופרי „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר קרא לבתי־המשפט להחמיר בעונשים של עברייני־תנועה. כמו כן הוא מבקש מכלי התקשורת להמשיך בחינוך הציבור לנהיגה זהירה ובמניעת תאונות. יצחק שמיר שנה גם בסיום ישיבת הממשלה אתמול שורה בריבוי התאונות והקטל בדרכים קריאה נרגשת לציבור לנהוג במשנה זהירות, „כך שלקראת השנה החדשה יאמר הרף למוות".

שר העבודה משה קצב הממלא את מקומו של שר התחבורה דיווח כי בשבעת החודשים הראשונים של השנה חלה עלייה של 11 אחוז במספר ההרוגים בתאונות לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הוא מסר עוד, כי מאז קום המדינה נהרגו 14,400 בני אדם בתאונות הדרכים, יותר מאשר בכל מלחמות ישראל.

הממשלה לא קיבלה אתמול החלטות חדשות, אך שבה והדגישה את נחישותה לבצע את ההחלטות

(המשך בעמ' 2)

פרס קפלן הוענק אתמול על־ידי נשיא המדינה חיים הרצוג לתשעה צוותי עובדים ולשלושה עובדים יחידים. בתמונה: צוות מפעילי נוער בסדנאות צה"ל (ראה ידיעה בעמ' 2). (צילום: יצחק הררי)

יעוץ פיננסי מקיף לבעלי מניות בנקאיות שבהסדר

מחזיק מניות בנקאיות שבהסדר? מומחי ההשקעות של בנק הפועלים מעמידים לרשותך כבר מעכשיו יעוץ פיננסי מקיף המותאם לצרכיך ולאפשרויותיך.

24 מרכזי יעוץ מיוחדים ללקוחות פרטיים ולחברות

24 מרכזי יעוץ מיוחדים בסניפים המתמחים גם ביעוץ בניירות ערך, יפעלו בימים ב' ו־ד' בין השעות 16.00-18.00 כאשר סניפי הבנקים סגורים, על מנת לאפשר מתן יעוץ בנוחות ובאוירה נעימה.

ת"א-אביב: אלנבי 126 ● דיזנגוף 50 ● אבן גבירול 76.
ירושלים: המלך ג'ורג' 16 ● ההגנה 21.
נתניה: הרצל 32 חדרה: הרברט סמואל 85
כפר-סבא: ויצמן 102 רעננה: אחוזה 112
הרצליה: שד' חן 4 רחובות: הרצל 179
חולון: סוקולוב 95 ראשון-לציון: רוטשילד 14
חיפה: הנביאים 28 ● טרומפלדור 47 ●
קרית מוצקין: שד' משה גושן 19
פתח-תקוה: חובבי ציון 1 רמת-גן: ביאליק 32
גבעתיים: וייצמן 20 רמלה: דני מס 7
באר-שבע: העצמאות 40 אשקלון: הרצל 28
עפולה: ארלוזורוב 29 טבריה: הבנים 3

יעוץ מקיף ללא תשלום בכל סניפי הבנק

בכל סניפי הבנק אפשר לקבל כבר עכשיו יעוץ פיננסי מקיף לגבי מגוון אפשרויות ההשקעה של כספי מניות ההסדר והתנאים המיוחדים שמציע בנק הפועלים.
היעוץ ניתן ללא כל תשלום, כולל יעוץ מפורט בניירות ערך הניתן ב-80 מסניפי הבנק ברחבי הארץ.

פתיחת תיק השקעות בחברת "פעילים" בכל סניפי הבנק

בעלי מניות הסדר שיבקשו להשקיע בתיק ניירות ערך המנוהל ע"י חברת "פעילים - לניהול תיקי השקעות" יוכלו לעשות זאת באמצעות כל אחד מסניפי בנק הפועלים.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

בנק הפועלים בע"מ

קשר גיאל

هكذا من الأصل

ברונו מגיב על ההתקפות על מדיניות הריבית והיצוא:

אלמלא לקחו הקיבוצים הלוואות להשקעות סרק לא היו מסתבכים

מאת מוריה אבנימלך, סופרת „דבר"

„אם הקיבוצים לא היו רוכשים מניות, לוקחים הלוואות ומשקיעים השקעות סרק, לא היו מסתבכים כך. עדיין לא הורדה ההכרה שמי שמסתבך צריך לחלץ את עצמו ולא לרוץ מייד לממשלה".

דברים אלה אמר אתמול נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, בפני הוועדה הכלכלית־חברתית של מפלגת העבודה, בתגובה להתקפת מזכיר התק"ם אהרן ידלין, מנכ"ל חברת העובדים דני רוזוליו ודוברים אחרים, על מדיניות הריבית ומדיניות היצוא של האוצר ובנק ישראל.

פרופ' ברונו תיאר את התפתחות המשק ב־1987 שבה הוא רואה „יותר אור מצללים" והצביע על המשך הירידה באינפלציה, שיפור במאזן התשלומים, ביצוא ובשיעור צמיחת התוצר העסקי, שהוא עתה הגבוה ביותר מאז שנות ה־70.

„תיאור פסטורלי" זה זכה לתגובה חריפה של מזכיר התק"ם אהרן ידלין, שהצביע על הריבית „הרצחנית" שגורמת להרס ההתיישבות ודרש מחיקת חובות של 300 מיליון שקל ופריסת חובות של 600 מיליון שקל בריבית של חמישה אחוזים לתק"ם. זאת לאחר שהקיבוצים עצמם כבר ביצעו את חלקם בתוכנית ההבראה, הגדילו תפוקה, הקטינו צריכה והזו השקעות.

הצטרפות דוברים אחרים לדעתו של ידלין חיממה, כאמור, את האווירה, והנגיד נדרש להתבטאות בוטה בתגובה לדברים שהושמעו. לדבריו, המלווים והלווים בריבית „הרצחנית", שעודה במחצית השנייה של 1985, באו מאותם מגזרים והבעייה היא חלוקת ההכנסה באותו מגזר עצמו.

הזרמת כספים לסקטור אחד כדי לכסות את הפסדיו, לדברי ברונו, יש לממן מגביית מסים מחלק אחר מהאוכלוסיה, ויש גבול לנכונות לעשות כן.

עוד הוסיף ברונו, שבעיות מגזרים שונים במשק, ביניהם המוסדות האקדמאיים, לא נבעו מתוכנית הייצוב, אלא נוצרו בתקופת ה„דולר'ה ויטה", רק כשירדו שיעורי האינפלציה.

יו"ר הפורום, השר גד יעקבי, סמך ידיו על הנתונים שהציג הנגיד לגבי הישגי תוכנית הייצוב וציין, כי שרי המערך תמכו בה, בעוד רוב שרי הליכוד הצביעו נגדה והילכו אימים על הציבור לגבי תוצאותיה המשוערות.

דיניץ נועד

(המשך מעמ' 1)

בשליחות האוניברסיטה העברית וקבע לעצמו פגישה אישית עם שולץ. הוא סיפר לשגריר על קיום הפגישה רק לאחר שהתקיימה, אבל לא מסר למשה ארד דבר על התוכן המהותי של הפגישה.

מקורות ישראליים בוואשינגטון אמרו, כי העובדה ששגרירות ישראל למדה לראשונה על קיום הפגישה לאחר שהודיעו לה על פירסום הידיעה על הפגישה במהדורת „מבט" בטלוויזיה בישראל מלמדת, כי אף־על־פי ששמעון פרס הבטיח באופן אישי לשגריר החדש ארד, כי לא יעקוף אותו, נמשך הכירסום במעמדה של השגרירות בוואשינגטון.

„הסתרת שליחות דיניץ מהשגרירות", אמר מקור ישראלי בוואשינגטון, „משלחת את משה ארד לדרכו כאן ברגל שמאל. שגריר אינו יכול להיות חשוב במקום כהונתו יותר ממידת החשיבות שמייחסת לו הממשלה שלו".

נודע, כי שמחה דיניץ ישוב לוואשינגטון בשבוע הבא, שוב בשליחות האוניברסיטה העברית, אך לא מן הנמנע כי יקיים שוב מגעים מדיניים.

פרס: מו"מ עם חוסיין, לא עם ערפאת

בהופיעו אמש בפני חברי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה במחוז ירושלים אמר מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, כי הוא מעדיף משא־ומתן עם חוסיין, שהוא מנהיג יציב ואחראי מאשר עם ערפאת, האומר דבר והיפוכו.

פרס התייחס למסר שהביא ח"כ ביטון ממנהיג אש"ף ערפאת. הוא אמר, כי הצעתו של ערפאת קוראת למעשה למו"מ בתוך ועידה בין־לאומית ובכך אין חידוש.

אתמול התייחס ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס לפגישתו הצפויה עם שר החוץ הסובייטי שוורדנדזה. בפגישה בלשכתו עם משלחת מטעם המועצה הציבורית למען יהודי ברה"מ אמר פרס: „בפגישתי הצפויה, באומות המאוחדות, עם שר החוץ הסובייטי שוורדנדזה אעלה בפניו את בעיית יהודי ברה"מ ומצוקתם של מסורבי העליה. אפעל בכל דרך אפשרית, דיפלומטית ובמגעים אישיים, לעלייתם של יהודי ברה"מ".

להורים, מופץ בימים אלה לדים מגיל שישה חודשים עד (צילום: ישראל מלובני)

קולק דוחה הצעתו של פרץ לאיצטדיון מדרום לירושלים

מאת יורם לוי ויוסי מלמן, סופרי „דבר"

ראש עיריית ירושלים דחה אתמול באופן נחרץ את הצעתו של השר יצחק פרץ להקים את האיצטדיון של ירושלים מדרום לירושלים, מחוץ לגבולותיה המוניציפליים הבינה הזאת „תעלול ללא גבולות".

קולק אמר אתמול כי תוכנית זו הועלתה כבר על־ידי ועדה ממלכתית שמינה ראש הממשלה לשעבר מנחם בגין, במסגרת הבטחתו להקים איצטדיון חלופי לאיצטדיון בשועפאט ונפסלה בגלל הוצאות התשתית שהיו כרוכות בה.

„איני יודע אם לצחוק או לבכות לשמע הצדקנות של מתנגדי האיצטדיון שבשם קדושתה של ירושלים שולחים את עשרות־אלפי אוהדי הכדורגל לנסיעה ברכב הכרוכה בחילול שבת מחוץ לעיר", אמר קולק.

אתמול החלו בשטח האיצטדיון בביצוע בדיקות מבנה הקרקע שאינן כרוכות ברישוי, והבדיקות נעשות על־פי בקשת המהנדסים על מנת להשלים את התוכניות המפורטות.

היום צפוי שוועדת המשנה לתכנון ובניה תדון בהוצאת היתר לעבודות עפר במשטח המיועד לנגרש עצמו, היתר זה אינו קשור באישור הוועדה המחוזית לתכנה.

היועץ המשפטי של משרד הפנים ימסור בעוד שבוע את חוות דעתו בקשר להקמת איצטדיון הכדורגל בירושלים. ראש הממשלה יצחק שמיר, המכהן גם כשר פנים, מסר על כך בישיבת הממשלה, בתשובה לשאילתה של שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו.

שרת הבריאות ביקשה לדעת אם יצחק שמיר קיבל לעיונו את המלצות ועדת בניין ערים מחוזית המאשרת לבנות את האיצטדיון בשכונת מנחת בירושלים.

מדשאות

(המשך מעמ' 1)

המדינה והשחיתו ציוד משרדי. לאחר מכן החלו לנתץ דלתות ולשבור חלונות. את השברים ריכזו במדשאה והעלו אותם באש.

ראשי הארגון של עובדי התעשייה האווירית שהו אותה עת בישיבתה השבועית של הוועדה המרכזת בקומה החמישית של בית הוועד הפועל. ראשי הארגון ניסו להשקיט את המפגינים, אך ללא הועיל. המפגינים הקיפו את הבניין הבעירו מדורות והעשן הגיע לקומות התחתונות של הבניין.

התערבות נוספת של ראשי הארגון לא נחלה הצלחה ואז החל כוח המשטרה לפעול בתקיפות כלפי המפגינים. רחוב ברנר־רק שמאחורי בית הוועד הפועל, סמוך לבניין הסתדרות המורים, נראה כשדה קרב.

בעוד המהומה נמשכת, דנו חברי הוועדה המרכזת, בראשות המזכ"ל ישראל קיסר, בבעייתם של עובדי התעשייה האווירית הצפויים לפיטורים עקב ביטולו של פרוייקט ה„לביא". לפי הצעת קיסר, הביעה הוועדה המרכזת תמיכה במאבקם של העובדים נגד פגיעה בתעסוקתם ובמקביל דרשה להכין את החלופות בהן יועסקו העובדים שהיו קשורים בפרוייקט ה„לביא".

בנוסף לכך הוחלט להקים צוות בראשותו של חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, שירכז את הטיפול בהבטחת תעסוקתם של העובדים ובהשלכות הנובעות מהפסקת ייצורו של ה„לביא".

נציגי העובדים, שנכחו בישיבה, ניסו לעורר רושם שההפגנה לא כוונה נגד ההסתדרות. לדבריהם, „מטרת ההפגנה לעורר את דעת הקהל נוכח „האבטלה הצפויה" ל־5,000 עובדים מיכבים, שהקדישו שבע שנים לייצור ופיתוח המטוס". ואולם כשיוזה ל„קול ישראל" קבל יו"ר ארגון העובדים בתעשייה האווירית, יעקב שפי, כי בעוד שקיסר אכן תומך במאבקם של העובדים, הרי שיתר ראשי ההסתדרות נמנעו מכל תמיכה ובכך הספיקו על עמדתה של מפלגת העבודה, הסוללת את המשך ייצורו של ה„לביא".

רק בשעת אחה"צ מאוחרת, בתום חמש שעות של הפגנה אלימה, פינו עובדי התעשייה האווירית את סביבת בית הוועד הפועל, אך בכך לא תמה פעילותם: בשעה 6.00 בערב הם חסמו את הכניסה לתעשייה האווירית ושיתקו את קטע הכביש הקושר בין המפעל לבין צומת עטרות. כוח משטרה מתוגבר סילק אחדים מהם בתל־אביב פינה אותם בגאו מדכיע.

כתבנו הכלכלי של „דבר" בירושלים מוסר:

הכוונה למנכ"ל שירות התעסוקה דוד מנה אומר, שכוונת התעשייה האווירית לפטר עובדים עוד לפני החגים איננה חוקית. מנה שיגר אתמול מברקים, למנכ"ל משרד הבטחון ולתעשייה האווירית ובהם הוא טוען, כי על פי חוק שירות התעסוקה מעסיק חייב להודיע על כוונתו לפטר עובדים שלושים יום מראש.

הכתבת הצבאית של „דבר" בלי ליבנר מוסרת:

במערכת הבטחון הביעו אמש דאגה עמוקה נוכח התנהגות מסביני התעשייה האווירית ביום אתמול. עם זאת הבהירו מקורות בכירים, כי אין בכוונת מערכת הבטחון או צה"ל לסגת בהם מעמדותיהם בעניין ביטול הפרויקט והחלופות הנדרשות לבניין הכוח.

לוי יצא לניו־יורק

(המשך מעמ' 1)

בחוץ־לארץ שוהים עתה השרים דוד לוי, משה נסים, יצחק מודעי, חיים קורפו. שר הבטחון יצחק רבין ושר התיירות והמשפטים אברהם שריר שבו לפני ימים אחדים, ושר החוץ שמעון פרס ייצא בעוד כמה ימים לעצרת הכללית של האו"ם בניו־יורק.

שר הבינוי והשיכון דוד לוי יצא בסוף השבוע שעבר לארה"ב, על חשבון הסוכנות היהודית, במטרה לשכנע את שגריר ישראל באו"ם בנימין נתניהו להציג את מועמדותו לתפקיד יו"ר ההנהלה הציונית.

לוי נועד עם נתניהו בסוף השבוע אולם נראה, כי נתניהו לא שינה את דעתו שלא להתמודד על התפקיד.

בניו־יורק נמצאים בימים אלה גם יו"ר ההנהלה הציונית, אריה דולצין ויועצו המיוחד, דדוד זייגרמן, המנסים אף הם לשכנע את נתניהו להתמודד על התפקיד.

יועצו של דוד לוי אודי אורן אמר, בתשובה לשאלת סופר „דבר", כי שר השיכון נסע לארה"ב, בהזמנת הסוכנות היהודית, במסגרת פעולות לעידוד עלייה. מלשכתו של ראש מחלקת העלייה בסוכנות היהודית, חיים אהרון, נמסר כי לא ידוע להם דבר על נסיעתו של השר וכי נסיעתו לא נעשתה במסגרת פעולותיה של מחלקת העלייה.

מקור בהסתדרות הציונית מסר לסופר „דבר", כי נסיעתו של דוד לוי, מומנה, קרוב לוודאי, על־ידי חטיבת הסטודנטים, שתקציבה נשלט על־ידי יו"ר ההנהלה הציונית, אריה דולצין.

דרום־אפריקה תפתח

(המשך מעמ' 1)

לחודש המוצע לישראלים. לדברי העתון מקיימת דרום־אפריקה קשרים הדוקים עם תעשיית הנשק הישראלית, והיא היתה שותפה בעבר לגיבוש מפרטי ה„לביא" המקוריים.

העתון אומר עוד, כי מפעל "אטלס" עוסק עתה בהמרה של מטוסי המיראז' הדרום־אפריקאיים במטוסי „כפיר", המכונים שם "צ'יטה". ארה"ב ידעה על שיתוף־הפעולה הזה בין ישראל לדרום־אפריקה והשתמשה בפרויקט ה„לביא" כדי ללחוץ על ישראל לנתקם.

דרום־אפריקה זקוקה למטוס אשר יחליף את ה„מיראז'ים" וה„צ'יטות" שלה באמצע שנות ה־90 וה„לביא" מתאים לצרכיה. הבעיה שנותרה פתוחה היא בעיית המנוע. על דרום־אפריקה יהיה לפתח מנוע בעל מפרטים הדומים לאלה של המנוע של „פרט אנד ויטני". לדברי העתון, יש לה האמצעים הכספיים הדרושים כדי לעמוד בפיתוח זה עד אמצע שנות ה־90.

לדברי העתון, אין זה מן הנמנע שטייוואן, המקיימת אף היא קשרי שיתוף פעולה עם דרום־אפריקה, תשתתף בפרויקט.

מן האמור בעתון לא ברור אם ובאיזו מידה תהיה ישראל שותפה בפרויקט.

ישראל מכחישה עיסקת

(המשך מעמ' 1)

כיום באיראן 25,000 יהודים, ואם יהיה הסכם עם ישראל יש סיכוי לכך שהם יורשו לעזוב את איראן תוך שישה חודשים.

ה"אובזרוור" מספר גם על עיסקה אחרת, שהובאה בפני הבריטים על־ידי סוחרי נשק בריטיים ואירופיים. האיראנים הציעו לשחרר את איש העסקים הבריטי רוג'ר קופר, המוחזק באיראן מספטמבר 1985, תמורת חלקי חילוף וציוד הדרכה למערכת הטילים "רפייר" אשר נקנתה על ידי איראן מבריטניה בתקופת השאה. קופר מוחזק ללא משפט בבית־הכלא "אווין" בטהראן. הוא הופיע באחרונה בטלוויזיה האמריקאית והודה שהיה סוכן מטעם הביון הבריטי. דובר משרד החוץ הבריטי אמר כי אינו יודע על העיסקה, אך הוסיף כי אין כל סיכוי לעיסקה כדייתה [illegible]

פת ביקש תקציב למדעים ודחה הבקשה כמ"מ נסים

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

השר גדעון פת ביקש אתמול מהממשלה לאשר תוספת תקציב לשיפור מצבם של מוסדות המחקר והמדע בארץ, אך היה זה גם גדעון פת כממלא־מקום שר האוצר שדחה את בקשתו שלו. כך הסתיים הדיון המיוחד שהוקדש למצב המדע בישראל. את הדיון יזם שר המדע והפיתוח גדעון פת.

לדבריו, בגלל העדר מקורות מימון נאותים חלה בשנים האחרונות הידרדרות במצב המחקר ובכושרה המדעי של ישראל.

ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס הציע אפוא שהממשלה תאשר מיד העברת 20 מיליון דולאר למוסדות להשכלה גבוהה, אך גדעון פת הודיע, כי הוא אמנם תומך עקרונית בבקשה, אך „בתוקף היותי ממלא־מקום שר האוצר אני נמצא במצב בלתי נוח ומוטב להמתין לשובו של השר משה נסים".

פרופ' יהושע יורטנר, נשיא האקדמיה למדעים, דיווח, כי 1,800 חברי סגל אקדמי מהאוניברסיטאות ירדו בשנים האחרונות מישראל ומצאו תעסוקה במוסדות מחקר והוראה בחו"ל.

שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי אמר בישיבה, כי ישראל עוברת תהליך חמור של התדלדלות וירידה באיכות המדעית הפוגע בבסיס קיומם של המשק, הבטחון וקליטת עלייה.

בעקבות הדיון הוטל על ועדת השרים לענייני מדע וטכנולוגיה להגיש תוך חודש ימים המלצות בנושא.

14,400 הרוגים בתאונות

(המשך מעמ' 1)

שהתקבלו בדיון המיוחד לפני שבועיים. שר המשטרה חיים בר־לב שב והביע את התנגדותו להצעה הנתמכת על־ידי משרד התחבורה – להקים משטרת תנועה מיוחדת. בדיון שהתפתח אמר השר יוסף שפירא, כי „צריך להקים מטה מרכזי שיילחם בנגע".

השר עזר וייצמן, לעומת זאת, התנגד למטה כזה ואמר, כי מלאכת תיאום הטיפול בתאונות הוטלה על משרד התחבורה. הוא הציע להקים מחדש סיירות בשיחות עירוניות כדוגמת „סיירת תפוז" שהוקמה בעת שכיהן ב־1972 כשר התחבורה.

לדברי השר וייצמן „התנהגות הנהגים היא חלק מההתנהגות הכללית הנומכת של אזרחי המדינה". הוא המליץ לפעול למען שיפור כללי באיכות החיים בארץ.

ריבוי התאונות גרם לדלדול בבנק הדם

תאונות הדרכים גרמו לדלדול מנות הדם בבנק הדם של מד"א. „כמות מנות הדם שהוצאה מבנק הדם בימים האחרונים היא כפולה. הדרישות מבתי החולים לספק להם מנות דם, עקב ריבוי תאונות הדרכים, באה לידי ביטוי כאן אצלנו בבנק הדם והרגשנו זאת יום יום", אמרה ד"ר שולמית ברשני מנהלת שירותי הדם של מגן־דוד־אדום, במהלך סיור עתונאים במרכז לשירותי הדם החדש שנחנך ביום ראשון בבית חולים ע"ש שיבא בתל השומר.

ד"ר שני וצוות המרכז ויו"ר ארגון תורמי הדם בישראל שמעון רדליך קראו לציבור לתרום דם בימי החגים, משום שבתקופה זו יורדת הענות הציבור לתרום דם, ומאידך גיסא צריכת הדם, לעתים, עולה.

שפירא: לגבות אגרת כביש מהיר

„משרד המשפטים יכביד את מערכת הענישה על עברייני תנועה. ידאג לקצר הליכים משפטיים של העמדה לדין, אבל להערכתי אין בענישה כדי להרתיע את הנהג הישראלי, שהוא עבריין מועד", אמר שר המשפטים והתיירות אברהם שריר בהלך מפגש בטבריה עם חברי מועדון „סקול" לאנשי ענף התיירות מכל רחבי העולם.

השר שריר אמר, כי הנהג הישראלי מצפצף על החוק. „הטפת מוסר לא תוכל לגרום לצמצום מספר התאונות ורק באמצעות תיקון יסודי של כל מערכת הכבישים בארץ אפשר להילחם בתופעה". שריר הציע לגבות אגרה בפתח הכניסה בכל כביש מהיר במדינה, כדומה לחו"ל. כספים אלה אמר שריר, יש להשקיע בשיפור הכבישים והתשתית התעבורתית.

4 הרוגים ו־2 פצועים בתאונות אתמול

בתאונת דרכים שאירעה אמש בכביש עכו־נהריה נהרג רוכב אופניים בן 45. רכב מסחרי פגע בו מאחור בעת שנסע בכביש הבין־עירוני. צוות טיפול נמרץ שהוזעק מנהריה קבע את מותו במקום.

אדם אחר נהרג ושני נפצעו קל בהתנגשות חזיתית בין מכונית סובארו פרטית לבין משאית, אתמול בשעה 4.30 אחר־הצהריים בכביש נחשון, לא הרחק ממושב כלישר.

על פי פרטים ראשונים נהרג נהג המכונית הפרטית וגופתו הועברה ביחד עם הפצוע באמבולנס של מד"א לבית־החולים אסף הרופא בצריפין.

ההרוג לא זוהה עדיין.

בתאונת דרכים שאירעה בשרון נהרגה אשה בת 80.

התאונה אירעה אתמול בשעה 11.30 לפנה"צ. תושבת גבעתיים שחצתה את הכביש הישן בית ליד־פתח תקוה, סמוך לישוב תל צור בשרון, נפגעה ממשאית מרצדס שנסעה מכיוון חדרה לכיוון דרום. האשה נהרגה במקום.

נהג המשאית, בן 40, נעצר לחקירה.

שושנה אבי־גיא, חיילת בת 19.5 מירוחם, נהרגה אתמול בוקר בתאונה שאירעה באזור רמת־חובב מדרום לבאר־שבע. בתאונה נפצעו באורח קל עד בינוני שני אנשים, שהועברו לטיפול בבית החולים "סורוקה".

התאונה אירעה סמוך לשעה ארבע לפנות בוקר, ליד תחנת הדלק באיזור רמת־חובב. מכונית פיאט 127 שכורה, שנסעה בכיוון באר־שבע לירוחם, סטתה לפתע ממסלולה לצד ימין, התהפכה ונפלה לתהום בעומק של 4.5 מטרים.

כתוצאה מכך, נהרגה החיילת שעבודה במקום. נהג המכונית, דאוד אבוקרים, בן 21, מבאר־שבע, נפצע באורח קל עד בינוני ונוסע שהיה עמו, חיים אילה, בן 22, מבאר־שבע, נפצע באורח קל.

למקום התאונה הגיע אמבולנס של מד"א, אשר ניסה לבצע טיפול החייאה בחיילת. רופא שהגיע באמבולנס מירוחם קבע את מותה של החיילת.

שני הפצועים הועברו לטיפול בבית־החולים „סורוקה" בבאר־שבע.

הפסקת האש ב[illegible]ן עלולה להגביר הפעילות נגד צה"ל

מאת בלי ליבנר, הכתבת הצבאית של „דבר"

גורמים בכירים בצה"ל הביעו חשש שהפסקת הלחימה בין „אמל" לפלשתינים תפנה משאבים להגברת הפעילות העויינת נגד צה"ל ואיזור הבטחון.

ראשי „אמל" קיבלו איתות בישראל, להמשיך בהבנת האינטרסים העיקריים של אוכלוסיית דרום־לבנון, שרובה שיעית, ולשמור על השקט ויכולת קיום חיי יום־יום שלוים. דבר זה לא יתאפשר אם יתן „אמל" ידו להגברת הפעילות החבלנית. שאלת ההתפתחות הזאת קשורה למידת המעורבות שהיתה לסורים בהכנת ההסכם הזה, שמעריכים כי יחזיק מעמד יותר מקודמים לו.

בישראל עוקבים בעניין אחרי התוצאות הצפויות של ההסכם שנחתם בביירות בין „אמל" והפלשתינים להפסקת הלחימה. כמה סימני שאלה מלווים את ההתבוננות הזאת והם נוגעים לתפנית אפשרית במדיניות „אמל" שעד כה הגבילה את פעילות המחבלים מדרום־לבנון כנגד צה"ל, צד"ל וגבול הצפון.

נבחנת גם אפשרות לתפנית בנוכחות הסורית המתוגברת באיזור ביירות שנועדה לכאורה להפריד בין הניצים אז. תפנית אפשרית אחרת היא כאיחוד בין „אמל" ל„חיזבאללה", בשיתפנה „אמל" ממלחמתו בפלשתינים.

בישראל עוקבים גם אחר ההשפעה שתהיה להסכם זה על שיתוף הפעולה בין הדרוזים והפלשתינים המתפנים מאזור צור והמבקשים מקלט באזורים הפלשתינים. ההערכה היא, כי הכוחות הסוריים, שהעילה לכניסתם המוגברת לגזרות ביירות היתה ההתכתשות בין „אמל" לפלשתינים, לא יסיגו את יחידותיהם, גם אם יתברר בקרוב כי ההסכם עומד בתוקפו.

על־פי התפיסה הבסיסית והקבועה בישראל, לפיה עדיף בדרך־כלל מצב של סכסוכים פנימיים וחוסר יציבות ביחסים בין הכוחות הפועלים נגד ישראל, הרי שההתפתחות הנוכחית איננה מתקבלת בברכה אלא בדאגה.

פרס קפלן לשנת 1987 הוענק לתשעה צוותים ושלושה יחידים

(עת) – נשיא המדינה חיים הרצוג ושר העבודה והרווחה משה קצב קראו להגברת פריון העבודה במשק הישראלי כתשובה לכל בעיות המשק ולהבטחת היציבות הכלכלית בו. הם בירכו את תשעת צוותי המפעלים והגופים היצרניים ואת שלושת העובדים היחידים, שקיבלו אתמול את פרס קפלן לשנת 1987, שהוענק להם אתמול בירושלים.

בקבלת פנים שנערך לכבודם נשיא המדינה במשכן נשיאי ישראל, אמר חיים הרצוג, כי חתני פרס קפלן מייצגים את המופת החינוכי לעבודה ולערכיה. הנשיא הרצוג קרא להעלות מחדש את ערך העבודה לראש סולם הערכים של החברה בישראל, ולהעמקת החינוך למען שמירת מוסר עבודה ופריונה. הנשיא אמר, כי אפשר לכבות את הישגי המדינה בתחום הכלכלי, בשנתיים האחרונות, „נס כלכלי". הוא הדגיש עם זאת, כי עדיין ארוכה הדרך להבטחת עצמאות כלכלית. „הגברת הפריון והעלאת התפוקה הם החובה הראשונה המוטלת עלינו בשעה זו", אמר הנשיא הרצוג.

שר העבודה והרווחה משה קצב אמר, שאף כי סיוע ממשלתי הוא חיוני למגזר היצרני לשם הגברת התמריצים לעבודה ולפריון – הרי אין עדיין תמריץ מספיק לכך ובמדינה קיים פיגור בניצול מלוא היכולת הטמונה הן בעבודה והן בהון.

יוסף דוריאל, מנכ"ל המכון לפריון העבודה והייצור ויו"ר ועדת פרס קפלן שבמכון, העניק לנשיא המדינה חיים הרצוג עיטור כבוד, על־פי החלטה מיוחדת של ועדת הפרס, כהוקרה על התעניינותו ויחסו המיוחד של הנשיא לקידום הפריון והייעול במשק. העיטור הוא סיכה מוזהבת של „חתן פרס קפלן".

בטקס הענקת פרס קפלן שנערך במשכן הכנסת אמר דוריאל, כי במשק הישראלי בולט השנה הניגוד שבין יכולת היצירה של הפרט, לבין כשלון הגופים אשר מנהלים אותו. הוא קבע, כי דרוש מאמץ גדול להגברת פריון הניהול, וכי „הגיע הזמן לחקיקה נגד פרוטקציות ובעד עידוד האדם היוצר".

חתני פרס קפלן לשנת 1987 הם: צוות הפיתוח והייצור של מטוס תידלוק באוויר של התעשייה האווירית, צוות הפיתוח של מוצרי תיכון בעזרת מחשב בחברת „נשיונל סמיקונדקטורס", צוות פיתוח במפעל „קולטר" בחיפה, מנהלת ההקמה של מערכת תקשורת ב„תדיראן" וב„כור אלקטרוניקה", צוותי התכנון של שכונת פסגת זאב בירושלים, צוות הביצוע ב„סולל בונה" של מגדל התקשורת בקריה בתל־אביב, צוות מפעלי נוער בסדנאות צה"ל, וכן אלי טילס מחברת „פוספסים", זאב זוסא מחברת „הורע" ויעקב אלפסי מ„רמיר".

שמיר נועד עם ראשי הדתיים לדיון בשמירת הסטאטוס־קוו

מאת יורם לוי, כתב „דבר" בירושלים

ראש הממשלה יצחק שמיר המשיך אתמול בבדיקתו להביא להרגעת הרוחות בירושלים בנושא המחלוקת על הקרנות הסרטים בשבת.

שמיר נפגש עם נציגי הסיעות הדתיות בעיריית ירושלים. „יש לשמור על הסטאטוס־קוו היהודי, שאין להשליט עם עימותים בין יהודים בוודאי שלא כאשר זה מתחולל בשבת", אמר שמיר. ראש הממשלה מסר, כי ראש העיר קולק חותר להשגת פסק־זמן לכמה שבועות, אולי כבר מן השבת הקרובה. „הפסקת הקרנות הסרטים והפסקת ההפגנות יביאו להשגת הבנה ולהמשך הסטטוס־קוו", אמר שמיר.

אני מציע להם למנוע חילול שבת הנגרם על־ידי הפגנות", אמר שמיר.

הוא הבטיח לדבר עם קולק כדי להגיע להסכמה כוללת.

ראש הממשלה אמר, כי אם המאמצים לא ישאו פרי בדעתו לקרב גורמים נוספים אך לא פירט.

ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס אמר אתמול לחברי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה במחוז ירושלים, כי אסור להכנע למיידי אבנים, אלא למצוא דרך בינים ושביל זהב על מנת שהחרדים והחילוניים יוכלו לחיות יחד בירושלים.

„לא הייתי רוצה לראות את המחנה הדתי כולו הולך עם הליכוד, זו שגיאה היסטורית", אמר פרס. „אני משוכנע שיש לנו יותר מצביעים דתיים מאשר להרבה מפלגות דתיות. גם בין אלה שמצביעים עבור מפלגות אחרות יש הרבה הקרובים לנו בדעות המדיניות, לא הייתי רוצה לפגוע בראשונים ולהפסיד את האחרים, צריך לנהוג בתבונה ובאיפוק".

מזכיר המחוז עמנואל זיסמן האשים את הליכוד, כי מאז עלה לשלטון גרם לכרסום בסטטוס־קוו עם הדתיים בארץ כולה, ובמיוחד בירושלים. הוא תקף את מפלגות השמאל הדוחפות לקיצוניות וטען, שיש לתת פתרונות למחסור במקומות תרבות לנוער, ויחד עם זאת לשמור על הרקמה העדינה בין חרדים לחילונים.

מאיר פרוש מאגו"י נחקר אתמול במשטרה על־פי בקשתו לזמן ולחקור את מבקשי הרשיון לתפילות החרדים בשבת. הוא נחקר על התפרצותו בכוח לפני שבוע לקולנוע „אורנע" במהלך הקרנת הסרט.

• בתביעה לממשלה למנוע התמוטטותה של המושבה יבנאל כישוב חקלאי יצא שלשום מכה המאבק המשותף להתישבות ולהתחדשות.

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5915.77	5895.38
אבוקה	569.09	558.02
אגוז	257.57	252.64
אדיר	1714.66	1681.04
אדם	2984.16	2926.76
אופיר	1974.56	1936.35
אור	442.84	433.61
אורין	149.1	146.16
אורלי	282.81	280.78
אורן	832.56	816.27
אייל	3958.52	3882.39
אירוס	5703.62	5578.10
איתן	760.40	751.15
אלון	614.90	602.27
אלמוג	679.70	666.46
אלומה	105.01	102.58
ארז	404.57	396.75
אש	199.99	195.61
אשל	184.30	180.72
אתרוג	255.36	252.95
בדולח	2799.64	2746.27
ברוש	586.32	575.08
ברק	588.45	576.98
ברקת	308.30	306.12
גביש	1614.66	1583.48
גבע	1121.68	1105.03
גורן	448.17	439.74
גיא	10271.12	10118.81
גיל	3470.74	3406.85
גלית	628.06	620.35
דוכיפת	432.85	428.61

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
[illegible]	535.52	525.05
דולב	248.75	243.69
דורון	1515.50	1486.11
דרון	267.36	262.33
דליה	602.02	591.99
דרור	388.41	381.11
דקל	492.28	482.90
הדס	450.25	445.92
ורד	546.45	537.26
זהבית	2940.00	2864.12
זהר	21163.36	20850.27
זיו	19594.71	19505.24
זמיר	596.15	584.52
חוחית	164.66	161.05
חצב	136.72	136.13
חלמיש	212.10	210.61
חן	145.90	145.32
טופז	1495.47	1463.58
טל	6309.45	6213.97
יובל	448.40	439.85
יהלום	2771.45	2718.42
ירדנה	431.19	427.46
יערה	442.96	435.52
יסמין	399.61	392.Q0
כחל	138.61	135.69
כלנית	662.00	651.05
כספית	260.58	258.04
כרמל	157.18	153.98
כתר	1255.95	1231.35
להב	4922.32	4831.01
[illegible]	123615.92	121640.04

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
לפיד	471.64	462.42
לקט	1872.34	1834.75
לשם	351.32	348.67
מגור	1311.15	1286.01
מבטח	3821.85	3786.09
מגן	261.07	257.28
מבחן	3799.35	3764.12
מגל	412.16	408.50
מור	2164.64	2133.44
מורן	966.17	957.00
מנה	27817.85	27345.10
מיטב	1007.64	988.14
מצפה	5014.17	4919.87
מעיין	769.36	754.64
מקשה	358.72	355.29
מרגלית	1600.86	1569.97
מרווח	121.71	121.27
מרום	1302.28	1281.91
נוגה	29492.98	29060.70
נביע	367.87	365.35
נגע	552.82	541.59
ניר	7299.41	7191.37
סביון	699.22	687.27
סגולה	139.48	136.71
סלע	350.37	347.63
סנונית	518.65	508.47
סער	425.64	417.79
ספיר	181.72	181.26
עדיה	416.22	408.45
עדית	919.87	913.61
עידן	493.58	486.58

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
ענבר	1283.75	1257.36
ענב	2841.15	2818.15
עפרוני	485.81	475.11
עמרון	K 137.47	134.90
פלא	1811.29	1776.53
פז	585.67	574.18
פנינה	529.89	519.47
פרק	123.25	122.76
צבי	1093.54	1071.25
צבירה	576.40	568.12
צברית	1900.47	1865.96
קלע	2494.05	2481.59
קשת	100.33	100.15
רביד	20677.10	20505.91
רימון	129.77	129.53
רקפת א	837.41	825.70
רשף	425.29	414.56
שביט	434.43	429.98
שחף	340.22	336.83
שירה	482.69	479.46
שקד	395.55	387.82
שנהב	945.18	931.66
שקמה	—	—
שקד	184.15	180.53
תאנה	280.31	277.28
תבור	635.69	632.52
תדהר	530.43	524.09
תמר	102.02	101.44
תפוז	234.14	229.75
תקוה	194.61	193.43
תרשיש	1475.58	1446.83
תשרי	525.95	522.16

יקירתנו

אוה בלבן

איננה

המשפחה

על מועד הלוויה בטל. 03-412463, 03-417539

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

לאה מוסמן

ההלויה תערך ביום ב' כ' באלול תשמ"ז (14.9.87) בשעה 11.30 בבית העלמין כפר סמיר, בחיפה. אוטובוס יצא מבית המנוחה, נ"ש רחוב ברל 82 בשעה 10.45.

בעלה יחיאל והמשפחה

בצער ובכאב רב הננו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו, סבנו וחברנו

יהושע קמחי ז"ל

ממייסדי מושב ירקונה

ההלויה התקיימה אתמול 13.9.87 במושב ירקונה.

המשפחה האבלה ובית מושב ירקונה

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965 מרחב התכנון מקומי חיפה

[illegible]

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אתונה	6	16	בהיר
אמסטרדם	19	23	מעונן
בואנוס איירס	9	22	בהיר
הלסינקי	8	12	מעונן
הונג קונג	27	29	מעונן
וינה	14	22	בהיר
ז'נבה	12	28	בהיר
טוקיו	26	31	גשום
טורונטו	14	25	מעונן
יוהנסבורג	13	23	בהיר
לונדון	12	18	גשום
ליסבון	20	36	בהיר
מדריד	16	35	בהיר
מונטריאול	7	23	מעונן
ניו יורק	19	22	מעונן
סאו פאולו	16	31	מעונן
פאריס	17	27	בהיר
פרנקפורט	14	25	מעונן
ציריך	15	24	מעונן
ריו דה ז'נרו	17	34	מעונן
קופנהגן	9	15	גשום
שיקאגו	14	26	מעונן

swissair

דבר DAVAR
מאוחד עם לחרב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון ברנזי
המו"ל - „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס דבר בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ב'
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 04-642111, ת.ד. 33104

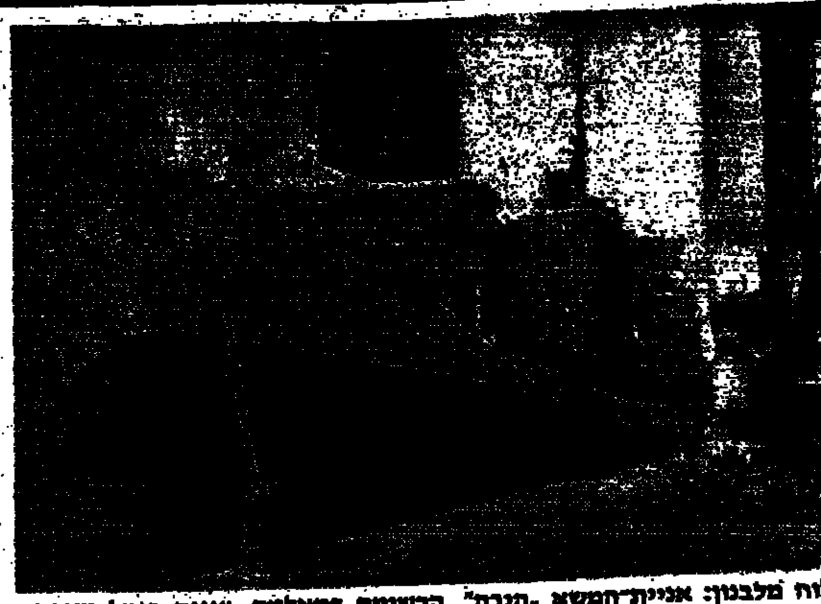

משלוח מלבנון: אניית־המשא „היבה", הרשומה במאלטה, עוגנת בנמל מארסיי שבדרום צרפת. ביום ו' נמצאו באחת המכולות שבבטנה כלי־נשק רבים ותחמושת, לרבות 60 רובי „קלאצ'ניקוב", 60 טילים אישיים ו־20 רובים אוטומאטיים מתוצרת צ'כית. המשלוח היה מיועד לגיאנה הצרפתית לשימושם של המורדים בסורינאם השכנה. (צילום: א.פ.)

משרד הקליטה מכין תוכנית־אב לשכנע היורדים לחזור לישראל

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

אגף התכנון והמחקר במשרד הקליטה יתחיל בקרוב בהכנת תוכנית־אב מקפת להחזרת יורדים. בהכנת התוכנית עוזר לאגף המרכז הבין־תחומי לחיזוי טכנולוגי של אוניברסיטת תל־אביב ועבודה יושלם לקראת חודש אפריל 1988.

בראש צוות ההכנה במרכז לחיזוי טכנולוגי יעמוד פרופסור גדעון פישלזון ובהכנת התוכנית ישתתפו בין היתר פרופ' יוחנן פרס ופרופ' יוסף צדיק, כך מסר היום מנכ"ל משרד הקליטה מאיר שמיר.

לדברי שמיר, מטרת תוכנית־האב לגבש מדיניות ודרכי פעולה לטווח חמש השנים הבאות שיאפשרו הגדלה משמעותית של שיעור החזרה בקרב היורדים.

מנכ"ל משרד הקליטה אומר, כי בהכנת התוכנית יושם דגש על איתור הגורמים האופראטיביים היכולים להגביר את החזרה לישראל, תוך התבססות על מחקרים וריכוז נתונים הקיימים בשטח.

מנכ"ל משרד הקליטה הדגיש, כי צוות ההכנה ייעזר בנסיון שהצטבר במשרד הקליטה ובקונסוליות בחו"ל בטיפול בחזרת ישראלים. התוכנית תעסוק גם בהיבטים הארגוניים של קליטת התושבים החוזרים וקביעת הגופים האחראיים לקליטה וכן ביעול וקיצור משך התהליך.

הצורך בגיבוש תוכנית־אב נבע, לדברי שמיר, מצד אחד מגידול מדאיג בממדי הירידה בשנים האחרונות ומצד שני מן העובדה, שרוב היורדים מבקשים לשמור על הקשר עם ישראל ומצהירים, כי בדעתם לשוב אליה בעתיד.

30,000 ליש"ט – מישראלית לשיקום שני ילדים פלשתינים

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר") – מארגרט שרמן, אשתו של איש העסקים הישראלי המנוח ארתור שרמן, תרמה 30,000 ליש"ט לבית החולים „סטוק־מנדוויל" הסמוך ללונדון כתרומה לשיקומם של שני ילדים פלשתינים.

שני הילדים, בילאל שביב וסמיר איברהים, הובאו ללונדון בעקבות מאמציה של הרופאה הבריטית פאולין קטינג, אשר עבדה במחנות הפליטים בביירות בעת שהיו נתונים במצור השיעי. בילאל וסמיר נפגעו שניהם בעמוד השדרה מכדורי צלפים ושותקו בפלג גופם התחתון. הם נמצאים בבית החולים, טיפול שמומן עד כה על־ידי קרן שהוקמה לשם כך על־ידי איש הטלוויזיה ג'ימי סויל.

לאחר שמארגרט שרמן ביקרה את הילדים בחודש יולי, היא החליטה להרים את התרומה כדי לסייע בשיקומם. ג'ימי סויל אמר ל„סאנדיי טיימס", שבעמודו הראשון פורסם אמש דבר התרומה, כי „תרומה מסוג זה מהווה הקלה רבה לעומת מעשיהם האידיוטיים של הפוליטיקאים הגורמים לצרות ולפילוג בין הבריות".

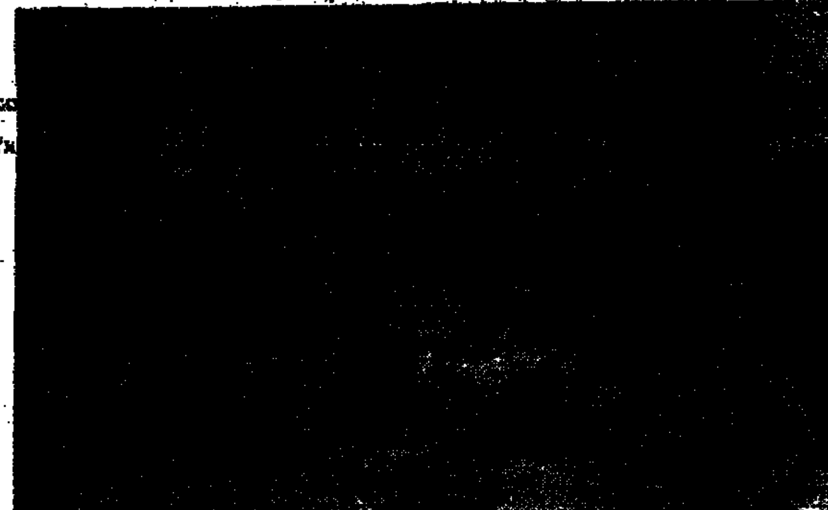

לוחמים טאמיליים מצחצחים נשקם במחנה סודי ביערות העד בצפון סרי־לאנקה. על־פי הסכם השלום שנחתם ביולי בחסות הודו אמורים היו המורדים למסור את נשקם לידי כוח המשימה ההודי. (צילום: א.פ.)

מחריפים הקרבות בסרי־לאנקה בין קבוצות הטאמילים היריבות

קולומבו (רויטר).– הקרבות הנמשכים זה זמן מה בין הקבוצות הטאמיליות היריבות בסרי לאנקה הוחרפו אתמול והתפשטו למזרח האי. ארבעה בני־אדם נהרגו אתמול בחילופי האש, המבשרים, לדעת משקיפים, התגברות הלחימה והתרחבות היקפה.

הרוגי יום אתמול נפגעו ברובם מיריות חברי ארגון „נמרי השחרור של טאמיל אילאם" על אוטובוס במחוז באטיקלואה, שהסיע חברי ארגון טאמילי אחר. מאז החלו התקריות הראשונות בין הפלגים הטאמיליים היריבים לפני כשבועיים נהרגו כ־30 חברי ארגונים מתחרים ואוהדיהם.

מאז חתימת הסכם השלום הבין־עדתי בסרי־לאנקה בחסות הודו טענו „נמרי השחרור" שוב ושוב, כי הם מופלים לרעה על־ידי אנשי כוח המשימה ההודי לטובת חברי הארגונים הטאמיליים האחרים. לדבריהם התירו ההודים לחברי ארגונים אלה להשאיר את כלי נשקם בידיהם. ותבם סירבו, לפיכך, למסור את נשקם והם ממשיכים להסתתר באזורים הכפריים במסגרותיהם הפארא־צבאיות.

בנוסף על היריבות בין טאמילים לבין עצמם במחוזות הצפוניים והצפון־מזרחיים ארעו לאחרונה גם מספר תקריות אלימות בין טאמילים קיצונים לבין מוסלמים, בעיקר על רקע סירובם של אלה לשתף פעולה עם הטאמילים בפעילותם האנטי־ממשלתית. בשבוע שעבר הועלו באש כשלושים חנויות, עשרה בתים וכמה סוכנויות אחרות בבעלות מוסלמים בעיירה קלמוניי שבמחוז הצפוני במהלך התנגשות בין טאמילים למוסלמים. ההתנגשות פרצה בעקבות סירובם של המוסלמים ליטול חלק בהפגנה שנערכה במחאה על נוכחות החיילים ההודים.

סדרת משדרי טלוויזיה חדשה: נוער ישוחח עם נוער בחו"ל

מאת אלי חורי, סופר „דבר" בירושלים

„שלום ירושלים, הלו קלן", הוא שמה של תוכנית ראשונה, בסדרת משדרים חדשה, שבה יוכלו בני נוער מן הארץ לשוחח ישירות עם בני נוער במקומות שונים בעולם.

הסדרה החדשה מופקת על־ידי המחלקה לילדים ונוער של הטלוויזיה ונועדה לאפשר היכרות בני נוער וצעירים בעולם באמצעות שיחה ישירה, וסרטונים על האנשים והנוף המיוחדים לכל ארץ.

המשדר הראשון יתקיים ביום רביעי 16.9 בשעה 20.00. הוא יועבר בשידור ישיר, באמצעות לווין, לקלן שבגרמניה. המשדר הופק בשיתוף עם תחנת הטלוויזיה הגרמנית וו.ד.אר שקהל הצופים שלה מונה כ־2.5 מיליון איש.

התוכנית תשודר בזמן שיא־צפייה ולפי הערכת הגרמנים יצפו בה כ־15 מיליון איש. המשדר ינוהל בעברית ובגרמנית ויסתייע בתרגום סימולטני.

חמישה צעירים ישראלים ישתתפו במשדר: שני תלמידי תיכון, מקיבוץ דברת ומתל־אביב, נערה ירושלמית לפני גיוס, קצינה בחיל התותחנים וסטודנט שנה א' באוניברסיטה העברית בירושלים. הם ישוחחו עם חמישה צעירים גרמנים בני 17–25 שיתארחו באולפן בקלן.

ההיכרות האישית עם המשתתפים תערך באמצעות סרטוני פרופיל שהוכנו בשתי הארצות. כמו כן יוקרנו סרטונים שהכינו הטלוויזיה הישראלית והגרמנית.

על הארץ, האנשים ואורח החיים יספרו המנחה באולפן הטלוויזיה בירושלים רוד ויצטום והמנחה באולפן בקלן, קרולה וויל.

בזמן שידור „מבט לחדשות" אצלנו יימשך הדו־שיח בשידור חי בגרמניה למשך שעה נוספת. בשיחות ההכנה שהתקיימו עם הגרמנים הוסכם שכל השאלות תהיינה „פתוחות" ויועלו בהן גם נושאים הקשורים בשואה. השאלות תעסוקנה בשאלות הנוגעות לעבר, להווה ולתפישת העתיד על־פי השקפת העולם של הצעירים משתי הארצות.

סגן נשיא יוגוסלאוויה התפטר לאחר התמוטטות הקונצרן החקלאי־תעשייתי

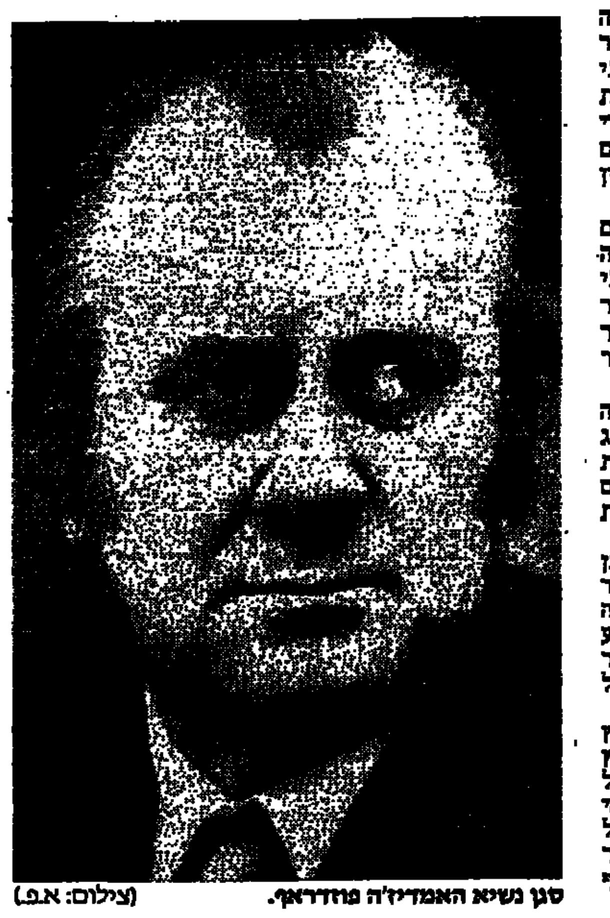

סגן נשיא האמדיז'ה פוזדראץ. (צילום: א.פ.)

בלגראד (א.פ. ורויטר).– סגן נשיא יוגוסלאוויה האמדיז'ה פוזדראץ התפטר בשבת בלחץ העתונות המקומית, לאחר ששמו נקשר לשערוריית התמוטטות הקונצרן הממשלתי החקלאי־תעשייתי „אגרוקומרץ". לדברי סוכנות הידיעות היוגוסלאווית „טאניוג", היה האמדיז'ה הבולט מבין 42 חברי המפלגה הקומוניסטית שהודחו או שהתפטרו מתפקידיהם בעקבות חשיפת הפרשה, ו־28 נוספים צפויים להעמדה לדין בקרוב על חלקם בה.

הסוכנות מסרה עוד, כי לפחות 130 חברי מפלגה נוספים „צפויים להתייצב בקרוב למשפט המפלגה החוק" בעיר ווליקה בבוסניה־הרצגובינה, שבה נחשפה הפרשה לראשונה לפני כחודש ימים. שטרי חוב בערך כולל של כ־860 מיליון דולאר הופצו על־ידי הקונצרן בלא שיהיה להם כיסוי ממשי. יותר מ־60 בנקים נקלעו לקשיים עקב הסתבכות הקונצרן, מאחר שכיסו את הונם העצמי במידה רבה על ניירות אלה.

פוזדראץ בן ה־64 היה אמור להתחיל לכהן כנשיא המדינה בחודש מאי הקרוב במסגרת הסדר הרוטציה הנהוג ביוגוסלאוויה בין שמונה הרפובליקות ושני המחוזות האוטונומיים המרכיבים אותה. משקיפים מערביים ויוגוסלאווים כאחד רואים בהתפטרותו נצחון גדול לעתונות היוגוסלאווית.

משקיפים מערביים ציינו אתמול שבהתפטרותו של סגן הנשיא אותתה יוגוסלאוויה את כוונתה לנקוט קו נוקשה יותר בעתיד בניהול כלכלתה. איתות זה נועד לרצות את נושיה המערביים של יוגוסלאוויה ואת פקידי קרן המטבע הבין־לאומית, שאיתם ייפגשו בקרוב בכירי משרד האוצר היוגוסלאווי בנסיון להשיג את הסכמתם לפריסת חובותיה של יוגוסלאוויה, המסתכמים בכ־20 מיליארד דולאר.

לפי שעה לא ברור אם יש לראות בהתפטרותו של פוזדראץ הודאה מצידו במעורבות ישירה בהסתבכות הקונצרן. פוזדראץ ואחיו הבכור האקיה בן ה־68 הוזכרו על־ידי מנהל „אגרוקומרץ" פיקרט אבדיץ, הנתון במעצר זה כשבוע, כמי שנתנו גיבוי לפעולותיו. השניים הכחישו כי ידעו דבר על עסקותיו הלא חוקיות של החברה. אבדיץ חזר בו אמנם אחר כך מהודעתו, אבל העתונות היוגוסלאווית דרשה מאז בתוקף נקיטת צעדים נגד האחים.

חמינאי לדה־קויאר: גינוי עיראק התנאי לכל הפסקת אש במפרץ

בגדאד (א.פ.). – מזכיר או"ם חוויר פרז דה־קויאר התקבל אמש על־ידי שר החוץ של עיראק טארק עזיז בנמל התעופה של בגדאד עם הגיעו להמשך פגישותיו עם המנהיגים הנצים במלחמת המפרץ במגמה להשיג את הסכמתן להחלטת או"ם להפסקת אש.

עם הגיעו אמר דה־קויאר לכ־70 עתונאים שהמתינו לו בשדה התעופה, כי לפי שעה אינו אופטימי או פסימי וכי דיוניו עם מנהיגי איראן התמקדו בנושא שליחותו, היינו בנכונות איראן למימוש החלטת או"ם מספר 598. הוא הדגיש עם זאת, כי היו לו „דיונים חשובים ביותר אודות אספקטים שונים של ההחלטה". הוא סירב לפרט מעבר לכך בהסבירו שעליו לדווח קודם כל למועצת הבטחון של או"ם, שבשליחותה הוא נמצא באיזור.

קודם צאתו את טהראן נועד אתמול דה־קויאר עם נשיא איראן עלי חמינאי, וזה חזר בפניו, אם כי ביתר הדגשה מקודמיו בהנהגת איראן, על עמדתה הנוקשה של איראן, שלפיה אין כל מקום לדון בהצעות להפסקת אש בטרם גינה או"ם את עיראק על שום היותה הצד התוקפן במלחמה.

חמינאי אף התנה את שיתוף הפעולה של איראן ביוזמת ההסדר של או"ם בהעמדת הנהגת עיראק למשפט בדומה למשפטי נירנברג, שבהם נשפטו מנהיגי גרמניה הנאצית על־ידי בעלות הברית על אחריותם לפשעי המלחמה. לדבריו, „שום אומה שוחרת שלום לא התנגדה לעריכת משפטי נירנברג", ולפיכך, הענשת עיראק על שיזמה את המלחמה „צריכה להיות מקובלת על העולם כולו".

עיראק שבה אתמול לקראת ביקור מזכיר או"ם והבהירה, כי היא תדחה כל נסיון לשנות את נוסח החלטת מועצת הבטחון. בכך היא רמזה לדה־קויאר כי היא מצפה לשמוע ממנו עמדה סופית של איראן בשאלת יוזמת ההסדר של או"ם.

סוכנות הידיעות העיראקית דיווחה אתמול כי מועצת המלחמה המהפכנית של עיראק נועדה במשך הלילה שבין שבת ליום אתמול בראשות נשיא המדינה סדאם חוסיין והחליטה לקבל את החלטת או"ם בתנאי שאיראן תכריז מצידה על קבלתה החד־משמעית.

נשיא איראן עלי חאמינאי (מימין) מקבל את פני מזכיר האו"ם חאוויר פרז דה קוויאר אתמול בטהראן. (צילום: א.פ.)

החרמות וויכוחים פוליטיים – לקראת הוועידה לקידום מעמד היוצר הערבי

מאת מחמוד חלילה, סופר „דבר"

הוועידה הראשונה לקידום מעמד היוצר והיצירה הערבים בישראל תתקיים היום בנצרת, בהשתתפות שר החינוך והתרבות יצחק נבון והשר עזר וייצמן.

לוועידה הוזמנו כל הסופרים והמשוררים הערבים בישראל מכל הזרמים הפוליטיים. אולם לסופר „דבר" נודע, כי הסופרים והמשוררים חברי מערכת כתב־העת „אל־כאתב", המזוהים עם „התנועה המתקדמת לשלום", החליטו להחרים את הוועידה.

מארגנת הוועידה בקי פריישטרס, יועצת מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס לענייני תרבות ואמנות, אמרה, כי הסופרים והמשוררים הערבים לא זכו עד כה לתמיכה מוראלית וכספית לקידום יצירותיהם, ומטרת הוועידה היא לזכות כמה סופרים ערביים במילגות שיאפשרו להם להתפנות לכתיבה.

בהתייחסה להחלטת חברי מערכת „אל־כאתב" להחרים את הוועידה, אמרה בקי פריישטרס, שחברים אלה מאשימים אותה בשיתוף פעולה עם הסופרים חברי חרו"ש. אולם טענה זו אינה נכונה, והמגמה היא להגיע לשיתוף פעולה עם כל הסופרים הערבים מכל גוני הקשת הפוליטית.

חברי „התאחדות הסופרים הערבים", שנבחרה לפני שבועיים ושידועה בהזדהותה עם חרו"ש, טרם החליטו אם לקחת חלק בוועידה. מזכיר ההתאחדות מוחמד עלי טאהא אמר, כי ההתאחדות החליטה לתת לחבריה יד חופשית להחליט אם להשתתף בוועידה.

הסופר ד"ר מחמוד עבאסי, מתומכי הוועידה, הסביר, כי הוועידה מתקיימת על־פי בקשת „אגודת הסופרים הערבים", שהיתה חלק מאגודת הסופרים הכללית בישראל.

הדואר „פיצה" עולים ב־300 ש"ח על גניבת רכוש בסך 6,000 ש"ח

עושים מאיתנו צחוק – אומרים שני האחים שעלו מרומניה לבאר־שבע

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

„עושים מאיתנו צחוק. איבדנו את כל רכושנו, ורשות הדואר מנסה להפיס את דעתנו בפיצוי המהווה לעג לרש" – כך אומרים שני אחים עולים חדשים מרומניה, יצחק ונפתלי רולר, שכל רכושם, שנשלח לישראל בכמה חבילות, נגנב מתוך סניף הדואר של שכונה ה' בבאר־שבע.

תחילתה של הפרשה ב־9 באפריל השנה. ביום זה עלו יצחק, בן 52, ונפתלי, בן 58 לישראל, ושוכנו במרכז הקליטה "אלטשולר" בבאר־שבע. בארץ הולדתם עבדו השניים עשרות שנים בתפקידים בכירים ברשת כלבו גדולה, ולפני שעזבו את רומניה החליטו לשלוח את רוב רכושם, שכלל בגדים, שטיחים וציוד אישי לסידור ראשוני, בכמה חבילות לישראל.

זמן קצר אחרי עלייתם, בתג הפסח האחרון, התייצבו בסניף הדואר של שכונה ה' כדי לקבל את חבילותיהם. שם נאמר להם, כי עליהם לגשת למשרדי המכס ולהצטייד בטפסים המתאימים כדי לשחרר את חבילותיהם. לאחר שחזרו לסניף הדואר עם הטפסים המתאימים, נאמר להם, כי בינתיים היתה פריצה במקום וכי תכולת חבילותיהם נגנבה.

לאחר שהאחים העולים הצהירו, כי ערך התכולה שבחבילות הוא 6,000 ש"ח לפחות, נשלח לפקודתם צ'ק על סך 49 ש"ח. במכתב מה־3 בספטמבר, שצורף לצ'ק, כתב להם מנהל המדור לבירורים וחקירות ברשות הדואר, אלי לוי: „הנני להודיעך כי סכום הפיצויים המשולם, אינו בא לכסות את ערך האבידה, אך מהווה פיצוי מסוים עבור אי־המסירה. זאת, משום שרשות הדואר אינה מעניקה ביטוח לחבילות הנשלחות לחו"ל או המתקבלות מחו"ל".

העולים החדשים, שנפגעו מתגובת רשות הדואר, שלחו את הצ'ק בחזרה לשולח. זמן קצר אחר־כך קיבלו השניים צ'ק אחר מרשות הדואר על סכום של 300 ש"ח. במכתב שצורף לצ'ק השני כתב אלי לוי: „על אף שבין ישראל לרומניה אין הסכם על תשלום פיצויים בגין אבדן דברי דואר, הוחלט לפצותכם בסכום זה". גם את הצ'ק הזה החזירו העולים לשולח, ובמקביל הגישו תביעה משפטית לבית־הדין לתביעות קטנות בבית משפט השלום בבאר־שבע, והיא תתברר ב־25 בינואר 1988.

בשלב זה התערב בפרשה יו"ר התאחדות עולי רומניה בנגב נתן כהן. הוא שיגר מברק אל שר התקשורת גד יעקבי ונפגש עם מנכ"ל משרד הקליטה מאיר שמיר, וזה הבטיח לטפל בעניינם של האחים העולים.

„אנחנו מרגישים חסרי אונים. כל כך רצינו לעלות לארץ־ישראל. אבל אפילו בחלומות הכי פרועים שלנו, לא שיערנו שזה היחס שנקבל כאן. נעשה לנו עוול בל יתואר. כל רכושנו הלך לאיבוד, וזה מה שמציעים לנו כפיצוי? אין לנו אפילו עם מי לדבר. ברומניה לפחות היתה היראורכיה פקידותית, ואם הדרג הנמוך לא פתר לך את הבעיה, יכולת לפנות אל הדרג הממונה. בישראל יש לנו הרגשה שאנחנו מדברים אל הקירות", כך אמרו אתמול האחים רולר לסופר "דבר".

דובר רשות הדואר אסף בקר אמר אתמול בתגובה, שאף כי מדובר במקרה אנושי מצער, רשות הדואר פעלה כלפי האחים העולים לפנים משורת הדין בפיצוי שהעניקה להם בגין אבדן הרכוש. „כרגע הנושא נמצא בטיפולו של היועץ המשפטי של הרשות ואנו נכבד כל פסיקה שתינתן על ידי בית המשפט", אמר הדובר.

בוש כשל בהצבעה באיובה על מועמד הרפובליקאים

איובה (ע"ד). – סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש נכשל אתמול בהצבעה שנערכה בקרב חברי המפלגה הרפובליקאית באיובה על בחירת מועמד המפלגה לנשיאות ארה"ב. הוא זכה למקום השלישי עם 864 קולות, קצת פחות מ־23 אחוז מכלל הקולות.

הקדימו את בוש הכומר פט רוברטסון, מטיף טלוויזיה, שזכה ב־1,293 קולות, כ־33.7 אחוז מכלל הקולות, והסנאטור רוברט דול, שזכה ב־958 קולות.

הבחירות באיובה הן אחת ההתמודדויות הראשונות במפלגה הרפובליקאית במהלך מסע הבחירות לנשיאות, ומשקיפים מייחסים לה, לפיכך, חשיבות רבה באשר לחיזוי אופן ההצבעה של חברי המפלגה במדינות ארה"ב האחרות.

צרפת גירשה לובים שבאו להתנקש בשגריר ארה"ב

מאת גדעון קרץ, סופר „דבר" בצרפת

פריס, (מיוחד ל„דבר"). – חמישה מחבלים לובים חדרו לצרפת במטרה לבצע בה פיגועים ביום המהפיכה של לוב, בין השאר נגד שגרירות ארה"ב ונגד השגריר האמריקאי.

כוחות הבטחון הצרפתיים, שקיבלו מידע מוקדם על כואם, הצליחו לעצור ארבעה מהם ולגרש אותם ללוב. חמישי יצא ליוגוסלוויה. הארבעה נלכדו ב־27 באוגוסט וגורשו ב־1 בספטמבר, היום שבו התכוונו לבצע את הפיגועים. בבואם לצרפת הציגו את עצמם בתור חקלאים ונהגי משאיות. הם החליפו בתי־מלון לעתים תכופות, אך שירותי הבטחון צילמו את תנועותיהם, וכאשר פתחו בסיורי הכנה בקרבת שגרירות ארה"ב ובית השגריר, נעצרו וגורשו בחשאי. לוב לא הגיבה בינתיים על הגירוש.

ריימון – לביקור בסעודיה; שיראק העביר שדר לאסד

מאת גדעון קרץ, סופר „דבר" בצרפת

פריס, (מיוחד ל„דבר"). – שר החוץ הצרפתי ז'אן ברנאר ריימון הגיע אמ ליום אתמול לביקור מפתיע בג'דה שבסעודיה וייוועד שם עם סגן נשיא סוריה עבדל חאלים חדאם. ביקורו יימשך שלושה ימים, ומשרד החוץ הצרפתי נמנע מפרסום כל הסבר לפגישה.

ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק ייוועד היום לסעודת צהריים עם שגריר ישראל בצרפת עובדיה סופר.

אתמול נודע, כי שיראק שיגר השבוע שדר סודי לנשיא סוריה חאפז אל־אסד. השדר הועבר ביום ד' באמצעות שר הספורט בממשלת צרפת כריסטיאן ברז'לן, שביקר בדמשק ונועד עם אסד. היה זה ביקור ראשון של שר צרפתי בדמשק מאז 1984. בשדר עוסק שיראק במדיניות צרפת במזרח התיכון, וככל הנראה גם בבעיית בני הערובה. נודע, כי אסד הביע את רצונו בהידוק היחסים ובהגברת הביקורים.

משרד הבריאות מזהיר היוצאים ליוגוסלאוויה

(עש"ת). – שירותי בריאות הציבור והמחלקה לאפידמיולוגיה במשרד הבריאות, מבקשים להזהיר את ציבור הנוסעים לביקור ביוגוסלאביה שלא להשתכן במלון „אפידאורוס" בעיירה קוואט שליד דוברובניק, לאחר שנתגלו שישה מקרים של תחלואה במחלת הלגיונרים בתיירים באנגליה.

במידה שמישהו לן באותו מלון עליו לפנות לרופא המטפל בו, כדי להיבדק.

גרעין דתי חדש – לישוב הר ברכה שניטש בשומרון

מאת אוריאל בקעמי, סופר „דבר" בירושלים

תנועת „אמנה" של גוש אמונים, תשלח לקראת החגים עשר משפחות חדשות לישוב הר ברכה שנעזב.

הישוב הר ברכה הוקם בתנופה ביום העצמאות לפני חמש שנים. 15 יחידות דיור שהוקמו לנגב הוסבו ברגע האחרון לישוב זה, בניגוד לדעתם המקצועית של אנשי המנהל לבניה כפרית במשרד השיכון.

לישוב השוכן על פסגת הר ברכה, כ־2.5 ק"מ מן הכביש הראשי, הגיעו משפחות מישובים אחרים בשומרון, אך אלה עזבו אותו בהדרגה. לאחרונה נותרו בישוב ארבע משפחות בלבד.

מזכ"ל „אמנה" אורי אריאל אמר אתמול ל„דבר", כי הגרעין החדש שיאכלס את הישוב מורכב ממשפחות דתיות החוזרות בתשובה מישיבת מרכז הרב בירושלים וכן ממכון מאיר בירושלים.

תנועת „אמנה" מתכננת להקים בישוב שלוחה של מפעל אלקטרוניקה שמרכזו בת"א.

מחרים את המשאל: ז'אן־מארי איז'באו, נשיא „חזית השחרור הלאומית־סוציאליסטית הקאנאקית", דג בחוף הים הסמוך לביתו שבעיירה הייינגה שבקלדוניה החדשה, בשעה שגורל האי מוכרע במשאל העם. (צילום: א.פ.)

קלדוניה החדשה תישאר שטח צרפתי – קבע משאל

נומאה, קלדוניה החדשה (א.פ.).– קלדוניה החדשה תוסיף גם להבא להיות טריטוריה צרפתית – כך עולה מתוצאות משאל העם בשאלת עתיד קבוצת האיים, הנמצאת תחת שלטון צרפת זה 134 שנה.

על־פי המספרים הרשמיים הצביעו 58.6 אחוזים מקרב בעלי זכות הבחירה בארכיפלג מקריאת „ארגון השחרור הלאומי־סוציאליסטי הקאנאקי" של הילידים המלאנזים להחרים את המשאל. מקרב המצביעים תמכו 98.3 אחוזים בהמשך האיחוד עם צרפת.

בצרפת הכריז אתמול השר הממונה על השטחים שמעבר לים ברנאר פונס, כי תוצאות המשאל הן „נצחון גדול לדמוקראטיה, לקלדוניה החדשה ולצרפת". ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק אמר מצידו, כי המשאל התאפיין ב„השתתפות מזהירה" של האוכלוסייה המקומית.

למעשה נמנעו רובם של הילידים המלאנזים, המהווים 43 אחוזים מן האוכלוסייה המקומית, מלהשתתף בהצבעה.

ירידות שערים במניות תוך הססנות בפעילות

קרנות בנק הפועלים ממשיכות לרכוש סחורה בבורסה

מאת שמואל רוזנבלום*

ירידות שערים במרבית נ"ע תוך פעילות הססנית תכנונה להקטין פרופורציות בבניות איפיינו אתמול את המסחר הבורסאי. להוציא את בנק הפועלים שנבה לרכוש מניות מובילות בקשת רחבה, וקרנות, בל"ל פ"א שהמשיכו בפעילות חיובית מתונה ומאופקת יותר, היו מרבית פעילי הבורסה האחרים בעמדות מבחוץ וקיטון ניכר בפרופורציות החזוקה במניות. אנשי הבנקים נוטו להעריך שצפוי שוק מניות חיובי בעתיד הקרוב לאור הסיפור הכולל באינדיקטורים הכלכליים ולפיכך הגבירו אתמול את רכישותיהם. מנגד חששו המקורבים מפני כינוס הכנסת הקרוב בנושא הלביא והסיכות נוספות בלתי ברורות במהירות גבוה, ועדת שישינסקי, והכירות מצד לקוחות גדולים בבנק דיסקונט. במצב זה לא נטו הגורמים הבנקאים "לסבסד" את המוכרים ורכשו סחורה רק תוך ירידות שערים לעיתים הייתה. ניתן להעריך שאם בכנסת לא יתרחש אירוע ביוזר עשוי הבורסה לשוב למסחר חיובי. שכן פעילות גדולי השוק הינה חיובית ומתבססת בעוד שההססנים פרגלים בקיצוניות זמנית בלבד המביאה להם הפסדי הון משמעותיים.

שינויי שער במגזר – ירידה

בסקטור הבנקאות שבמגזר נרשמו עליות קלות של כ- מחצית האחוז תוך פעילות בכפית בינונית. במניות החברות נרשמו הצעים, לעיתים כבדים, שנקלטו תוך ירידות במחזורים חלקיים. דוגמאות להיקף פעילות שכזה נראה במניות: אלקטרה 5 ב-3.8%-, דלתא גליל ב-3.3%-, ליגת 2.5%-, אריח 6.5%-, פיתוח משכנתאות ב-3.4%-, ביינו 2.6%-, רובק 3%-, תוספת כאורה, חיפה כימיקלים, כלל אלקטרוניקה, שופרסל ומעלים השקעות. במניות הקלילות נרשמו תנודות שערים חדות יותר, ביקלת ב-8.5%-, פוטר אופציה ב-6.8%-, דיקית 5%-, אופים ב-7.3%-, גולדפרוסט מוכרים בלבד ונוספות. פעילות בעגיינית יחסית נרשמה במניות הילך שעלו ב-2.8% תוך ביקוש גדול ובמחזור ענק. גם במניות אכאס נמשכה פעילות ספקולטיבית וכער הבניה עלה ב-10% בביקוש גדול ובמחזור חלקי. עליה של 7% נרשמה כיתלגו 1, פעילות ערה הופיעה במניות אכוהא בהן נקלט היצע גדול בירידה כיבלית תוך מחזור נאה ביותר. במניות רבות הופיעו נפחי הצעים או ביקושים בקריים שהביאו לתנודות שערים משמעותיות בהתייחס להיקף ההיצע או הביקוש. סקטור הנפט המשיך גם אתמול לרכז ביקושים נאים כנראה עקב פתיחת הקדוח החדש באפקה. פעילות מעניינת לשני הכיוונים נמשכה במניות קלילות כשנהר, טלו, אבריו, י.ב.ק.ל, הדר 1, אדרים ונוספות.

המסחר במשתנים – בהמשכים מהירים

סיבובי המסחר במשתנים אתמול המשיכו במהפכים מהירים במגמות המסחר. בעוד שבסיבוב המסחר הראשון נרשמו עליות נאות של 2% בממוצע אזי בסיבוב השני נרשמו ירידות שמחקו את כל עליות השערים. בממוצע העליות בסיבוב הראשון עמד על 0.9%, בסיבוב השני נקבע בממוצע המסחר 0.2%-, דהיינו ירידה של 1.1% בין שני סיבובי המסחר. בנק הפועלים המשיך גם אתמול בפעילות חיובית ביותר בשוק, לאורך הקו בלטו נציגי הבנק במגמת רכישה של מניות רבות תוך הפגנת עוצמה ניכרת. גם אנשי לאומי־פיא בלטו בקנית מניות אך בדר"כ מניות המזוהות יותר עם קרנות בל"ל. מנגד ניכר היה במגמת מכירה מצד בנק דיסקונט החברה המרכזית. את פעילות החברה המרכזית קשה לנתח, ביום ה' האחרון קנתה החברה סחורה ואתמול בלטה במכירות הנראות לכאורה כהפסד. אנשי דיסקונט נראים אף הם באורח בעט מוזר, במקום לאפשר עליות שערים שבמהלכם ניתן "לסחור" סחורה העודפת בדיסקונט ללחוץ את השוק כלפי מטה והדבר בעט בלתי ברור. המודדים בשוק מניות חובי המשיכו גם אתמול בארגומנטים בשיפור ברווחיות ובמצב הכלכלי, מנגד הססנים נתפסו לדעה שלילית מחשש לועדת שישינסקי והחלטותיה בנוגע לשוק ההון ולמניות. ככל הידוע עשויה מסקנות ועדת שישינסקי להתפרסם רק בעוד זמן ארוך ולפיכך החשש נראה בשלב זה מעט מוגזם. לאור הקליטה האטאבית נטו פרשני השוק להעריך שמגמת מסחר חיובית תשרור בימים הקרובים תוך התלוטה של אתמול בשוק.

עליות השערים הבולטות אתמול במשתנים נרשמו במניה לישראל ב-3% 305 אלפי ש"ח תוך ציפיה לפרסום מאזן ימי, כלל סחר ב-2% 299 אלפי ש"ח עקב שיפור ניכר ברווחיות, דיסקונט השקעות ב-1% 290 אלפי ש"ח, בינלאומי 1% +185 אלפי ש"ח. ירידה הדה נמשכה במניות טבע 2.5%- בנפח כספי בשיעור 351 אלפי ש"ח, פטרוכימיים ירדה במחצית האחוז בנפח כספי של 299 אלפי ש"ח, ירידה הדה נרשמה בהכורת היסוד בנפח של 233 אלפי ש"ח, מניות כלל תעשיות ירדו ב-0.75% תוך מחזור של 351 אלפי ש"ח. בסיכום כולל היה נפח הפעילות הכספי ומספר העסקאות שנקשרו במשתנים למעלה מסביר בהשוואה לימי מסחר קודמים. נראה כי אם המוכרים הגדולים ייגעו קימעא עשויה הפעילות להתייצב באופן חיובי כתוך לאור המבאות גורמים מוסדיים גדולים בעמדת חסימה אופטימית כלפי המתרחש בבורסה. במסחר הרב גדדי בשעות המהדיים נרשמה מגמת הצעים כבדים שבלטו במיוחד במניות אוורים, נכסים, כלל, נדל"ן, דיסקונט השקעות ונוספות. קליטת ההצעים והאפשרה תוך ירידות שערים נוספות במרבית מניות המשתנים, היקף הירידות הנוספות נע סביב 1.5% לערך. סוחרי הבורסה המשיכו גם אתמול להתרעם כנגד שיטת המשתנים, לדעתם בבירה ובכיה אחת מגלה חולשה מיד בירידה אחריה יתר הבניות אף שהקשר ביניהם מקרי להלוטין.

ריבית שקלית למפקידים – רגיעה

בבהלך השבוע האחרון עקב התחרות בין הבנקים העלתה הריבית לפיקדונות שקליים עד לשיעור ממת"ע של 20% בחישוב שנתי. זה שיעור גבוה ביותר בהתחשב באינפלציה השנתית הצפויה במשק. לקראת סוף השבוע נרשמה רגיעה בשיעורי הריבית והשיעורה ירד ל-16% עד 17% לערך. בבנקים טענו שהגורם המרכזי להעלאת הריבית היה בנק הפועלים, לדעת בנקאים ירדו עוצמות הנזילות באורח ניכר בימים האחרונים ולפיכך בצרה גם ירידה נוספת בריבית למפקידים. מעל כך של 50,000 ש"ח מקבלים כיום בעלי פיקדונות פק"ק ריבית בשיעור 13% לערך, בפיקדונות פק"מ בנך הזמה מוכים המפקידים בריבית של עד 14.5% בחישוב שנתי נומינלי. אתמול נסתמנה רגיעה נוספת בתחום הפיקדונות השקליים ועיקר התחרות מתרכזת בפיקדונות לזמן ארוך של שבוע ויותר.

בנק הספנות – קונים ומוכרים על הנייר

אתמול התפרסמו שוב ידיעות בנוגע לאפשרות מכירת בנק הספנות לקונים זרים פוטנציאליים. מניות הבנק מוחזקות כידוע בידי הקיבוצים לאחר פרשת בלאס. בידי בנק הפועלים ואצל סגנ נכבים. במל"כ בהתחשב בעובדה שגם קבוצת אייזנברג מחזיקה במניות בנק הספנות אזי להירות הבניות אינה גדולה. הדף עובדה זו אין ענין במניות הבנק בבורסה ונפח הפעילות בהן בינוני עד בבזבזם. באחרונה התקבל הרושם שנושא מכירת הבנק מתנהל בעצלתיים. דיבורים רבים וקונה של ממש אין.

*הכותב מנהל תיק השקעות.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
א.ה.ה. ש	22350				+20.0
הפנקות 0.1	1857	1377			-372
הפנקות א 0.5	1218	2795			-73.0
כלל לא בהסדר 1	18418	82.0	+200	+1.1	+45.0
בנק צפ' אמרק 1.	— הפסקת מסחר				
בנק צפ' אמרק 5.	— הפסקת מסחר				
פ.י.ב.י. 0.5	9590	2343			-257
הבינלאומי 5.0	8975	542	-22	-.2	-718

כלולים בהסדר הצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	100749	396			+246
אידיבי ב 100.0	100900	2.0	-100	-.1	-2.0
אידיבי בכ א 2.0	622999				
אגוד 1ש"ח	75570	115	+400	+.5	+171
דיסקונט ב	129120	6.0	-330	-.3	-1.0
דיסקונט א	129280	107	+500	+.4	+309
דיסקונט שה ב	15130				-1.0
המזרחי ש	41610	241			-283
המזרחי מ	41650	8.0			+8.0
הפועלים מבכ	92000				-.5
הפועלים ש	69143	125	+344	+.5	+40.0
הפועלים מ	68600	129			-54.0
כלל א 1ש"ח	175150	18.0	+700	+.4	+125
כלל שה 7	8408	87.0			+300
כלל כטק 100.0	43669	1735	-30	-.1	-1351
כלל שה 11	16300	178			-178
מימון ומסך 1.0	58270				
מימון ומסך 5.0	29330				+10.0

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
ארבים 0.1	* 30808	14.0	-500	-1.6	-51.0
* ביצוע חלקי 80.00%					
לאומי משכנתא' ש	10500	633	+400	+4.0	+489
לאומי משכנתא' מ	10399 תב	10.0	+601	+6.1	+58.0
כרמל ש	6690	177	-10	-.2	-166
כרמל שה 1	4129		-17	-.4	-80.0
בנק ב 5.0	— הפסקת מסחר				
פיתוח ומשכ' 1ש"ח	2800	721	-99	-3.4	-2489
משכן ב ש	3750	861	-100	-2.6	-1503
עצבאות 0.1	20949				
טפחות מבכ ש	22450				
טפחות רג ש	21600	81.0	-600	-2.7	-146
טפחות שה 1	10100	17.0	+101	+1.0	+110
טפחות שה 2	5222	150			+140
יעסור 1.0	* 3515	105	-200	-5.4	-513
* ביצוע חלקי 95.10%					
יעסור 5.0	2500 תב	335	-152	-5.7	-455
מידב 1.0	8270	42.0	-401	-4.6	-87.0

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
שלמון א 1ש"ח	980	7697			+3851
החקלאות מבכ א	— לא נסחר				
החקלאות מבכ ב	— לא נסחר				
לאומי תעשיה א ש	14390 תב	125	-1500	-9.4	-113
פתוח תעשיה מבכ	— לא נסחר				
פת תעש בכ 1	— לא נסחר				
פת תעש בכ גג	— לא נסחר				
פת תעש בכ גג1	— לא נסחר				
פת תעש בכ ד	— לא נסחר				
פת תעש בכ דד	— לא נסחר				
מרכז קבלנים 5.0	1100	3482			-249
תיירות בב	— לא נסחר				
כלל ליסינג 0.1א	24650	39.0			-1.0
כלל ליסינג 0.5ב	20601	201			+132
כלל לסינג אג"ח	18200	32.0	-100	-.6	-22.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
איתן ביטוח 1ש"ח	149.0	10398	-6.5	-4.2	-12198
איתן בטוח 1ש"ח	150.0	665	-4.0	-2.6	-25851
אריס 0.1	1225	300	+55	+4.7	+994
אריס א 0.5	832	1500			-200
בטוח מכנה 1ש"ח	450	2800	+18	+4.2	+3925
בטוח מכנה 5ש"ח	249	6434	-6	-2.4	-8733
הדר 1ש"ח	216	21025			+6277
הדר 5ש"ח	183.0	1775	-7.5	-3.9	-25898
הדר אופ 2	204	7472			+5578
הפניקס 0.1	* 724	3550	-38	-5.0	-10167
* ביצוע חלקי 95.50%					
הפניקס 0.5	629	1275	+14	+2.3	+2163
המשמר-הראל 1.0	5870	329	-120	-2.0	-349
המשמר-הראל 5.0	4760	268	-90	-1.9	-415
מנורה 1.0	2210	94.0	-3	-.1	-694
מנורה 5.0	1664	72.0	+64	+4.0	+132
סהר פרעה ג	418	3985			+971
סקירסט 1ש"ח	1260	388			+329
צור ש	316	3994	-4	-1.3	-8502
ציון כ"ר 1ש"ח	6130				
ציון כ"ר ליכ"ח	1886	219	[illegible]	[illegible]	-1170
הסנה 1ש"ח	299	15631	-3	-1.0	-18379

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אינטרטאמא 1.0	1086	7250			+3907
אינטרטאמא 5.0	522	2565	+5	+1.0	+1757
מגיד עורא 1.0	1080	1391	-50	-4.4	-5165
מגיד עורא אופ 2	706	900	+1	+.1	+200
כלל סחר אופ ד	390	22462			+12524
כלל סחר אגח 2	170.0	25530			+10215
קריסטל 1.0	830 תב	2079	-45	-5.1	-1405
רפק 0.1	19860	4.6	+600	+3.1	+4.6
רפק 0.5	16060 תב	36.0	+1460	+10.0	+195
שופרסל א 2.0	15230	678	-250	-1.6	-600
כלל סחר 1ש"ח	481	13131	+1	+.2	-5803
שופרסל ב 10.0	11786	201	-39	-.5	-382

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אמרוא 1ש"ח	391	23787	-4	-1.0	-27222
כספית הספקה 1ש"ח	* 786	3986	+45	+6.1	+2426
* ביצוע חלקי 98.50%					
כספית הספקה 5ש"ח	295	14757			-2319
קווי הספק 1ש"ח	1165	1326	+25	+2.2	+2906
קווי הספ 10ש"ח	309	19861			+10261
מוסכי עדוה 1ש"ח	2205	303			-17.0
מוסכי עדוה 5ש"ח	1271	5154			-197
יניק 0.1ש"ח	2911	1747	-59	-2.0	-4527

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
גלי זהר 1.0	— לא נסחר				
גלי זהר 5.0	— לא נסחר				
מלונות דן 1 ש"ח	1630	490			-395
מלונות דן 5 ש"ח	1350	1753	+36	+2.7	+2441
חוף הארגמן 0.1	7680	129			-48.0
כנס 1ש"ח	2950	51.0	-50	-1.7	-11.0
מלונות ירדן 1.0	2780	443			-246

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
איכות 1ש"ח	944	1846	+24	+2.6	+1464
ת.ד.ק. 1.0	441	24644	+12	+2.8	+25055
יעקא 1.0	7500	86.0	+107	+1.5	+51.0
מ.ל.ל. 1.0ש"ח	14600	6.0			-7.0
מ.ל.ל. 0.5ש"ח	4260	794	+60	+1.4	+626
ניקוב 1ש"ח	* 1255	944	+45	+3.7	+745
* ביצוע חלקי 94.90%					
ניקוב 5ש"ח	499	3519	+14	+2.9	+2132
ניקוב אופ 2	1500	540	+16	+1.1	+442
רים מחשבים 1.0	720	5667			-1877

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
ארון מבנים 1.0	— הפסקת מסחר				
ארון מבנים 5.0	— הפסקת מסחר				
אחרים אופ 1	991	5207	-50	-4.8	-2983
אחרים אגח 3	166.0	34325	-7.5	-4.3	-67969
אי"גון 1.0	395 תב	17594	-22	-5.3	-27617
אל-רוב 1.0	369	4441	+9	+2.5	+3256
אפריקה 0.1ש"ח	59750	101	-1000	-1.7	-221
אפריקה אופ 5	37600	45.0	-1400	-3.6	-62.0
ארזים 1.0	4325	253			-53.0
ארגון 1ש"ח	4000	386			-184
ארגון 5ש"ח	3170	952			+389
ברנוביץ 1ש"ח	3550	467			-4.0
ברנוביץ 5ש"ח	2700	447			-51.0
דנקנר 1.0	6567	100	-200	-3.0	-108
דרש 1ש"ח	187.0	5684	-3.0	-1.6	-1284
דרש 5ש"ח	148.0	10359			-3409
הנסקול 1.0	1108	800	+40	+3.8	+298
הנסקול 5.0	736	425	-36	-4.7	-266
ה.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר				
ה.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר				
כלכלית י-ם 1ש"ח	291	12535	-2	-.7	-15715
כלכלית ים אופ 1	123.0	19460	-11.0	-8.2	-42365
בג-ים 0.1	5400	914			-293
בג-ים 0.5	4390	788	-205	-4.5	-1926
ישפרו 1ש"ח	— הפסקת מסחר				
ישראלום 1.0	1245	2060	+50	+4.2	+4102
ישר"ש 1ש"ח	22000 תב	714	-1500	-6.4	-1090
כנף פיתוח 1.0	11599	139	-385	-3.2	-586
לוסיד 1.0	— הפסקת מסחר				
לוסיד 5.0	— הפסקת מסחר				
מ.ת.מ. 1.0	— לא נסחר				
מ.ת.מ. אופ 2	— לא נסחר				
מ.ת.מ. אגח א	— לא נסחר				
מגדלי בניה 1.0	— לא נסחר				
מישגאל 5ש"ח	358	3350	+9	+2.6	+1328
מישגאל אופ 1	167.5	7500	-4.0	-2.3	-17527
מגדן 5.0	1898	549	+18	+1.0	+521
פו-רז 1.0	830	2665	+11	+1.3	+2394
לויינסון 1.0	455 תב	214	-51	-10.1	-146
לויינסון 5.0	202	28811	-10	-4.7	-44278
ליפסיץ 1ש"ח	473	25332			+19638
ליפסיץ 5ש"ח	349	22673			+1338
ליפסיץ אופ 2	215	145830			+78849
ליפסיץ אג"ח 1	107.5	811106			+356272
נאות אביב 0.5	4850	394			-3.0
נכסי אחרים 1ש"ח	353	5727			-1397
סוד התקות 1.0	1099	636	-6	-.5	-412
סוף 1.0	— לא נסחר				
סוף 5.0	— לא נסחר				
עמר וסלע 1.0	* 409	1750	-46	-10.1	-5748
* ביצוע חלקי 52.40%					
קיסריה 0.1	3800	114			+111
קיסריה 0.5	1689	989			-429
רוגובין 1ש"ח	424	4234	-19	-4.3	-4234
רוגובין 5ש"ח	233 תב	9899	-17	-6.8	-14749
רוגובין אופ 2	1326	581			-581
רוגובין אגח א	130.0	564			-564
אפריקה 1ש"ח	48426	151	-489	-1.0	-215
אחרים 1ש"ח	1329	11765	-10	-.8	-17806
נכסים ובנין 1.0	3751	1500	-86	-2.2	-1458
השקעות הישוב 1.0	74418	67.0	-1133	-1.5	-60.0
כלל נדלן 0.1	816	10259	-8	-1.0	-9548

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	* 3299	34.0	-31	-.9	-215
* ביצוע חלקי 88.10%					
מטעי הדר 0.5	* 2980	176	+30	+1.0	+24.0
* ביצוע חלקי 88.00%					
מהדרין 1ש"ח	7000	340			-555
מהדרין אופ 1	4469	200	-100	-2.2	-972
נכסי הדרים 1.0	1980	1615	-100	-4.8	-1949
פריאור 5ש"ח	2580	185	-50	-1.9	-172

תעשייה

מזון ומבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אסיס 1.0	2290 תב	2186	+208	+10.0	+5026
גולדפרוסט 1ש"ח	3420 תב		-180	-5.0	-7380
גולדפרוסט 5ש"ח	2228 תב		-117	-5.0	-13312
דובק מב ש	6390	531	-200	-3.0	-1193
דובק מב מ	6350	959	-270	-4.1	-1624
וילכל 1.0	630	1889	-2	-.3	-1900
וילכל 5.0	589				-1000
וילכל אג"ח 1	107.0	1009	-2.0	-1.8	-70475
טמפו בירה 1.0	36550	17.0	-50	-.1	-3.0
טמפו בירה 5.0	30850	34.0	-150	-.5	-14.0
יצור 1ש"ח	* 1250	455	-30	-2.3	-478
* ביצוע חלקי 88.90%					
יצור א 5ש"ח	740	3572	+15	+2.1	+5312
יצור אופ 2	587	7.8	-10	-1.7	-7.0
כן 1ש"ח	755	3197	+20	+2.7	+2278
כן 5ש"ח	420	1277	+10	+2.4	+1277
סנפרוסט 1ש"ח	18600	65.0	-388	-2.0	-42.0
עסיס ב 5ש"ח	450	8189	+5	+1.1	+5865
שלמה אגב-1.0	* 3100	30.9	[illegible]	[illegible]	[illegible]
שמן מכור א' ש	2200	818			-8.0
עלית 0.1	18756	252	-432	-2.3	-384

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
ארגד 1ש"ח	672	13573	+32	+5.0	+21413
ארגד אופ 2	422	2125			-1625
ארגד אגח 1	112.0	7315	+1.0	+.9	+55.0
אופים 1.0	760 תב	521	-60	-7.3	-958
אופנת ברוך 1ש"ח	550	1158	-10	-1.8	-1208
אופנת ברוך 5ש"ח	395	2055			-1947
אופנת ברוך אופא	391	1128			-822
אלגנס רג ש	14350	356	+220	+1.6	+450
דלתא-גליל 1.0	2980	563	-100	-3.3	-2414
דלתא-גליל אג"ח 3.0	2460	361	-70	-2.8	-1152
משחות מאחר 1.	1600	21.0			-179
משחות מאחר 5.	860	25.0	-10	-1.2	-126
וילנו 1.0	356 תב	958	+20	+6.0	+1458
וילנו 5.0	280	1115			+33.0
ורדינון 1ש"ח	5800	276			+26.0
זיקית 1ש"ח	2399	326	-126	-5.0	-507
זיקית 5ש"ח	1885	2933	-45	-2.3	-3122
זיקית אופ ב	1124	1122	-1	-.1	-82.0
טפר 1ש"ח	380	2917	-11	-2.8	-24850
טפר אופ 1	220	2757	-16	-6.8	-10589
לודזיה 0.1	3465	181	+21	+.6	+71.0
לודזיה 0.4	2800	761	-60	-2.1	-707
ליבנת 1ש"ח	319	4096	-8	-2.5	-6744
מסב 0.1	7480	215	-320	-4.1	-740
מסב 0.5	3912	516	-1		-161
ע"ס 1.0	496	3702			+150
ע"ס 5.0	301	5906			+561
ע"ס אופ 2	272	18080	-9	-3.2	-32500
ע"ס אגח 1	122.5	12083	+5	+.4	+12567
פולגת 1.0	354	16107	+9	+2.6	+16651
פולגת אופ 1	210	12906	+10	+5.0	+14862
פולגת א 1ש"ח	1850	1831	+30	+1.7	+1928
פולגת א 0.5	12499	157	-201	-1.6	-270
פוליגון 1ש"ח	845	487	+25	+3.1	+2103
גיבור-ספורט	13400	258	-600	-4.3	-459
תעש הנויון 1.0	2750	95.0	+100	+3.8	+95.0
פולגת ב 5ש"ח	* 1153	2449	-6	-.5	-2189
* ביצוע חלקי 93.70%					

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אורדן 10.0	10150	550	-300	-2.9	-391
אורדן 50.0	8491	138	-60	-.7	-69.0
אלובית 1.0	7500				-40.0
אלובית 5.0	6200				
בכנים ש	400	8330			-5000
התבוף 1.0	740	520			-331
התבוף 5.0	* 488	600	+8	+1.7	+775
* ביצוע חלקי 77.40%					
התבוף אופ (5+5)	4378	285			-16.0

(המשך)

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
דיקה 1.0	3800	75.5			-68.7
דיקה 5.0	1717	99.0	+2	+.1	+54.7
קומפאות פת 1ש"ח	4648	477	+50	+1.1	+130
כבלי ציון 1.0	3150	925			-21.0
כבלי ציון 5.0	1457	2659	+40	+2.8	+5937
כבלי ציון אופ 3	710	2326			-806
מודיע 1.0	— לא נסחר				
מתכת קרמב' 1ש"ח	301	8132	-14	-4.4	-4006
מתכת קרמב' 5ש"ח	195.0	9280			+6154
נחושתן 0.1	42000	97.0	+1400	+3.5	+116
נחושתן 0.5	17950	263			-58.0
סקר פלדה 1.0	3400	2349	-53	-1.5	-2435
קינג 1.0	1100	200	-20	-1.8	-461
קינג 5.0	624 תב	280	-50	-7.4	-2856
קליל 1.0	2450	1061	-60	-2.4	-562
קליל 5.0	2149	265	-1	-.1	-70.0
קליל אופ	1210	1190			+621
קליל אגח	120.5	5000	+5	+4	+5461
שלזות 5.0	9200	153			-10.0
תעשיות לכ"ש 1.0	1021	320			+50.0
תעשיות לכ"ש 5.0	668	800			-51.0
קומפאות פת 5ש"ח	4619	618	-47	-1.0	-1352

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	473000	14.0	-10000	-2.1	-5.0
אלקו 0.1	7920	78.0	-83	-1.0	-40.0
אלקו 0.25 ש	4480	487	-109	-2.4	-174
אלקו 0.25 מ	4680				
אלקטרה 0.1ש"ח	2550 תב	2825	-170	-6.8	-3317
אלקטרה א 0.5ש"ח	1770	2632	-69	-3.8	-4938
אלקטרה אופ 5	1365 תב	1690	-100	-6.8	-2452
אלקטרה אגח 3	178.0	21569	-5.0	-2.7	-35670
אריה 0.02ש"ח	22900 תב	111	-1600	-6.5	-143
כלל תעש אלקטרו	2628 תב	2683	-173	-6.2	-10596
ספקטרוניקס 1.0	1601	1868			-827
ספקטרוניקס 5.0	1296	3543			-2583
פייבקום 1ש"ח	716	2095	+10	+1.4	+1050
פייבקום 5ש"ח	526	1972			+1187
ביקולון 1ש"ח	2135	94.0	-70	-3.2	-94.0
ביקולון 5ש"ח	1082 תב	482	-100	-8.5	-477
קונצוסון אורלן 1.	7500	1.0			-1.0
קונצוסון אורלן 5.	3570	56.0			+56.0
ת.א.ת. 1ש"ח	1365	211	+26	+1.9	+669
ת.א.ת. 5ש"ח	740	1578	-15	-2.0	-1578
ת.א.ת. אופ 1	19300 תב	13.0	-1800	-8.5	-13.0
תראה 1ש"ח	* 865	621	-17	-1.9	-1010
* ביצוע חלקי 91.50%					
אלרון 3.0	344176	2.0	-5241	-1.5	-5.0

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
א.פ.כלכלבין 1ש"ח	201	62551	-8	-3.8	-70769
א.פ. בנין אופ א	765	3990	-25	-3.2	-4472
אי.פ.בנין אגח א	135.0	5189	-1.5	-1.1	-15164
אקרשטיין 1ש"ח	611	1376	-9	-1.5	-2115
אקרשטיין 5ש"ח	415	2409	-5	-1.2	-3384
אקרשטיין אופ א	* 630	1150	+1	+.2	+610
* ביצוע חלקי 99.60%					
אקרשטיין אג"ח 1	155.0	5465			-2980
בלוס מ"ך 1ש"ח	179.0	42847	-2.0	-1.1	-22560
אחים בלוס אופ	120.0	34715			-831
בר-טון 1.0	1355				
בר-טון 5.0	825	367			-60.0
טרקואמבסט 1.0	9100	10.0	+100	+1.1	+50.0
טרקואמבסט 5.0	4000	71.0	-100	-2.4	-195
מ.ל.ב. 1.0	1115	2933	+15	+1.4	+1432
מ.ל.ב. 5.0	722	640	-8	-1.1	-919
מודול השק 1ש"ח	700	1000	-20	-2.8	-1964
מזאיקה ולפמן 1	— לא נסחר				
מזאיקה ולפמן 5	14500				

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אגן 5.0	1905	2220	-40	-2.1	-649
אי"אגם ב 200.0	2352	162			+162
כ"ל תעשיות 1.0	840	687	-31	-3.6	-4412
כ"ל תעשיות 5.0	565	2277	-5	-.9	-1913
כ"ל אופ(1.5+0.5)	388	42300	-16	-4.0	-56657
כ"ל אג"ח (0.005)	104.0	233832			-82832
דשנים 0.1	3528	290	-72	-2.0	-415
דשנים 0.5	1747	1425	-20	-1.1	-2825
חיפה כימיקל 10.0	1030	14138	-19	-1.8	-18830
ליפסקי 1.0	2899	85.0	+69	+2.4	+140
מקסימה 1.0	7732		+2		+10.0
מקסימה 5.0	5690	28.0	-10	-.2	-5.0
סנו 1.0	27200	50.0	-500	-1.8	-50.0
סנו 5.0	21980	40.0			+32.0
פריקלאס 1ש"ח	593	2387	-2	-.3	-4484
פריקלאס אופ 1	217	5804			+1333
קים 1ש"ח	4858	250	-230	-4.5	-250
קים אופציה 1	* 2920	6.0	-50	-1.7	-11.0
* ביצוע חלקי 54.50%					
קים אג"ח סד' 1	111.0	4951			+4951
ת"א 1ש"ח	4560	287	-30	-.7	-284
פרוטארום 10.0	43900	81.0	-515	-1.2	-39.0
תרו א 5.0	9200 תב	124	-670	-6.8	-126
טבע 0.01 ש"ח	13709	751	-351	-2.5	+74.0
ים המלח 1ש"ח	3023	1953	+8	+.3	-1267
פטרוכימיים 10.0	898	14639	-7	-.8	-11988

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
כתר 1ש"ח	243 תב	10088	-15	-5.1	-33906
רפרון 1.0	9480				
רפרון 5.0	6000	2.0			-2.0
הבד 1.0	9550	218	+359	+3.9	+330
ישה 1ש"ח	1908	505	[illegible]	[illegible]	-336
לבדיל אשקלון 1.	686	1127	[illegible]	[illegible]	-866
מולס 0.5-2-0.5	[illegible]	[illegible]	-500	[illegible]	[illegible]
סקאנ 1.0	3280	229			-22.0
רים 0.1	587	3145			-108
רים 0.4	331	1700	-10	-2.9	-2200
תעל ב 0.2	20501	164			-4.0
מפעלי נייר 10.0	405148	9.0	-4072	-1.0	-10.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אבריון 1.0	385	3745	-15	-3.8	-2803
אבריון 5.0	194.0	540			-410
המפיעת יוד 1ש"ח	3100	85.0	+70	+2.3	+123
ה.ג.פולק 1ש"ח	1670 תב	1741	+90	+5.7	+1893
ה.ג.פולק 5ש"ח	1280	1274	+30	+2.4	+1274

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
כור בכ 1.0	9189	430	-251	-2.7	-291
כלל תעשיות אופ'	192.0	68428	-10.0	-5.0	-67397
כלל תעשיות אג"ח	114.8	134374			-100269
מרכזית ב 0.1	14128	173	-288	-2.0	-182
כלל תעשיות 1ש"ח	260	49531	-5	-1.9	-89104

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אגריקו ש	7800	89.0	-200	-2.5	-169
אינטקה 1ש"ח	69.0	30838	-1.0	-1.4	-1680
אלגר ע"ש 1ש"ח	1584	468			+812
אפיק 1.0	— לא נסחר				
אפיק 5.0	— לא נסחר				
גחלת השקעות 1ש"ח	* 1240	175	+30	+2.5	+235
* ביצוע חלקי 67.30%					
גחלת אופ א	962	252	+12	+1.3	+20.0
גחלת אגח 1	105.0	17800			+11380
דנבאר 1ש"ח	720	671	-6	-.8	-121
דנבאר 5ש"ח	510	819	-1	-.2	-1019
חברה לישראל 5ש"ח	4820	1400	+60	+1.3	+3282
חלקמה 0.1	121000				
חלספון 1.0 ס	23400	87.0	-250	-1.1	-53.0
אכספא א 0.5	* 26734	21.0	-500	-1.8	-56.0
* ביצוע חלקי 86.20%					
פועלים השק 1ש"ח	1045	9053	-10	-1.0	-7350
דיסק השק אופ	1560	16196	-70	-4.3	-35057
דיסק השק אג"ח	115.0	116891	-1.5	-1.3	-195082

(המשך)

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
מגדל השק ש	35530	70.0	-50	-.1	-63.0
מגד השק אגח 124	13261				
חירון 1ש"ח	* 2210	200	+60	+2.8	+376
* ביצוע חלקי 84.50%					
חירון 5ש"ח	1498	600	-12	-.8	-850
יצוא ש	13100 תב	511	+800	+6.5	+844
ירדן א 0.1	1744	277	+26	+1.5	+59.0
כלל ישראל 50.0	1520	1263	-19	-1.2	-1834
מעוד 1ש"ח	* 305	1400			+1044
* ביצוע חלקי 99.50%					
מגור א 5ש"ח	407	300			+700
מגור אופ ב	225	2550			-1917
מגור אג"ח 1	122.0	3868	+5	+4	+24000
מז הקק ש	3260	1284	-40	-1.2	-431
פזנה א 0.1	9500 תב		-500	-5.0	-361
פזנה 0.5	7060	336	-240	-3.3	-435
פריון ב 0.2ש"ח	16000	484	+301	+1.9	+311
ק רון 1ש"ח	101.0	22255	+1.0	+1.0	+37446
קרדן 5ש"ח	73.0	8525			+4880
קרדן אופ 2	56.0	81778	+1.5	+2.8	+60542
קרדן אגח 1	101.0	14360			+10553
אר"ב פתוח 2.0	10884	289	-166	-1.5	-327
אלרן ע"ש 1ש"ח	1314	3074	-20	-1.5	-4154
חברה לישראל 1ש"ח	5184	2758	+151	+3.0	-3896
דיסקונט השק 1ש"ח	2920	2167	-15	-.5	-3780
כלל ישראל 10.0	1489	8382	-15	-1.0	-6187

נסחרות במט"ח

גזית מ — הפסקת מסחר

רשימה מקבילה

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
האחל 1.0	1621	13.0			-56.0
י.ב.ק.ל. 1ש"ח	* 359	1500	-40	-10.0	-3970
* ביצוע חלקי 72.50%					
קונסורדיום 0.1	— לא נסחר				
קונסורדיום 0.5	— לא נסחר				
קפל 1ש"ח	675	526	-25	-3.6	-716
תבל 1ש"ח	331	1861	+6	+1.9	+2317

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
גני הדר 1ש"ח	185.0	27050	-4.0	-2.1	-13034
גני הדר אופ 1	136.5	12336	-1.5	-1.1	-5336
חוזה ישראלית 1	80.0 תב	54600	-30.0	-27.3	-71830

מחשב ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
דקה מיכון 1.0	8210	293	-190	-2.3	-173
כלל מחשבים 1.0	8000	75.0	-201	-2.5	-102
משהב 1.0	350 תב	1018	-20	-5.4	-1018
משהב אופ 1	* 273	500	-37	-11.9	-1792
* ביצוע חלקי 50.00%					
רשף 1ש"ח	920	2021	+17	+1.9	+2021

נדלן בינוי ופתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אמבנים 1ש"ח	1950	278	-49	-2.5	-78.2
בן-יקר נת 1.0	— הפסקת מסחר				
דוהקר 1.0	— הפסקת מסחר				
דוהקר 5.0	— הפסקת מסחר				
עדד 3.0	1900	2611	-70	-3.6	-1244
רסקו בבוב	2900	161	-100	-3.3	-140
רסקו רג	2469	178	-1		-28.0

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
שג-הד 0.1ש"ח	2000	645			-5.0
שג-הד אופ א	939	797	-1	-.1	-697

טקסטיל והלבשה

כיס גליק 1.0 — לא נסחר

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
ארקטון 5.0	— לא נסחר				
מתכת סדום 1.0	105.0	4160	+3.0	+2.9	+5130

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אלקל 1ש"ח	217	5663	+7	+3.3	+1337
אלקל אופ 2	87.0	14000			-4168

מוצרים כמיים, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
דקסטר 1.0	2550		+70	+2.8	+50.0
נקה 1ש"ח	6329	207	-340	-5.1	-238
ת.ג.ל. 1.0	2310	55.0			-55.0
ת.ג.ל. 5.0	2380	65.0	+100	+4.4	+64.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
גולן 1ש"ח	665	1116	+8	+1.2	+1571
פז-חן 1ש"ח	490	675			-582

השקעה בתעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
מאגרי טכנולוגיה	151.0	2852	-5.0	-3.2	-5645

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אמישר בכ 1.0	1485	767	+46	+3.2	+7402
ישום 1ש"ח	216	14847	-7	-3.1	-13712
ישום אג"ח-אופ	126.0	63300			+46975
לבדוק 1ש"ח	2700	403			-477
לבדוק 5ש"ח	850 תב	607	-89	-9.5	-1246
עין השקעות 1ש"ח	3080	33.0	-20	-.7	-33.0
עין השקעות 5ש"ח	1700	249			-199

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.0	4620	534	+209	+4.7	+494
דלק חיפושים 5.0	2550	482	+50	+2.0	+573
דלק נפט אופ 2	1900	256			-112
פז חיפושי נפט	— הפסקת מסחר				
י.ג.א.ל. 5.0	736 תב	25344	+37	+5.3	+43398
מ.ג.נ. 1.0	6305	90.0	+4	+.1	+63.0
מ.ג.נ. 5.0	3400	635			-42.0
פראיל ב 0.03ש"ח	* 7050	180	-350	-4.7	-269
* ביצוע חלקי 85.50%					
נפסא ש	2814000	1.0	-60000	-2.1	-5.0

משתנים

הבינלאומי	9	9087	8975	-.24	2582
הפקה	12	300	299	-.99	43631
כלל-סחר	30	490	481	.21	73931
שופרסל ב'	13	11875	11786	-.50	1881
דיון ב'	12	2970	2911	-1.99	6507
אפריקה-1	10	49160	48426	-1.00	391
אחרים	18	1346	1329	-.75	25515
נכסים ובנ'	11	3779	3751	-2.24	3700
השקעות הישו'	19	75173	74418	-1.50	377
כלל-נדל"ן	11	822	816	-.97	23459
עלית	6	18948	18756	-2.25	577
שיכון ב'	12	1159	1153	-.52	9099
קפסא' פז	9	4713	4619	-1.01	2318
אלרון	5	350291	344176	-1.50	12
טבע	34	13709	13709	-2.50	3271
ים המלח	9	3045	3023	.27	5193
פטרוכימיים	25	900	898	-.77	47639
נייר חדרה	23	403148	403148	-1.00	75
ביבקומי	8	14272	14128	-2.00	773
כלל תעשיות	21	263	260	-1.89	181531
אי די בי ש	16	10940	10884	-1.50	1889
אלרן ע"ש	10	1331	1314	-1.50	9574
חברה לישראל	28	5184	5184	3.00	8676
דיסקונט השקעות	31	2964	2920	-.51	12007
כלל ישראל 10	17	1493	1489	-1.08	23382

הכרזות

חוק ... שויון בתעסוקה התשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

שוק המציאות

ריפוי והרזיה

זיפות גגות

מטבעות ומדליות

פוליש ונקיון

שדוכים

ירושלים

הלוואות

סטודנטים
06-981291, 06-981202

עיריית רמת-גן
דרוש/ה מנהל מערכות מידע
למחלקת יחידת מחשוב
דרישות – בעלי ניסיון של 5 שנים בניהול מערכות, ארגון ותכנות במערכת מחשב I.B.M 9370 מערכת הפעלה DOS - VSE.
תנאים – בהתאם לשכר במגזר הציבורי.
בקשות יש להגיש עד 30.9.87

בית הספר התיכון ע"ש סוקולוב
דרוש/ה
מורה
למתמטיקה
(אפשר בוגר/ת סמינר)
לפרטים: 03-839863, 03-822766

הלוח
ביקוש דירות
עסקים
משרדים
הצעות עבודה
מכוניות
מכירות
רוצים לקנות
דרושים
מקררים
חיות בית
הלוואות
ריפוי והרזיה

תדיראן תסיים ברווח מזערי של 4 מיליון דולר את 1987

המכירות יסתכמו ב־765 מיליון דולר – גידול 26%

מאת מוריה אבימלך

תדיראן תסיים גם את שנת 1987 ברווח מזערי של 4 מיליון דולר המהווה כחצי אחוז מכלל מכירותיה.

מכירות תדיראן יסתכמו השנה ב־765 מיליון דולר – גידול של 23% בהשוואה לשנה קודמת: 9% מגידול המכירות נובע ממיזוג אלישרא וסלכור ו־14% הוא גידול בקבוצות הותיקות.

מכירות תדיראן גדלו עד לשנים האחרונות בקצב שנתי ממוצע של 20%. בשנתיים האחרונות נעצר הגידול, והמכירות ב־1985 גדלו ב־3% בלבד וב־1986 ב־8%. השנה תחזור תדיראן לקצבי הגידול שאפיינו אותה בעבר.

תדיראן שריווחיותה נפגעה בשנתיים האחרונות בגלל החלשות הדולר וקיצוץ תקציבי הבטחון, הצליחה לקצץ את הוצאותיה השנה ב־50 מיליון דולר באמצעות פטורים, בעיקר ברמות הגבוהות, קיצוץ שכר, צמצום השקעות וקיצוץ בתקציבי פיתוח.

השקעות תדיראן במחקר ופיתוח יעמדו השנה על 65 מיליון דולר ומהווים 8.5% ממכירות החברה, לעומת 11־12 אחוזים בשנתיים הקודמות.

נאמן: תדיראן מתכננת הנפקת מניות בארה"ב ב־89

חברת תדיראן מתכוונת לגייס הון מניות בארה"ב ב־1989, לאחר שתשיג שיפור בריווחיותה.

מנכ"ל תדיראן יגאל נאמן תיאר את הערכות החברה במטרה להימנע מהזדקקות למקורות אשראי יקרים. לדבריו, החליטה תדיראן לא לגייס הון באמצעות הנפקת אגרות חוב במסלולים הקיימים היום בשוק ההון בישראל, להימנע בתנאים אלו מהגדלת החוב החיצוני ולממן את פעילותה ממקורות עצמיים. בנוסף לכך פועלת החברה לשיפור מבנה ההון ולהחלפת אשראי לזמן קצר באשראי לזמן ארוך.

מקור מימון נוסף הנו מכירת מניות בחברות־בת לשותפים או לציבור ומכירת נכסי נדל"ן המצויים כיום בבעלות תדיראן.

נאמן דיבר בפורום הבכיר לניירות ערך של המרכז הישראלי לניהול.

כור מתכת תשקיע 4.5 מיליון שקל בציוד ובתהליכי הייצור

מאת דני גוב

חברת "כור מתכת" מבצעת בימים אלה תכנית השקעות מקיפה כדי לנסות ולהחלץ מההפסדים אליהם נקלעה בשנים 1985־1986. תכנית ההשקעות המתוכננת היא בהיקף של 4.5 מיליון שקל, מתוכן השקעות בסך של כ־2.5 מיליון שקל ביחידת הקונסטרוקציות בציוד, העמקת הייצור ותגבור מערך עבודות החוץ, וסך של 1.2 מיליון שקל ביחידת הארמטורות באוטומציה, שיפור תהליכי ייצור וציוד לייצור מוצרים חדשים שפותחו במפעל.

עד היום הושקעו בתכנית כמיליון שקל.

החברה אמורה לקבל הלוואה בסך של כ־5 מיליון שקל מתמורת כספי ההנפקה של כור הנפקות.

המרכיבים העיקריים אשר השפיעו על ההפסדים בשנים 1985־1986 הינם בין היתר הקפאת שער הדולר והחלשותו בשוק העולמי (כשליש מפעילות כור מתכת הינה יצוא לגוש הדולרי), קיטון של כ־70% בהזמנות מערכת הבטחון (סימת) וירידה בביקוש למבני מתכת (יחידת מפעלי הנדסה).

יצוין, כי לחברה שבעה מפעלי תעשייה בהם ארבעה באזור התעשייה בחולון (חמת ארמטורות, סימת – מכונות ועיבוד שבבי, חמת הנדסה – מבנים ומתקנים ומפעל לתכנון פרויקטים) – מפעל המתכת אגן בבת־ים ומפעל וולקן הנדסה במפרץ חיפה וכן שלוחה של מפעל סימת בקרית שמונה.

במפעלים מועסקים כ־1,020 עובדים.

„אלישרא": מתחיל המשא ומתן על פיצויי פרישה

מאת חיים ביאור

הנהלת חברת „אלישרא" מוכנה לשלם פיצויי בסך 50 אלף שקלים לכל עובד שיואלץ לפרוש בעקבות מיזוג החברה עם „תדיראן".

מחרתיים יחל במלון „קונקורד" בתל־אביב השלב המכריע במשא ומתן בין ההנהלה לבין ועדי העובדים במפעל, בהשתתפותם של אנשי מועצת פועלי בני ברק.

מחוגים המקורבים למו"מ נמסר שנציגי העובדים מסתייגים מהסכום שנקבה ההנהלה כפיצוי לאלה שייפלטו מעבודתם במפעל. נציגי העובדים גורסים שהסכום חייב להיות סכום משתנה, בהתאם לרמת שכרו ולשנות הוותק של הפורש.

הנהלת „אלישרא" מתכוונת לצמצם את מספר העובדים במפעל בכ־100, מתוך כ־1,300 עובדים. ועדי העובדים טוענים שאפשר להסתפק במספר מפוטרים קטן בהרבה. הוועדים דורשים שבכל מקרה לא יובאו למפעל בבני ברק עובדים מחטיבת הקשר של „תדיראן" בחולון, כדי שלא ייפגע מעמדם של העובדים ב„אלישרא".

ציקלון תפסיד עבודות ב־10 מיליון דולר מביטול הלביא

מאת דני גוב

חברת מוצרי התעופה "ציקלון" מכרמיאל תפסיד עבודות בהיקף כספי כולל של כ־10 מיליון דולר בגלל ביטול פרויקט הלביא, כך אומר ל"דבר" מנכ"ל החברה, גדעון גורן.

לדברי גורן, החברה לא היתה מעורבת בפיתוח כמפעל יצרני, אך בהתאם לסיכומים עם התעשייה האווירית ומשרד הבטחון, אמורה היתה החברה להשתלב בייצור הסדרתי החל מהשנה הבאה.

היקף העבודה המתוכנן היה 100 אלף דולר למטוס. מאחר ודובר על השתתפות בעבודות לכ־100 מטוסים, מדובר באובדן עבודות בכ־10 מיליון דולר.

ביטול הפרויקט גם מנע גיוסם של 40 עובדים חדשים לחברה, שהיו אמורים להשתלב בעבודות לפרויקט. יצוין עם זה, כי ציקלון ממשיכה בימים אלה לגייס עובדים במסגרת תכנית הפיתוח שלה, ללא קשר ללביא.

העבודות שהיתה ציקלון אמורה לבצע היו אלה: מכלולי מבנה השייכים לגוף המטוס, חרטום, זנבון, דלתות תא מנוע, ארגז תחמושת.

גורן אומר ל"דבר", כי הוא חושש שבלהיטות הפוליטית הנוכחית לפצות את עובדי התעשייה האווירית על אובדן הפרויקט יישכחו המפעלים הקטנים האחרים שהיו כרוכים בפרויקט וזאת משום מניעים פוליטיים להשביע את רצון עובדי התע"א.

כתבנו מציין, כי גורן היה בשעתו סגן ראש פרויקט הלביא לייצור בתעשייה האווירית.

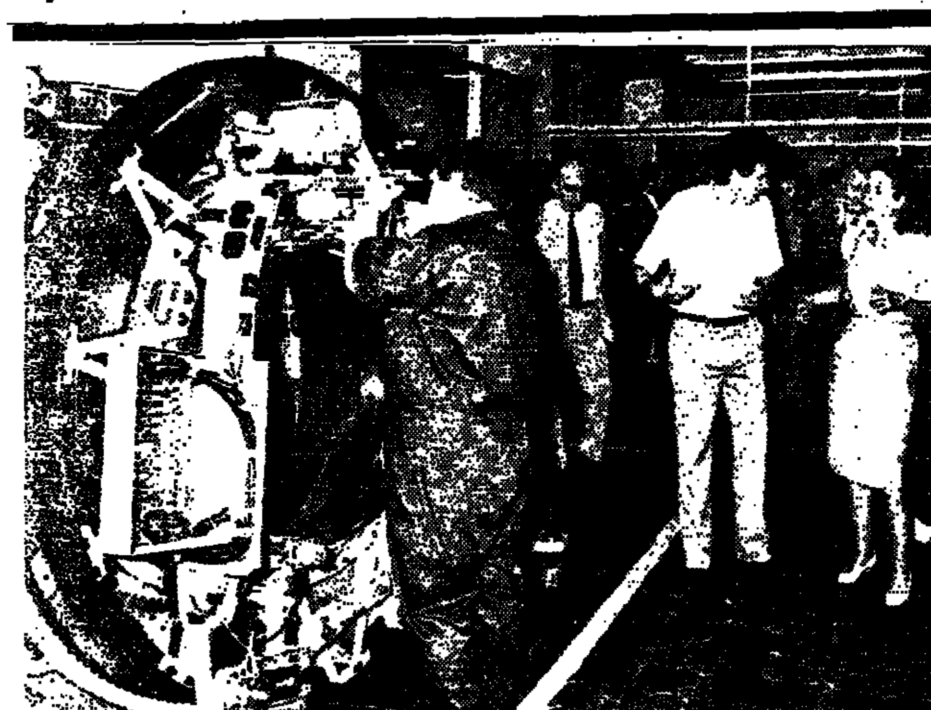

שרת הבריאות של צרפת, הד"ר מישל בארזאק, סיירה אתמול בקווי הייצור של חברת „אלסינט" בחיפה. השרה הודיעה כי משרדה שוקל לאשר רכישת מוצרי אבחון והדמיה אלקטרוניים חדשים מתוצרת „אלסינט" לשימוש במערכת הבריאות בצרפת. במקביל קראה הד"ר בארזאק ל„אלסינט" להגדיל השקעותיה בחברת הבת שלה בצרפת ולייצר חלקים רבים יותר ממערכותיה המתוחכמות בצרפת. נשיא „אלסינט", בני פלד, תיאר לפני השרה את מיגוון מוצרי החברה ותהליכי הבראתה הכלכלית.

יצוא "כתר פלסטיק" ב־1988 יגדל ב־40% ל־21 מיליון דולר

מאת דני גוב

גידול חד ביצוא חברת "כתר פלסטיק" צפוי השנה. להערכת מנהל המפעל, סמי סגול, צפוי השנה גידול של 40% לסך כולל של כ־21 מיליון דולר.

בימים אלה מנהלת החברה מו"מ מתקדם עם ענק אירופי העוסק בייצור ריהוט מפלסטיק – גרופילקס – מצרפת וכן עם חברת הענק הגרמנית – קטלר – על שיתוף פעולה והזמנות מהחברה הישראלית.

כדי להערך להגדלת ההזמנות ליצוא, רכשה החברה בגרמניה מכונת הזרקה ענקית במשקל של 140 טונות, שתגיע ארצה בחודש הבא. המכונה תוצב במפעל החדש ההולך ומושלם בימים אלה בכרמיאל. המכונה מסוגלת לייצר 2000 כסאות גן ביום.

יצוא החברה השנה יגיע ל־13 מיליון דולר ויכוון בעיקר לארה"ב, אנגליה, גרמניה, איטליה וספרד.

לאוטמן: הגידול הריאלי ביצוא התעשייתי השנה – פחות מהמצופה

מאת דני גוב

הגידול הריאלי ביצוא התעשייתי בשנת 1987 יהיה נמוך מהמטרה שהציבו לעצמם התעשיינים ופחות מקצב הגידול השנתי הממוצע של היצוא התעשייתי בשנים האחרונות, כך מעריך נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן.

לאוטמן אומר, כי חוגים כלכליים משמיעים הערכות אופטימיות ביותר על המגמות ביצוא התעשייתי השנה. אמנם בדולרים שוטפים הגידול הוא משמעותי, 14%, וללא ספק יש לכך השפעה חיובית על מאזן התשלומים, גם אם גידול זה רחוק עדיין מקצב הגידול של היבוא, אך קרוב לודאי שהגידול הריאלי של היצוא התעשייתי נמוך במידה ניכרת מאחוז זה ועיקר הגידול ביצוא נובע מעליית מחירים בחו"ל, הנובעת מהחלשות הדולר בשנה האחרונה והמגמה החיובית במחירים של מספר ענפי יצוא כמו מזון וכימיה.

להערכת לאוטמן, הגידול הריאלי ביצוא התעשייתי ב־1987 יהיה פחות מהמטרה שהציבה התעשייה לעצמה.

רווחיות היצוא, אומר לאוטמן, עומדת על רמה נמוכה זה למעלה משנה ורמתה הנמוכה היא תוצאה ישירה של הכלים בהם השתמשה הממשלה בתכנית הכלכלית. לעובדה זו, מזהיר לאוטמן, עלולות להיות השפעות לטווח בינוני וארוך על התפתחויות היצוא.

במצב בו השכר עלה בקצב מהיר, האינפלציה היא 15% עד 20% בשנה ושער החליפין מוקפא, התעשייה העובדת ליצוא עלולה להיקלע למשבר.

גולדפרוסט תפסיד 2 מיליון דולר במחצית 1987

חברת גולדפרוסט מקבוצת כור־מזון תפסיד במחצית הראשונה של 1987 כ־2 מיליון דולר. כך הודיעה החברה לבורסה.

ב־1986 הצביעו הדו"חות הכספיים על רווח נקי של 860 אלף שקל.

דירקטוריון החברה אישר תכנית הבראה וכן אישר את מינוי יעקב הברפלד, עד כה מנכ"ל פרי הגליל למנכ"ל החברה.

הוצאות שיא להנפקת קונסורציום – 27% מהתמורה ממי שאינם בעלי עניין

מאת מוריה אבימלך

עמלות החיתום והוצאות ההנפקה האחרות הכרוכות בהנפקת קונסורציום החזקות עולות לכדי 27% מכלל התמורה בניכוי חלקם של בעלי עניין. הוצאות אלו, ללא תקדים בהנפקת חברה בבורסה, הן למרות שהחברה יוצאת ללא חיתום למעשה, כשהחתם, מודיץ את טוכלר, התחייב לחיתום רק לגבי 10% מהיחידות המוצעת.

חברת קונסורציום החזקות הנסחרת בבורסה יוצאת בהנפקה בדרך של זכויות ומנסה לגייס סכום ברוטו של 912 אלף שקל, מזה 182 אלף שקל מבעלי העניין בחברה המחזיקים 20.2% מהון המניות והיתרה מבעלי מניות שאינם בעלי עניין. הוצאות ההנפקה מגיעות ל־1977 אלף שקל, ואם תמכר כל ההנפקה תגיע התמורה נטו, ללא תמורה מבעלי עניין, ל־530 אלף שקל בלבד.

קונסורציום החזקות נמנית על החברות הנסחרות ברשימה המקבילה המאופיינת בעלות הנפקה גבוהה. כך גייסה „תובלי" הון מניות בעלות של 21% בחודש יוני, בעוד חברות כ„מריקלס", „איתן" ו„החברה הכלכלית לירושלים" גייסו הון בעלות של 5%.

בחברת „מתכת סרום", היוצאת אף היא ב„הנפקת זכויות" אף היא ללא חיתום מלא (מודיץ את טוכלר מתחייב לחיתום של 10% בלבד) תגיע עלות ההנפקה ל־6.5% או 7.5% כשמנכים את חלק בעלי העניין.

שתי החברות יוצאות גם עם אופציות, שאם ימומשו, בעוד שנה, יקטינו את העלות הכוללת של ההנפקה.

מה קובע עלות הנפקה?

המחלקה הכלכלית של הבורסה לניירות ערך ניתחה את עלות ההנפקה של חברות וזיהתה כמה מרכיבים:

★ הוצאות קבועות שאינן תלויות בגודל ההנפקה.

★ הוצאות משתנות המשקפות את גודל ההנפקה.

★ פרמית סיכון הקשורה באופי החברה ובמצב השוק.

★ קשרים קונצרניים בין המנפיק והחתם.

חברה טובה, היוצאת בתקופת שוק נוח בהנפקה גדולה ויש לה קשרים קונצרניים עם החתם תנפיק בזול.

חברות ברשימה המקבילה מאופיינות במחיר הנפקה גבוה אך גם כאן יש הבדלים.

בסעיף האחרון, יציאה ללא חיתום, כשהחתם חותם־על־התשקיף אך מתחייב לרכוש רק אחוז קטן מההנפקה, מאפשר גם לחברות מפסידות שאיבדו את כל ההון שלהן לצאת להנפקה בדרך של זכויות.

במסמך רקע לדיונים הכלכליים:

בנק ישראל מזהיר מהאצת האינפלציה וגידול הגרעון במאזן התשלומים אם יעלה השכר ולא יקוצץ התקציב

מאת סופר „דבר" בירושלים

בנק ישראל מזהיר מפני האצת האינפלציה. והרעת מאזן התשלומים בשנה הבאה, אם ינתנו תוספות שכר במשק ולא יבוצעו קיצוצים בתקציב.

במסמך שהכינו כלכלני הבנק לקראת גיבוש המדיניות הכלכלית לשנת 1988, מוצע לבצע קיצוץ נוסף בתקציב המדינה כדי להקטין את הגרעון בתקציב לשיעור של אחוז וחצי מן התוצר. הקיצוץ בתקציב נדרש בין היתר כדי לקזז את השפעת פדיון מניות הבנקים הצפוי בשנה הבאה, למנוע עליה בריבית ולצמצם ביקושים מקומיים.

בנוסף לכך מתנגד בנק ישראל לכל תוספת שכר במשק, בעיקר במגזר העסקי. בלא תוספות שכר ועם קיצוץ נוסף בתקציב המדינה ניתן יהיה, לדעת כלכלני בנק ישראל להקפיא את שער החליפין עד סוף שנת 1988 לפחות ולהוריד את האינפלציה לפחות מעשרה אחוז לשנה.

לעומת זאת, מזהירים כלכלני בנק ישראל, אם יעלה השכר במשק בשיעור ריאלי של 5 אחוז ב 1988 ותקציב המדינה לא יקוצץ, התוצאה תהיה עליה נוספת ברמת החיים בשנה הבאה בשיעור 6 אחוז האצה של האינפלציה קפאון בתוצר והחמרה במאזן התשלומים.

במקרה של תוספות שכר תאלץ הממשלה לפחות את השקל וכתוצאה מכך תואץ האינפלציה ל 2 אחוז לחודש כלומר שלושים אחוז לשנה וזהו שיעור כפול כמעט מהאינפלציה הצפויה ב־1987 15% עד 17%. הגידול בצריכה הפרטית יגביר את היבוא וימתן את היצוא וכתוצאה מכך יורע מאזן התשלומים בשנה הבאה במיליארד דולר בהשוואה ל 1987. על פי תסריט זה גם התוצר לא יגדל בשנה הבאה אלא באחוז אחד לעומת 4 אחוז ב 1987.

מסמך זה של כלכלני בנק ישראל עומד כעת במרכז הדיונים על גיבוש המדיניות הכלכלית לשנה הבאה. דיונים אלה יכנסו להילוך גבוה לאחר החתימה על הסכם השכר בשירות הציבורי ועם שובו של שר האוצר משה נסים מחו"ל.

"נון תעשיות" של „כור" משקיעה 2 מיליון שקל במיחשוב הייצור

מאת דני גוב

חברת "נון תעשיות שימורים" השייכת לקונצרן "כור", מבצעת בימים אלה תכנית השקעות נרחבת בהיקף של כ־2 מיליון שקל, המיועדת להרחבת קווי ייצור קיימים ומיחשוב תהליכי הייצור לעיבוד תירס, פלחי הדרים ליצוא ודגים.

עד כה, הושקעו במסגרת התכנית, כרבע מיליון שקל. החברה אמורה לקבל מהקונצרן עוד – מיליון שקל לצורך ההשקעות בהרחבת הייצור.

המפעל הממוקם בנווה ים מעסיק כ־190 עובדים. אשתקד הפסידה החברה בין השאר בשל הקפאת שער החליפין של הדולר והחלשותו בשוק העולמי וזאת לאור העובדה, שכ־75% ממכירות החברה הן ליצוא והקפאת המחירים בשוק המקומי. אשר היתה אפקטיבית במיוחד בשוק המזון, גרמה לשחיקת רווחיות מוצרי נון אשר היו כפופים להקפאת המחירים.

גידול של 25% בעסקי חברת הביטוח המגן

מאת מאיר תדמור

במחצית הראשונה של 1987 היה גידול של 25% בהיקף עסקי חברת הביטוח המגן. גידול חד נרשם בעסקי ביטוח החיים – גידול של 48% בערכים דולריים, על כך מסר מאיר קרתי מנכ"ל החברה. המעבר של החברה למשרדיה החדשים בבית המגן תרם אף הוא לגידול בעסקי החברה.

השבוע יגיעו לישראל כאורחי החברה 40 מנהלי חברות ביטוח מארה"ב וממדינות באירופה, המשקיעים מדרום אפריקה שבכספם הוקם הבנין, למסיבת חנוכת הבנין.

בנק דיסקונט מפעיל אשראי מיוחד למגזר העסקי

מאת מאיר תדמור

בנק דיסקונט מעמיד לרשות הסוחרים הסדרי אשראי מיוחדים להון חוזר, שיפוצים והשקעות בעסקים בסכומים מוגדלים ובתנאי ריבית מועדפים. ינתנו הלוואות בסכומים של עד 50 אלף ש"ח לתקופה של 25 עד 60 חודש בריבית צמודה של 10.3% וכן הלוואות בריבית פריים + 1.25% לחודש.

הסוחרים: הבנקים מתנערים מאחריות על החזרי צ'קים ללא כיסוי בעסקים

מאת דני גוב

בעלי העסקים המאוגדים באיגוד לשכות המסחר טוענים, כי הבנקים מתנערים מאחריות בכל הקשור בתופעת הצ'קים החוזרים במגזר העסקי. בפניה לבנק ישראל אומרים ראשי האיגוד, כי בעקבות התגברות תופעת הצ'קים החוזרים נוהגים כיום חלק מבעלי העסקים לעכב את מסירת הסחורה למשלמים בצ'קים עד לאחר שיוודאו סופית שהצ'ק שהופקד על ידם בבנק עבר במסלקה הבינבנקאית ולא הוחזר מחוסר כיסוי.

בדרך כלל, נאמר בפניה לבנק ישראל, טווח הזמן הנלקח בבטחון הוא יומיים, כך שהקונה מתבקש לבוא ולקבל את הסחורה שרכש לאחר שהמוכר וידא, כי חשבונו בבנק לא חויב בגובה הצ'ק שהוחזר (אם הוחזר) לאחר פרק זמן זה.

באחרונה נתקבלו באיגוד תלונות רבות לפיהן במקרים מסוימים הוחזרו צ'קים בטענה של חוסר כיסוי לאחר פרק זמן ארוך יותר, לעיתים עד שבוע ימים. זאת, כאשר הסחורות עצמן כבר נמסרו לקונה מאחר והמוכר היה משוכנע שלצ'קים היה כיסוי (חשבון המוכר לא חויב לאחר יומיים בטענה של חוסר כיסוי). במקרים אלה התנערו הבנקים, אומר האיגוד, מאחריותם בטענה שהחזרת הצ'ק באיחור נבעה מסיבות של אי הגשת ההמחאות במועד למסלקה.

האיגוד מבקש מבנק ישראל להתערב בפתרון הבעיה בדרך זו: בהיות ואין כיום מגבלת זמן לצורך הסדרת והעברת ההמחאות במסלקה הבינבנקאית להגביל את משך הזמן ליממה אחת. זאת, כדי למנוע מצב בו הבנקים יהיו יכולים להחזיר צ'ק בטענה של חוסר כיסוי מעבר לזמן זה.

תביעה אחרת היא להייב את הבנקים לשאת בכל האחריות הנובעת מהחזר צ'ק בלא כיסוי, אם החזר זה יעשה לאחר פרק זמן של שבוע.

הפסדי כלל מחשבים במחצית הראשונה של השנה – גדלו

מאת מאיר תדמור

כלל מחשבים וטכנולוגיה הנמנית עם קבוצת כלל, הפסידה במחצית הראשונה של השנה 174 אלף שקל, לעומת הפסד של כ־5000 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מנהלי החברה מדגישים כי ההפסד לפני מס ומימוש נכסים, היה במחצית הראשונה של השנה קטן פי חמישה מההפסד בתקופה המקבילה אשתקד. לדעתם תוצאות אלו מסמנות שיפור בפעילות השוטפת של החברה. כתוצאה מהקטנת עלויות וצימצום בכוח האדם.

הוצאות המימון היוו כ־5% מסך המכירות שהיו 14.1 מיליון ש"ח.

בתקופה הנסקרת קיבלה על עצמה החברה ניהולה של חברת סימטרון לפיתוח תוכנת תיב"ם, והיא נושאת, על פי ההסכם, ברווח או הפסד של סימטרון, העושה עתה מאמץ להגברת המכירות בארץ ובחו"ל.

הונה של כלל מחשבים היה בסוף יוני השנה 1.23 מיליון ש"ח לעומת 1.4 מיליון ש"ח בסוף 1986.

נדל"ן / דני גוב

המשביר לצרכן יפתח את הכל־בו ה־21 ברשת בחיפה בפסח 1988

הכל־בו ה־21 של רשת "המשביר לצרכן" במרכז חורב, בשכונת אחוזה בחיפה, ייפתח לציבור בפסח 1988. הכל־בו יהיה חלק ממרכז קניות גדול הנבנה במרכז אחוזה על ידי הקבלן א. רזרי. הפרויקט ישתרע על שטח של כ־1,200 מ"ר.

המבנה יימסר לרשת בסוף השנה אך עד פסח הבא היא תפעל להכנתו לפעולה. במקום יהיה חניון.

שמאי המקרקעין: שוק נדל"ן יתייצב פידיון המניות לא ישפיע

שמאי המקרקעין, יצחק ברמן ואהוד המאירי חברי לשכת שמאי המקרקעין מעריכים כי השוק עומד להתייצב בטווח הקרוב. להערכתם קיימת אפשרות של עליית מחירים דולרית, מקומית, לקראת מועד הבחירות.

להערכת שמאי המקרקעין פידיון המניות הבנקאיות באוקטובר לא ישפיע על השוק מאחר והמדובר בסכומים בסלים בממוצע של 5,000 עד 7,000 דולר לפרט המחזיק בבנקאיות וזהו הסכום הממוצע המוחזק על ידי 90% מבעלי המניות הללו, לפיכך לא תהיה לפידיון השפעה על שוק הדירות והמקרקעין.

עליית מחירי הדירות באחרונה היא מלאכותית, אומרים ברמן והמאירי. מאז מפולת המניות ב־1983 הסתמן מפנה בשוק המקרקעין והחלה שחיקה במונחים ריאליים כאשר המשק היה שרוי באינפלציה גבוהה והמחירים ירדו ריאלית. מאחר השוק התנהל על בסיס דולרי הוא נשחק דולרית עד להקפאת הדולר עם הנהגת התכנית הכלכלית. המדד מאז יולי 1985 ועד היום עלה בכ־50% ומחירי הדירות לא עלו דולרית מאז תחילת 1987 לכן נוצר פער של כ־50% במונחים שקליים. הפער הזה הלך ונסגר היום ולכן נדמה כי ישנן עליות מחירים ניכרות בשוק זה.

מצב השוק אומרים המאירי וברמן, מושפע מרמת הביקושים. הביקוש בארץ הוא מקומי, כאשר ישנם אתרי בנייה והקומות בהם המחירים תקועים ואינם עולים כלל. הביקוש הנוכחי הם אומרים מקורו בבעלי הון שניצלו את הדולר המוקפא ופנו להשקעות אחרות.

להערכת חברי לשכת שמאי המקרקעין מסתמנת באחרונה מגמה חדשה של רוכשי דירות בערים הגדולות ובעיקר תל אביב מגילאי 50 ומעלה, המתגוררים באזורי וילות בפריפריה בשל סיבות כמו ילדים שעזבו את הבית, בתים גדולים על זוג מבוגר ותחזוקה קשה. מתמקדת מגמה של חזרה למרכזי העיר. זהו ביקוש נקודתי לדירות פאר בעיקר בתל אביב.

האוצר מכין מלאי קרקעות לבנייה

משרדי האוצר והבינוי יפעלו במשותף להכנת מאגר של מלאי קרקעות זמין לבנייה. בדרך זו ניתן יהיה לקצר באופן משמעותי את הליכי הרישוי ולגשת לבנייה מהירה – אם אכן יהי הצורך בכך – כך הבטיח משה הבא, המשנה לממונה על התקציבים באוצר לראשי המוסד המאוחד לענף הבנייה.

ראשי המוסד קבלו על הסחבת הנמשכת שנים בקבלת אישורי בנייה. מצב זה גורם לכך, שמשקיעי חוץ נרתעים מלהשקיע בנדל"ן בישראל בגלל משך הזמן הארוך הכרוך בקבלת אישורי בנייה. תהליך זה גורם גם לכך, שכאשר נוצר צורך בתוספת בנייה אין אפשרות להפעילה במהירות הדרושה, משום שקרקעות אינן זמינות.

משה הבא אמר, כי הוא מודע לחריפות הבעיה ולכן יפעלו משרדי הממשלה להכנת מאגר קרקעות שיהיה זמין לבנייה בכל הארץ.

יתכן ביטול מס מעסיקים בבנייה צבורית

משרד האוצר יבדוק אפשרות לביטול מס מעסיקים בגובה 4% המוטל על הבנייה הציבורית. מס זה מייקר את הבנייה הציבורית הממומנת ברובה על ידי הממשלה. ראשי החברות הקבלניות פנו לאוצר וקבלו על האבסורד הנמשך שנים רבות לפיה בעוד על הבנייה למגורים קיים פטור ממס מעסיקים הרי על הבנייה הציבורית מוטל מס זה.

לדבריהם, מס זה חוזר לממשלה בדלת האחורית, משום שהיא מממנת את הבנייה הציבורית. לפיכך, הם טוענים, יש לבטלו על הענף כולו. ההכנסה לאוצר ממס זה היא שולית ביותר ולכן גם מטעם זה יש לבטלה. ראשי החברות הקבלניות קיבלו הבטחה מהאוצר שהנושא יבדק.

מיכרזי מינהל: חצי מיליון שקל למגרש בבת־ים

חברת "א.ג.ט.א.ל." זכתה בימים אלה במכרז של מינהל מקרקעי ישראל להחכרת מגרש באזור התעשייה בבת־ים. עבור המגרש בשטח של 5,027 מ"ר תשלם החברה חצי מיליון שקל (לא כולל מע"מ). מחיר המינימום היה 537 אלף שקל.

המינהל פרסם בימים אלה מכרז להחכרת שני מגרשים לבניית 54 יחידות דיור ברובע ט"ז באשדוד. שני המגרשים משתרעים על שטח של 20 אלף מ"ר. שטח כל דירה 130 מ"ר. בחזית המבנים ימוקם מרכז מסחרי על שטח של 250 מ"ר. הוצאות הפיתוח הן כמיליון שקל (לא כולל מע"מ).

המינהל גם מציע להחכיר מגרש למלאכה ולמסחר באזור התעשייה תלפיות בירושלים. קיבולת הבנייה 2,800 מ"ר בשלוש קומות. מחיר המינימום כולל הוצאות פיתוח כמיליון שקל (לא כולל מע"מ).

בראש העין מציע המינהל מגרש לבנייה למגורים על שטח של 524 מ"ר. מחיר מינימום כולל הוצאה פיתוח וללא מע"מ כ־28 אלף שקל.

בישוב הבדואי רהט בנגב, מוצע להחכרה מגרש להקמת סופר־מרקט על שטח של 6,200 מ"ר. מחיר המינימום, כולל הוצאות פיתוח, כ־215 אלף שקל. בבית דגן מציעים 7 חצאי מגרשים לבנייה דו משפחתית במסגרת תכנית "בנה ביתך".

הוכפלו הכנסות המינהל

הכנסות מינהל מקרקעי ישראל בארבעת החודשים הראשונים של שנת התקציב אפריל־יוני 1987 הגיעו ל־70 מיליון שקל, כפול מהכנסות בתקופה המקבילה אשתקד. מנהל המינהל, משה ליפקה אומר, כי בתקופה זו ביצע המינהל 46% מתכנית תקציב ההכנסות לעומת 28% שביצע באותה תקופה אשתקד.

"סביוני דניה" שכונה חדשה בכרמל

חברת "דניה סיבוס" השייכת ל"אפריקה ישראל להשקעות", תבנה על שטח של 110 דונם מול שכונת דניה, שכונת יוקרה של 450 יחידות דיור. אפריקה ישראל השקיעה בפרויקט כ־60 מיליון דולר. במקום יהיו דירות של 3 עד 6 חדרים, אפשרות לתכנון עצמי, תכנון שכונתי כולל המציע מרכז מסחרי, מבני ציבור, שני גנים ציבוריים וקאונטרי־קלאב. בשכונה יופעלו חברות אזעקה ושמירה, טלוויזיות במעגל סגור ואינטרקום טלוויזיוני בכל דירה.

מחיר הדירות נע בין 105 ל־150 אלף דולר.

שערי מטבע חוץ ביום 13.9.87

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	בנקנוטים – לאומי מכירה	בנקנוטים – הפועלים קניה	בנקנוטים – הפועלים מכירה	בנקנוטים – דיסקונט קניה	בנקנוטים – דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	העברות והמחאות – לאומי מכירה	העברות והמחאות – הפועלים קניה	העברות והמחאות – הפועלים מכירה	העברות והמחאות – דיסקונט קניה	העברות והמחאות – דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.55	1.62	1.55	1.62	1.55	1.62	1.5826	1.6024	1.5851	1.6049	1.5851	1.6050	1.5938
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.86	0.90	0.86	0.90	0.8775	0.8885	0.8789	0.8899	0.8786	0.8897	0.8830
1 לי"ש	2.55	2.67	2.56	2.68	2.56	2.68	2.6133	2.6460	2.6091	2.6416	2.6090	2.6419	2.6266
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2618	0.2651	0.2622	0.2655	0.2621	0.2654	0.2638
100 ינים יפניים	1.09	1.13	1.09	1.14	1.09	1.14	1.1081	1.1220	1.1120	1.1258	1.1100	1.1239	1.1169
1 גולדן הולנדי	0.76	0.80	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7792	0.7890	0.7800	0.7897	0.7799	0.7897	0.7842
1 פרנק שוויצרי	1.04	1.09	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0607	1.0740	1.0624	1.0757	1.0616	1.0750	1.0672
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.24	0.26	0.24	0.26	0.2488	0.2519	0.2492	0.2523	0.2490	0.2521	0.2504
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.23	0.25	0.23	0.25	0.2385	0.2415	0.2390	0.2420	0.2388	0.2418	0.2404
1 כתר דני	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2263	0.2291	0.2267	0.2295	0.2269	0.2297	0.2280
1 מארק פיני	0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.38	0.3607	0.3653	0.3616	0.3661	0.3614	0.3659	0.3636
1 דולר קנדי	1.18	1.23	1.18	1.24	1.18	1.24	1.1998	1.2149	1.2013	1.2163	1.2008	1.2159	1.2093
1 דולר אוסטרלי	1.08	1.19	1.12	1.20	1.12	1.20	1.1553	1.1698	1.1561	1.1705	1.1544	1.1689	1.1623
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.47	0.79	0.49	0.69	0.7778	0.7876	0.7781	0.7878	0.7786	0.7883	0.7823
10 פרנקים בלגיים	0.41	0.43	0.41	0.44	0.41	0.43	0.4199	0.4252	0.4228	0.4281	0.4221	0.4274	0.4246
10 שילינגים אוסטריים	1.22	1.28	1.23	1.28	1.22	1.29	1.2461	1.2617	1.2479	1.2634	1.2491	1.2648	1.2546
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8170	1.8397	1.8196	1.8423	—	—	1.8292
1000 לירטות איטלקיות	1.18	1.25	1.19	1.26	1.19	1.27	1.2106	1.2257	1.2119	1.2271	1.2136	1.2278	1.2174
1 דינר ירדני	4.33	4.59	4.49	4.78	4.42	4.72	—	—	—	—	—	—	4.5583
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.04	0.06	—	—	—	—	—	—	0.0550
1 לירה מצרית	0.67	0.71	0.66	0.70	0.62	0.68	—	—	—	—	—	—	0.7092

מיתקן חדיש לתרומת פלסמה בלבד במרכז שירותי הדם של מד"א בשיבא

מאת רנקה הרניש, סופרת "דבר"

מיתקן חדיש, המופעל במרכז שירותי הדם החדש של מד"א במרכז שיבא בתל השומר, מאפשר תרומת פלסמה בלבד ואת הדם מחזיר לגוף. המיתקן הוצג אתמול בפני הכתבים לענייני בריאות, שהוזמנו לסיור במקום בהשתתפות נשיא מד"א פרופ' אריה הראל, המנכ"ל עמוס לוריא ואחרים.

מנהלת שירותי הדם של מד"א ד"ר שולית ברשני הסבירה כי 60 אחוז מכלל מנות הדם הנתרמות מופרדות למרכיבים בהתאם לצרכי החולים. לעתים קיים הצורך רק במרכיב הפלסמה. בשיטה אפרזיס לפיה עובד המיתקן החדיש, מתחבר המתנדב למכשיר אוטומטי, ודרך מחט המוחדרת לווריד, מועברת כמות מסויימת של דם למכשיר, שם מופרדת הפלסמה ונאגרת בשקית נפרדת והדם של התורם מוחזר לגופו. המחט והצינורות מהווים מערכת סטרילית חד־פעמית.

ד"ר ברשני ציינה כי שיטה זו מספקת כמות פלסמה הגדולה פי שלושה מתרומת דם רגילה. הגוף מחזיר לעצמו את שהוצא תוך שעות וניתן לתרום בשיטה זו כל שבועיים, לעומת כל שלושה חודשים בתרומות דם רגילות.

המרכז החדש הוקם בהשקעה של 16 מיליון דולר שנתרמו על ידי אגודות ידידי מד"א בעולם. התכנון מיועד להתפתחות הצרכים בשנות 2000. מיקום המרכז ליד מרכז שיבא נועד לאפשר שיתוף פעולה הדוק עם רופאים ואנשי המחקר בניצול תרומות הדם.

המעבדות במרכז החדש מצוידות במכשור משוכלל, כולל מערכות אוטומטיות לסיווג דם ומרכיביו וגם לבדיקות נוגדני לצהבת ואיידס.

מערכת מחשב מתוחכמת מנהלת מעקב אחרי מנת הדם מרגע תרומת הדם בכל שלבי הבדיקה והטיפול במעבדות ועד למשלוח המנה לבית החולים. המערכת מסוגלת לטפל ברבע מיליון תרומות דם בשנה. רישום כל מנת דם נעשה בעזרת קוד המאפשר זיהוי המנה בכל השלבים וכן פרטים על התורם, סוג הדם, תאריך תרומה ועוד. מאגר הנתונים שנוצר במערכת משמש לאיתור מהיר של בעלי סוג דם נדיר וקריאתם בדחיפות במקרה חירום.

במרכז החדש יתקבלו תרומות דם רגילות כמו בשאר סניפי מד"א ולצידם ייערכו התרמות של פלסמה בלבד בעזרת המתקן החדיש.

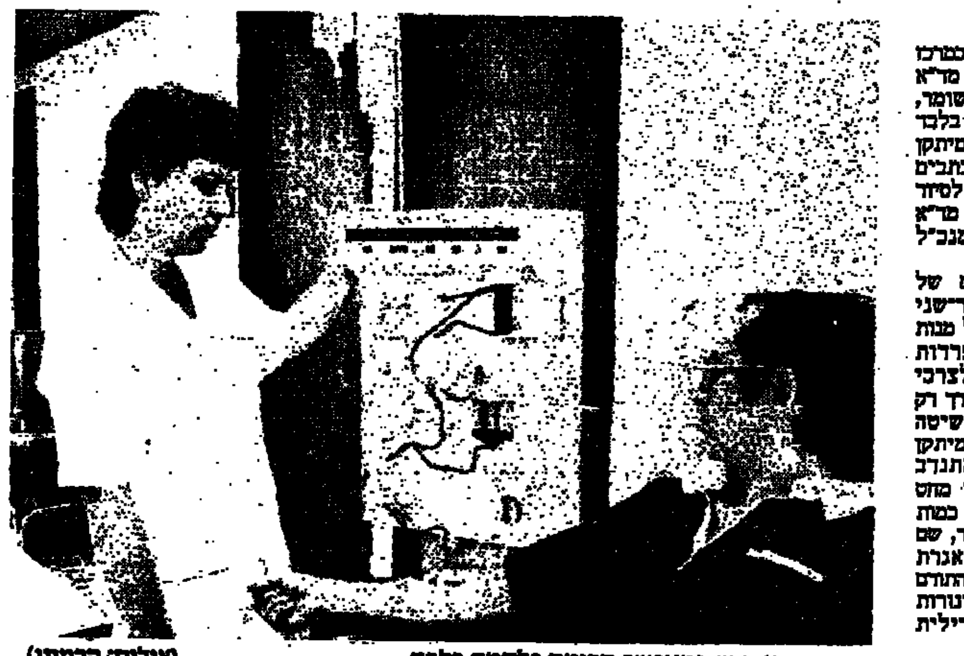

המיתקן החדיש המאפשר תרומת פלסמה בלבד (צילום: הרמוני)

העזרה ליבניאל – במסגרת הסיוע הכללי למושבים

מאת יוסי מלמן סופרו המדיני של "דבר"

מצוקתם הכספית של חקלאי יבניאל תיפתר במסגרת הסיוע הכללי שינתן למושבים. כך מסר אתמול לממשלה שר החקלאות אריק נחמקין בתשובה לשאילתה של השר בלי תיק יגאל הורביץ.

השר הורביץ סקר את תולדות המושבה הוותיקה שהגיעה לסף פשיטת רגל וכונס נכסים. הוא ביקש כי חקלאי יבניאל לא יהיו כ"מוץ ברוח". שר החקלאות הודה כי מצבה של המושבה קשה יותר מרוב הישובים החקלאיים, אך הדגיש כי ההחלטה על הסיוע תתקבל במינהלה המטפלת בכל הישובים החקלאיים.

מחקר: התרחבות ההשכלה תביא שוויון עדתי – אשליה

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

התקווה שהתרחבות ההשכלה תביא שוויון עדתי הוכחה כאשליה – טוען ד"ר יעקב נהון ממכון ירושלים לחקר ישראל במחקר חדש שהתפרסם אתמול: "דפוסי התרחבות ההשכלה ומבנה התעסוקה – המימד העדתי".

לפי נתוני המחקר צעירים ילידי הארץ ממוצא מזרחי משיגים פחות תארים אקדמיים מצעירים מזרחיים שלא התחנכו בארץ. דור הבנים המזרחי משכיל אומנם יותר מהוריו, אבל מבחינה תעסוקתית לא שיפר בהרבה את מעמדו. 1.36 אחוז מדור הבנים המזרחי עוסק במקצועות הצווארון הכחול לעומת 5.46 אחוזים מדור האבות המזרחי. בדור הבנים ממוצא מערבי רק 1.92 אחוזים עוסקים במקצועות הצווארון הכחול לעומת 6.14 אחוזים בדור ההורים.

שחיקת ערך ההשכלה התיכונית פגעה בעיקר במזרחיים שהתמקדו ברכישת השכלה תיכונית, בעוד שצעירים ממוצא מערבי התמקדו ברכישת השכלה על תיכונית וגבוהה שערכה לא נשחק. עדיפות הקבוצה המערבית על פני המזרחית אינה מתבטלת גם כשהישגי ההשכלה דומים. זאת, בגלל העדיפות הגיאוגרפית של הקבוצה המערבית המרוכזת במרכז הארץ וקרובה למוקדי הניהול הפיננסי, העסקי והממשלתי.

תופעת התרחבות הפער הבין־עדתי, טוען נהון, לא נקלטה בתודעת הציבור הגורס שגבר השוויון העדתי בגלל גורמים ממתנים כגון עליית השכלת הנשים המזרחיות, הקטנת המשפחה המזרחית שהותירה הכנסה פנויה בידי המשפחות והדירת ערכים לתעסוקות הנמוכות ביותר בשוק העבודה.

אסעד פרש ממרכז הרשויות הדרוזיות

מאת מסבח חלבי, סופר "דבר"

שפיק אסעד, ראש מועצת בית ג'אן, פרש ממרכז הרשויות המקומיות הדרוזיות ובמכתב ששלח ליו"ר המרכז, ד"ר חמד סעב, הוא כותב כי המרכז אינו פועל להגשמת המטרות שלמענן הוקם וחבריו עדיין לא הצליחו לפתור שום בעיה המעיקה על המגזר הדרוזי.

אסעד קובל על כך שראשי המועצות לא עמדו עמידה איתנה כשכפרו ניהל מאבק נגד רשות שמורות הטבע על שמורת הר מירון והאשים את ראשי המועצות בניסיון לפתור את בעיותיהם בדרכי נועם בגלל חששם לצאת למאבק גלוי או לארגן שביתות.

סופר "דבר" מציין כי מכתב התפטרותו של אסעד זכה לפרסום רחב בבטאון "אל איתיחאד" של רק"ח, דבר המעיד כי בדעתו להצטרף לוועד ראשי המועצות המקומיות הערביות הנשלט בידי נציגי רק"ח והשמאל.

ארקיע דוחה תלונות שיכון ל' על רעש

מאת אריה אורה, סופר "דבר"

ארקיע דוחה טענותיהם של תושבי שיכון ל' בתל־אביב בדבר מפגעי הרעש של מטוסי החברה. "פעילות חיל־האוויר בשדה־דב גדולה עשרות מונים מזו של ארקיע" אומר מזכיר החברה דן יערי.

נראה כי התושבים קושרים בטעות את תלונותיהם לבואו של מטוס "דאש 7" החדש.

שני עובדי רום כרמל התעלפו בניסיון למנוע הוצאת ציוד

העובדים יפגינו היום בתל אביב ובנתניה

מאת יונה מיכלסקי סופר "דבר"

פועלי "רום כרמל" ניסו אתמול ללא הצלחה למנוע כניסת ציוד וחומרים מהמפעל הסגור. כתוצאה מהתערבות המשטרה ומשמר הגבול נעצרו 11 מהם לרבות ראש הוועד מסעוד אלימלך ושניים התעלפו ונזקקו לטיפול רפואי. בשעת מסירת הידיעה שורר שקט במפעל והעצורים שוחררו.

אתמול בבוקר נכנסה לשטח המפעל משאית ראשונה שהעמיסה ציוד וחומרים ועזבה את המקום ללא הפרעה. אולם בשעות מאוחרות יותר הגיעו למקום ארבע משאיות. עשרות פועלים חסמו את המפעל. בנסיבות אלה התערבו כוחות המשטרה ומשמר הגבול, פיזרו את המפגינים ועצרו אחדים מהם. המשטרה פעלה מכוח צו בית המשפט האוסר על הפועלים להתקרב למפעל מעבר ל־300 מטר. במקום פרצה מהומה גדולה אם כי הפועלים לא התנגדו לשוטרים אשר הכניסו את העצורים לניידות. מאוחר יותר נכנסו המשאיות למפעל, העמיסו את הציוד ועזבו.

סופר "דבר" מציין שהיום תדון הכנסת על "רום כרמל" ביוזמתה של ח"כ חייקה גרוסמן. השר משה שחל, מ"מ שר התעשיה והמסחר הנמצא בחו"ל, ישיב להצעה לסדר היום של גרוסמן.

הנהלת "אורדן" דחתה במכתב את פניית ועדת העבודה והרווחה למנוע סגירת המפעל. לסופר "דבר" נודע שהצדדים מנהלים מגעים לפתרון המשבר. למרות שבימים האחרונים לא נערכו ישיבות רשמיות בהשתתפות משלחות מלאות. אתמול לא חודש המשא ומתן בשל הסיכת שערי המפעל.

הפגנות היום

סופר "דבר" לענייני עבודה מוסר: העובדים במפעל "רום כרמל" מתכוונים להפגין היום מול משרדי חברת "כללי" בתל־אביב והנהלת "אורדן" בנתניה, על רקע חילוקי הדיעות בינם לבין ההנהלות על שיעורי הפיצויים למפוטרים.

יו"ר ועדת התעסוקה של ההסתדרות, עליזה תמיר, גילתה אתמול כי העובדים דרשו מהנהלת המפעל כי תעביר לבעלותם פס יצור אחד, המעסיק 50 איש. הם טוענים שאם יתאפשר להם לרכוש את פס הייצור, יוכלו לספק הזמנה מחברת "פיאט" המוערכת במיליוני דולר.

עוד הם טוענים כי המפעל אינו דיו כדי להתגבר על הקשיים הכספיים שבהם הוא שרוי.

"ברק" נשך – לא "רמבו"

(ע). – מיסדר זיהוי שנערך אתמול הביא לטיהור כלב הרועים הגרמני "רמבו" מחשד שחזר לנשוך הנקף עובר אורח.

כזכור, הובא "רמבו" בחודש שעבר למשפט לאחר שמשרד הבריאות טען כי נשך בשנה האחרונה שבעה אנשים. השופט ביטל אז צו להשמדתו.

בשבועיים האחרונים חקר משרד הבריאות טענה חדשה לפיה נשך תושב תל־אביב על ידי כלב זאב בחדר המדרגות בשכונת עין הים בחיפה.

הכתלונן התייצב בלשכת הבריאות בתל־אביב ומסר פרטים שהיה בהם כדי להחשיד את "רמבו".

משרד הבריאות פנה אל בני משפחת עשור, בעליהם של רמבו, וביקש להביא את הכלב לתחנת הסגר. אלא שלתחנת ההסגר הובא כלב זאב שחור, העונה לשם "ברק", על ידי אשה שטענה כי כלבה היה מעורב בנשיכה של תושב תל־אביב.

המתלונן הוזמן להתייצב בתחנת ההסגר של משרד הבריאות בחיפה כדי לזהות את הכלב שנשך אותו. אתמול התייצב למסדר זיהוי הכלבים וזיהה חד־משמעית את "ברק" ככלב שנשך אותו. מסדר זיהוי זה הסיר כל חשד מ"רמבו".

בעקבות מיסדר הזיהוי שוחרר "ברק" מתחנת ההסגר בה שהה יותר מ־10 ימים. ד"ר שמואל רשפון, סגן הרופא המחוזי בחיפה, אמר כי "ברק" נמצא בריא ומחוסן ולכן שוחרר בתום תקופת ההסגר.

נהגי התברואה בעת"א יפנו כנראה האשפה בחגים חרף הסכסוך הצפוי

מאת נתן רועי, סופר "דבר" בתל־אביב

נהגי אגף התברואה בתל־אביב מתחילים בשלב השני במאבקם נגד העיריה על העלאת שכר מחד גיסא ולמניעת הכנסת "צפרדעים" לפינוי אשפה שיובילו, לדבריהם, לפיטורי נהגים ועובדים באגף.

הנהגים הכריזו ביום שישי סכסוך עבודה. היום בכוונתם להביא את הדיעות על הסכסוך לאישור מועצת פועלי תל־אביב. לאחר מכן ישבתו עובדי התברואה על תקופת צינון של שבועיים וינסו לנהל מו"מ עם נציגי העיריה. על פי כל הסיכויים הנהגים יפנו אשפה בתקופת החגים.

הנהגים, המיוצגים על ידי עו"ד גלילה הורנשטיין, מתכוונים לקיים מסיבת עיתונאים שבה יעלו את טענותיהם נגד ראש עיריית תל־אביב שלמה להט שאיננו מפסיק, לדבריהם, להשמיצם, בעוד הם שומרים על "קרב הוגן ונקי מהשמצות".

ייבדק חשד: כת הסיינטולוגיה עוברת על חוק הפסיכולוגים

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

ועדת מנכ"לים בראשות מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני הודיעה לאחר ישיבתה אתמול על מספר צעדים הנשקלים במשרדי הממשלה השונים במסגרת המאבק בכתות המיסטיות.

משרד המשפטים בודק אפשרות להנהיג חקיקה שתאפשר גילוי מידע חסוי על הכתות וכן אכיפה קפדנית של החוקים הקיימים וריכוז התביעות המשפטיות נגד הכתות. משרד הדתות יפתח במסע הסברה ויגיש סיוע להורים ולבני נוער המעוניינים להיחלץ מהשפעת הכתות. משרד הבריאות בודק את החשד שכת הסיינטולוגיה עוברת על חוק הפסיכולוגים וחוק השימוש בהיפנוזה על ידי מי שלא הוסמכו לכך.

כן הוחלט במשרד הבריאות להגיש סיוע נפשי לנפגעי כתות, בין השאר לאחר שאנשים נזקקו לאשפוז לאחר פעילות באסט. המשטרה תנחה את אנשיה להקפיד על כך שקטינים לא ישתתפו בפעילות הכתות ומשרד הפנים יבדוק את מבנן המשפטי של עמותות הקשורות בכתות. מונה עובד במשרד האוכלוסין לבדיקת כניסתם לארץ של בני אדם הקשורים בכתות.

על פי הצעת מרים תעסה־גלזר, לשעבר סגנית שר החינוך, ייערכו ימי עיון למחנכים בנושא זה. ועדת המנכ"לים החליטה על הקצאת תקציב פעולה מיוחד שיועמד לרשות צוות בין־משרדי שיאסוף מידע מעודכן על פעילות הכתות.

דובר שב"ס מכחיש סירוב סוהרי באר שבע לבדיקת נוגדני איידס

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

מחלקת הרפואה של שירות בתי הסוהר איתרה באחרונה 30 אסירים אשר נשאו נוגדני איידס, בתוכם שוחררו בינתיים מבתי הסוהר 13 ופנו להמשך טיפול ומעקב רפואי ברחבי הארץ. הממצאים התקבלו במיבצע שקיים בשנה האחרונה שירות בתי הסוהר לאיתור אסירים הנושאים נוגדני איידס. עד כה נבדקו יותר מ־3000 עצירים ואסירים.

דובר שירות בתי הסוהר שמעון מלכה הכחיש אתמול את הפרסומים לפיהם הורה נציב שירות בתי הסוהר, גונדר דוד מימון, לבדוק את צוערי כלא באר שבע אם הם נושאים נוגדני איידס. הוא ציין כי הפרסומים מסולפים, גרמו נזק רב ותרעומת בקרב הסוהרים. הוא הדגיש כי כל סוהר חופשי לעבור בדיקה עושה זאת מרצונו החופשי.

● 100 מהילדים החוסים בפנימיות של עיריית תל־אביב יצאו היום לטיול מעל בשמי הארץ במטוס שנשכר מחברת ארקיע על־ידי מועדון אינטרליין. הילדים יטוסו בשתי קבוצות, כל אחת במשך 50 דקות. מועדון האינטרליין הוקם לפני 11 שנה ומאוגדים בו 700 עובדי כל חברות התעופה הפועלות בארץ. המועדון הישראלי מסונף למועדון האינטרליין העולמי שמרכזו במונטריאול. מטרת הארגון לעסוק בפעילות חברתית ולקדם פרוייקטים הומניטריים.

העבודה ב"שחל" חודשה עם 40 פועל

(ע). – במפעל "שחל" בצפת חודשה אתמול העבודה לאחר יותר משבוע בו הושבת עקב הודעה של "עלית" על החלטה לסגור אותו.

במפעל עתה 40 עובדים בלבד. 30 הוצאו לחופשה בתשלום, 10 מתוכם כנראה יפוטרו ו־10 "ייצאו לגימלאות מוקדמות".

● בפגישה שנערכה בסוף השבוע בין שר האנרגיה והתשתית משה שחל לבין ראש העיריה אריה גוראל, משרד האנרגיה יחייב את בתי הזיקוק לרכוש מתקנים אנטי־זיהומיים שיקטינו את רמת זיהום האוויר בחיפה ובסביבתה.

השמאי מודה בטעות גרסתו במשטרה בהיפתח משפטו של נהג הקטר הקטלן

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

"הצילום הראשון שפיתחתי הוא הדרמטי: רואים בו את חזית הקטר ובפגנות שעשיתי לאחר מספר חודשים גיליתי שיש נקודת ציון המאפשרת לקבוע את המיקום המדויק שלו. כשמודדים את המרחק בין מקום התאונה לבין המקום שבצילום מדובר ב־617 מטר שהם כ־150 מטר צפונה יותר מקביעת המשטרה לגבי הנקודה שבה אירעה בלימת הקטר".

כך פתח אתמול שמאי הביטוח יונתן המאירי את עדותו בבית משפט השלום לתעבורה בחיפה בהתחדש משפטו של נהג הקטר באסון צומת הבונים, שלמה סוקר (63), המואשם בגרימת מוות ברשלנות ובנהיגה לא זהירה.

שלב ההוכחות נפתח בהצגת צילומים שצילם השמאי מיד לאחר התאונה, שהיו בין הגורמים העיקריים לפתיחת המשפט. מראות הזוועה שנתגלו למרגלות מושב הבונים ב־11.6.85 עת נספו 19 תלמידים, מורה־מלווה ונהגת האוטובוס, שבו ועלו אתמול במלוא חריפותם בדמיונם של עשרות באי בית המשפט עם הצגת התמונות.

המאירי סיפר לשופטת רחל זוהר כי בעת התאונה ישב בקרון השמור אחרי הקטר ולא חש בבלימה מיוחדת. "הרגשתי נגיחה וטלטול של הרכבת וראיתי עשן ואש".

רוב הדיון נסב על המקום בו החלה הרכבת לבלום. לטענת התובעת, עו"ד דליה סלבצקי, שתוגברה בפרקליטות מחוז חיפה לילי בורישנסקי, טעו בוחני המשטרה במדידותיהם בכ־150 מטר. לדבריהם הצילומים שבידי שמאי הביטוח מוכיחים זאת. התביעה טענה עוד כי הבוחן המשטרתי קבע מרחק משוער של מקום עצירת הרכבת לאחר שהקטר פנה מהמקום.

הסינגורים דב וייסבלט ויואב סלומון ניסו לקעקע גרסה זו. באחד המקרים בחקירה הנגדית אמר הסניגור לשמאי הביטוח: "בחקירה במשטרה אמרת שהקטר עצר רק 200–300 מטר מהצומת. מדוע שינית את גרסתך?"

העד: "החוויה היתה טראומטית. אני מודה שטעיתי בגרסה שמסרתי במשטרה".

בהמשך המשפט העידו שני כרטיסנים שהיו על הרכבת וכן נהג אוטובוס אילן זהבי שנסע שלישי בשיירה אשר הסיעה את התלמידים. המשפט יימשך מחר.

חוללה אנדרטה לנופלים באיזור מודיעין־בן שמן

(ע). – אנדרטה לזכר הנופלים באיזור מודיעין ובן שמן חוללה בשבוע שעבר. לוחות שיש שהיו על האנדרטה ונשאו שמות של נופלים, נופצו. הוגשה תלונה למשטרה.

האנדרטה נושאת את שמותיהם של עשרות חללים שנפלו באיזור בעת מלחמת השחרור ולאחריה. בין היתר הונצחו באתר שמותיהם של חללי שיירת בן שמן, שנרצחו בידי הלגיון הירדני בבית נבאללה, של הנופלים בהגנת הישובים בן שמן וכפר הרצל? בימי מבצע דני, חללי משלט 9, הנופלים בהיאחזות מודיעין ועוד.

הפוגעים באנדרטה ניפצו באבן לוחות השיש הקבועים באתר ובעיקר ניזוקו הלוחות לזכר חללי שיירת בן שמן ושל נופלי היאחזות מודיעין. חובלו גם מספר שלטים של הקק"ל לזכר מתים ביערות בן שמן ומודיעין הסמוכים.

נסגרה משחטת קורניש הן

מאת יצחק מרידור, סופר "דבר" בעמק

משחטת קורניש הן במגדל העמק, שבבעלות ארגון מושבי הצפון הנתון בקשיים כספיים חמורים, סגרה בסוף השבוע את שעריה והוציאה את 200 עובדיה לחופשה מאולצת של לפחות חודש.

מיר"ב בנק משכנתאות וחסכונות בע"מ

הודעה על כינוס אסיפה כללית שלא מן המנין

ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית שלא מן המנין של בעלי מניות החברה תתקיים ביום שלישי, 6.10.87, בשעה 12:00 בבוקר במשרדי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ברח' אחד העם 9, תל־אביב, חדר מס' 638.

על סדר היום: 1. לקבוע לבנק שני דירקטורים כדירקטורים מקרב הציבור. 2. שינוי שם הבנק.

בפקודת הדירקטוריון,
אביגדור רוזנברג מזכיר

הערה: בעל מניות רשאי למנות בא־כח להשתתף ולהצביע במקומו באסיפה הנ"ל. יפוי־הכח חתום על־ידי בעל המניות חייב להגיע למזכירות החברה לפחות 48 שעות לפני הזמן שנקבע להתחלת האסיפה. טופס יפוי כח מצורף לזה.

מקבוצת הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

לחברנו
חיים גורי
חתן פרס ישראל תשמ"ח
בשירה וסיפורת עברית
ברכת גאווה
ממערכת "דבר"

ההסתדרות הכללית של העובדים באי – הועד הפועל
המרכז לתרבות ולחינוך
המחלקה להדרכה ולהפעלה

כנס רכזי תרבות במועצות פועלים

יתקיים מחר יום ג' 15 בספטמבר 1987 משעה 9.30 בביה"ס לפעילי ההסתדרות ע"ש ז. ארן, רח' נהרדעא 5 תל־אביב.

סדר היום:
- ☆ פתיחה: **פסיה בן דרור** – מנהלת המחלקה להדרכה ולהפעלה.
- ☆ הערכות ההסתדרות לציון שנת ה־40 למדינה – **נחום פסה**, יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך.
- ☆ עקרונות בעבודת האגף בשנת תשמ"ח – **יובל אל־יגור**, מנהל האגף.
- ☆ תכנית העבודה של המחלקה לחינוך – **אהרון ברנע**, מנהל המחלקה.
- ☆ קבוצות דיון בנושאי חינוך.
- ☆ סיכום: **נחום פסה**

פיני שומר – סגן יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך.

השתתפות הרכזים חובה!

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
הועד הפועל
המחלקה לקליטה ועליה

קבלת פנים לעולים מברה"מ

עולים חדשים מברה"מ באזור המרכז שעלו בשנה האחרונה – מוזמנים לקבלת פנים אשר תתקיים מחר יום ג' כ"א באלול תשמ"ז – 15.9.87, בשעה 15.30, בבית הפלך, רח' ויצמן 32, תל־אביב.

דברים: יצחק ברקאי – יו"ר המחלקה לקליטה
פרופ' אריה הראל – שגריר ישראל לשעבר בברה"מ
[illegible] – מזכיר מועצת הפועלים תל־אביב – יפו
אילנה פרידמן (מצגת אידה נודל)
דברי העולים
תכנית אמנותית

"דבר" של היום הוא חדש

איסכור שרותי פלדות בע"מ

לסוחרים, מסגריות ובתי־מלאכה
בהזדמנות

פחים עם פגמים קטנים ובמידות
לא סטנדרטיות:
- שחור מגלילים
- שחור בפלטות אורגינליות
- דקופירט
- מגולוון
- איסכורית

החומר ממוין וארוז בחבילות והנכם מוזמנים לראותו ולרכשו במפעל איסכור, אזור התעשיה - קרית גת

בימים ג', ד' 15.9-16.9.87 בין השעות 10:00-13:00

לרישום ולפרטים נוספים נא להתקשר:
איסכור ת"א, טל: 03-251448 (לפלורה)
או למחלקה המסחרית בקרית גת, טל. 051-882581 (לאילנה)

לחברנו **אלי סבג**
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף נתניה
ההנהלה והעובדים

להבדנו **יפה לב־הרציגר**
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף נתניה
ההנהלה והעובדים

המשתתפים בצער באבלו הכבד של חברנו
שמעון שיטרית
במות **אביו** ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
[illegible]

למשפחת סולימאן
לקיבוץ בית השיטה
אתכם בזעזוע ובכאב
בהיקפה
גלי
התלמידים והמורים
בביה"ס המקיף עמק חרוד

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה
של יקירתנו – חברתנו
חנה אושפציין
(מבית פרביאש)
ההלויה תתקיים היום יום שני כ' אלול
14.9.87 בשעה 4 אחה"צ בקיבוץ גליל־ים
המשפחה
וקיבוץ גליל־ים

הננו מודיעים בצער רב
על פטירתו של חברנו
יצחק שורץ
ההלויה היום יום ב' כ' אלול תשמ"ז
14.9.87 בשעה 15.00 בבית העלמין במשקנו.
המשפחה
ובית דפנה

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי רמת גן
משתתפת בצערו של עובדנו וחברנו לעבודה
סוחר משה
במות עליו אביו
שמואל ז"ל
שאול סוידי, מזכיר המועצה
המזכירות והעובדים

דבר היום

היענות תמורת היענות

אחד הנימוקים לייצור ה"לביא" היה הבטחת אי־תלות מסויימת באספקה מארה"ב. ודאי שיש לבניית מטוס ישראלי מתקדם גם משום קידום טכנולוגי כללי, אולם אותו אפשר להשיג גם בפרוייקטים אחרים. אלא שהתברר כי עלינו לבקש מן האמריקאים לא רק לספק חלק נכבד ממרכיבי המטוס, אלא גם לממן את אי־התלות. אם נרצה או לאו, גם אילו היתה ארה"ב נכונה לעשות כן, זה היה מגביר את תלותנו בה ולא מפחית אותה.

אלא שהיא לא היתה מוכנה לכך, ואי־אפשר לחשוד בה בשרירות. רמת הסיוע האמריקאית לישראל, גם באופן מוחלט ובוודאי באופן יחסי לגודל אוכלוסיית הארץ, היא חסרת תקדים בהיסטוריה וחסרת אח בהווה, וממילא מעידה על העניין העמוק של וואשינגטון בחיזוקה של ישראל. לכך יש סיבות טובות, ולא רק אהדה, אך מותר לה להפעיל גם את שיפוטה שלה בהערכה מה מחזק את ישראל ומה לא, ומה מחזק אותה יותר במסגרת של משאבים נתונים, שחלקם הנכבד בא ממשלם המיסים האמריקאי.

משום כך, ההחלטה על הפסקת ייצורו של הלביא היתה, עם כל הצער, בלתי נמנעת. אין לנו אלא לעשות כמלוא יכולתנו כדי להפחית מן הקשיים שהחלטה זו מעוררת, הן על ידי החשת הפרוייקטים החלופיים, והן על ידי קליטה של מירב העובדים שימצאו עצמם מובטלים.

יחד עם זאת אנו זכאים לצפות שוואשינגטון תבין היטב את המכאובים שנגרמו לנו עקב ההיענות להפצרותיה בעניין ה"לביא", מכאובים שיש להם משמעות חברתית וממילא גם פוליטית, ואשר המכנה המשותף שלהם הוא בסופו של דבר תקציבי. נכון שההיענות מנעה הסתבכות כספית עמוקה יותר, ונכון שהיא מנעה ביטויים מעשיים של מורת־רוח אמריקאית בתחום הסיוע. אבל עדיין מתבקשת עתה היענות אמריקאית לשורה של בקשות ישראליות מעשיות, הנמצאות בשלב זה ואחר של דיון בין הצדדים ובתוך הממשל. היענות אמריקאית כזו תהיה בהחלט הולמת את מגמת וואשינגטון לחיזוק ישראל.

התערבות וסמכות

מאת נתן רוטנשטרייך

הטענה כאילו הצבא התערב שלא כדין בדיונים על מטוס ה"לביא" אינה תופסת. הוא פעל על פי סמכותו המקצועית ובגבולותיה

כל מעשה שאדם עושה הוא בגדר התערבות במציאות, גם מעשים סרי־ואליים, כמו שיטת מכון [illegible] הם בגדר התערבות, אף־כי רישומם אינו נשמר ברשות הרבים אלא רק ברשות היחיד. התערבויות חוות־דעת אף הן בגדר מעשה, משום שהן עשויות להוביל להכרעות המתוללות מעשים. עצם הצבתן כרקע־לדיון כלשהו או כאחיזה לקראתו הוא בגדר מעשה ועל־כן הוא בגדר התערבות. החלטות של מוסדות המופקדים על רשות הרבים הם ודאי וודאי בגדר התערבות וזו נראית כמוסמכת, משום שביסודה עומדת הסכמתו של הציבור לכינונם של מוסדות אלה ולהפעלתם.

יש התערבויות ממינים שונים. התערבותה של הכנסת שונה מהתערבותם של בתי־המשפט. הכנסת מחוקקת חוקים והללו נועדו להתממש על־ידי אקטים של רשות הביצוע, כמו הממשלה המוציאה מן הכוח אל הפועל את תקציב המדינה, כפי שהוסמכה לעשות. הכנסת מחוקקת חוקים והללו נועדו להיות מיושמים על־ידי בתי־המשפט, המפעילים את החוק מצדו הכללי או המסגרתי לגבי מקרה מסויים שדנו בו. בתי־המשפט אינם בגדר זרוע מבצעת, אלא הם, על־פי הגדרתם, זרוע שיפוטית. כל יישום של חוק הוא בגדר ביצוע. אולם גם בהקשר זה אנו מבחינים בין שיפוט לבין ביצוע ממש, המופקד בידי משטרה או בידי רשויות הגובות קנסות או אפילו שירות בתי־הסוהר. מכל מקום, יש בפסיקה התערבות, כמו שיש התערבות בחקיקה ובביצוע, המופקד בידי הממשלה.

צבא אינו רק חלק של הרשות המבצעת. הוא אינו רק מקבל פקודות לביצוע, למשל לפתוח בפעילות צבאית או במלחמה. צבא הוא גם רשות בעלת סמכות של שיקול־דעת וסמכות זו מתבטאת, בין היתר, בתכנון אסטראטגי, בהבחנה אילו כלים נחוצים לו כדי לבצע, בבוא היום, את שהוטל עליו, בידיעת סדרי הכוחות העומדים או שיעמדו לרשותו. אפשר להכליל ולומר כי כל תכנון הוא בגדר הפעלת סמכות זו והפעלתה היא איפוא בגדר התערבות, גם ברמה של תכנון וגם ברמה של מימוש. הדברים אינם מתבצעים אוטומאטית, גם כאשר משתמשים באוטומאטים ומפעילים אותם. צבא הוא חלק של הרשות המבצעת, אולם הוא עצמו נועד לנסות ולמזג בתוכו את המרכיבים של הסמכות ואת הצדדים השונים של ההוצאה לפועל של מה שמוטל עליו להוציא לפועל על־פי החלטתה של הרשות המבצעת: זו מצדה נועדה לספוג, על־פי שיקול דעתה, את חוות־הדעת הסמכותית שהצבא מעניק לה.

מה איפוא הפגם בכך שצבא, ברמה המוסמכת לכך, מעלה את רעיונותיו לפני הרשויות של השלטון שהוא כפוף להן ואינו בא לתפוס, חס ושלום, את מקומן? גם רשות שיפוטית משמיעה את דעתה, ומתערבת על־ידי כך – למשל, לגבי חנינה הניתנת או לגבי הסגרתו של נאשם – ואין היא באה בהשמעת דעה, כלומר בפסיקתה, במקום רשויות אחרות. הסמכות המופקדת בידי כל אחת מן הרשויות או לגבי כל אחד ממרכיביה נועדה לפעול בתחומה, כלומר על־פי תפקידה. היא נועדה לפעול, לא להיות סבילה או להיות היד של רשות אחרת.

הטענה כאילו הצבא התערב שלא כדין בדיונים על מטוס ה"לביא" איננה תופסת, שהרי הצבא פועל על־פי סמכותו המקצועית ובגבולותיה של זו. זו התערבות בזיהולה של רשות הרבים, כלומר של פוליטיקה, אם מ־ניים פוליטיקה כביטוי של "פוליס", רשות הרבים, יהיה דפוסה אשר יהיה. רק כאשר פוליטיקה נתפסת במשמעותה השניה, השלילית, כלומר כגילוי של עוצמה או כבקשת תועלת עצמית, מלשון "הוא פוליטי", רק אז אפשר לבוא בטענה שההתערבות היא פוליטית. במקרה זה אין היא נעשית על־פי סמכותו של המתערב אלא על־פי שיבוש המשמעות, ככל שזה נקלט בלשון השגורה בפינו.

עלינו להבחין בין ניזום של רשות הרבים לבין עיוות היחס אליה. שמירה על קו תיחום זה שייכת לאקלים הציבורי־פוליטיקאים, במשמעות המקורית של מושג זה, נועדה לשמור על הקו הזה ועל מה שנובע ממנו גם לגבי מקומו של הצבא כרשות בעלת סמכות. אחרת – הכל על־פי המשיב.

הכיבוש כעסק כלכלי

מאת דני רובינשטיין

תושבי השטחים משלמים למדינת ישראל יותר ממה שהם מקבלים ממנה. "מס כיבוש" זה, מאז 1967, מוערך ב־800 מיליון דולר

ד"ר מירון בנבנישתי

קטע קצר בדו"ח השנתי של ד"ר מירון בנבנישתי על הגדה המערבית ורצועת עזה, שהתפרסם עתה, מתייחס לשאלה הוותיקה: האם מיליון וחצי ערביי השטחים הם נטל כלכלי על תקציב המדינה או שהם מעשירים אותנו ומשלמים מעין "מס כיבוש" לתקציב מדינת ישראל?

הגדה ועזה נחשבות, לצורכי התחשבנות וסטאטיסטיקה, כיחידות כלכליות העומדות מחוץ למערכת הישראלית. מחשבים בשטחים את התפוקה המקומית הגולמית ואת התפוקה הלאומית, את היצוא והיבוא ואת מאזן התשלומים שלהם. המינהל האזרחי בשטחים, המטפל בענייני הערבים, מנוהל כמשק סגור ברשות עצמו. הוא גובה מסים והיטלים ומשקיע בשירותים. לפעמים יש לו גרעונות ואז הוא נעזר בתקציב של מדינת ישראל וכך אפשר לכאורה לערוך את החישובים השונים. האינטגראציה הכלכלית של השטחים עם מדינת ישראל מקשה מאוד את החישובים, מה גם שהפיתוח והשירותים להתנחלויות הישראליות אינם בתחומו של המינהל האזרחי. במלים אחרות, החישובים הכלכליים בשטחים הם על בסיס אתני. כל מה שקשור להתנחלויות, לתקציביהן ולפעילותן הכלכלית מחושב כחלק ממדינת ישראל ורק הפעילות הקשורה לערבים מחושבת – עד כמה שאפשר – בנפרד.

לא פעם זה ממש מצחיק. אם מנסים לחשב את היצוא והיבוא ואת מאזן התשלומים בין מדינת ישראל לשטחים, ניחא. אבל בשיטה זו גם העסקות בין המתנחלים היהודיים בחברון לבין ערביי העיר נחשבות כמסחר בין־לאומי, כיצוא ויבוא בין שתי רשויות נפרדות.

בדו"ח של בנבנישתי צויין, שבשנה האחרונה חל גידול ניכר בהוצאה ובהשקעה הציבורית של המינהל האזרחי (כלומר לערבים). לדוגמא: ההשקעות בבניין בתי־ספר הוכפלו וההשקעות במערכת הבריאות גדלו פי ארבעה. חרף גידול זה הודיעו ראשי המנהל האזרחי שבשנה זו (1986/87) הם הגיעו לאיזון תקציבי ולא יזדקקו לכספים מתקציב מדינת ישראל. כישיבת ועדת הכספים של הכנסת ב־7 בינואר 1987 הודיע מתאם הפעולות בשטחים: "לא רק שמדינת ישראל לא משתתפת יותר באחזקת השטחים, אלא בגלל ההתייעלות שלנו יש לנו בעיה עם מימון וניצול הכספים שאנו גובים; אני לא מבקש השתתפות של המדינה בשטחים" (הציטוט מדו"ח בנבנישתי).

נוכח איזון תקציבי זה של הממשל אפשר לחזור ולשאול: האם תושבי השטחים הם נטל עלינו או לא? כבר בשנים קודמות ניסו כלכלנים לעשות את החישובים. חוץ מן המיסוי לסוגיו בשטחים, המשמש את תקציב המינהל האזרחי, משלמים ערביי השטחים תשלומים רבים נוספים ישר לאוצר הישראלי. כ־129,000 פועלי השטחים העובדים בישראל משלמים מס־הכנסה וביטוח לאומי והם כמעט לא נהנים מכך (למשל, אין הם מקבלים כמונו, הישראלים, קיצבאות ילדים, מענקי לידה וכד'). נוסף על כך הם משלמים מע"מ על סחורות מישראל ומכס על סחורות יבוא ועוד מיסים עקיפים וכל הכספים הללו עוברים לקופת המדינה. לעומת זאת נהנים תושבי השטחים מהסובסידיות על מוצרים ושירותים במדינת ישראל. אפשר לעשות חישובים של תשלומים אלה ושל התקבולים (בעיקר הסובסידיות).

הכל מסכימים שבסך־הכל תושבי השטחים משלמים למדינת ישראל ולממשל יותר משהם מקבלים ממנה. בנבנישתי קורא לכך "מס כיבוש". מס זה הגיע, בשנה האחרונה, לפי חישוביו, ל־80 מיליון דולאר. מאז 1967 הצטבר, על־פי ההערכה, כ־800 מיליון דולאר "מס כיבוש". כלומר, במשך 20 שנה ויותר הרווחנו אנחנו, אזרחי ישראל, הון עתק מערביי השטחים. לפחות על־פי שיטת חישוב זו השלטון על ערביי השטחים הוא ביזנס כלכלי משתלם.

הממשלה דנה והקטל בדרכים נמשך. מה עוד צריך לקרות כדי שהנהגים יבינו שהשינוי חייב לבוא מהם? בתמונה: תאונת האוטובוס בשבוע שעבר בירושלים. (צילם: אליהו הראתי)

גלויה מגבעת־המורה / יצחק רועה

אין שם סיפור

גרעין "רעים" סיים בשבוע שעבר שנת התנדבות בעפולה עלית. מקום אחד מתוך שבעה ישובים בארץ שקרה בהם דבר יפה. מה שעושה אותם לסיפור לא־כל־כך־עיתונאי

במסיבת הסיום היו שם – על מרפסת הבריכה המשוממת – עיניים לחות מדמעות וחיבוקים ונישוקים ושוב דמעות ועוד חיבוקים ונשיקות. "זה לא ידוע בציבור, הדברים האלה", אמר חוגג עצוב אחד. "צריך למצוא את הדרך להעביר את המסר הזה לציבור". ועוד מברך חזר ואמר: "לא תמיד די מבליטים את הטוב".

אז הרגשתי אחריות ורשמתי את האירועים, בלי גיבורים מזוהים ובלי שמות אמיתיים. לא בדיוק מה שנקרא "סיפור עתונאי טוב".

בגבעת המורה, או בעפולה עילית, יש 7000 תושבים פחות או יותר, בני עדות רבות, מערביים ומזרחיים ומעורבים. ראשוניהם באו לכאן בתחילת שנות ה־50. רובם צפון־אפריקאים, ויש עיראקים ורומנים. באחרונה יש גם אוכלוסיית אתיופים גדולה. 700 ילדים לומדים בבתי־הספר ב"גבעה" (שניים ממלכתיים, אחד ממלכתי־דתי), 400 ילדים יורדים לעפולה לחטיבת־הביניים. הילדים והנוער בגבעת המורה אינם זוכים עד עצם היום הזה לאותן איכויות־חיים שזוכים להן בני גילם בעפולה שלמטה, שלא לדבר על מקומות מאושרים יותר. כדי לתקן את הקלקול הזה בא גרעין "רעים" לגבעת המורה, מאורגן בידי תנועת הצופים והתנועה הקיבוצית המאוחדת.

שלוש שנים פועלים גרעיני "רעים" בשכונה. באים נערות ונערים אחרי כתה י"ב לשנת התנדבות, נדבקים למקום הזה ודבקים בו, מחליפים את ההורים הטבעיים במשפחה מקומית מאמצת וכשמגיעה שעת הפרידה, בסוף שנת "השירות החברתי" – דמעות וחיבוקים ונשיקות, ונשיקות וחיבוקים ודמעות. התרגשות נוראית. גרעין "רעים", שסיים בשבוע שעבר את שנת ההתנדבות, הוא גרעין שלישי במקום. שלושה בנים וחמש בנות, שהשתכנו בדירה עזובה, חיו בקומונה מדמי כיס שמשלם המתנ"ס המקומי. מסורת ההתנדבות העיקרית: לעודד ולעודד פעילות מקומית עצמית. תחומי הפעילות שונים כפי שתראה רשימת המעשים שנסקרה בטקס הפרידה. עסקו בהקמת שבט צופים שלא היה שם: הכשירו מדריכים צעירים מבני המקום; אירגנו מבצעים קהילתיים כמו שבוע איכות־הסביבה, טקסי יום הזכרון, הדלקת נר חנוכה, מבצע נקיון וצביעת חוצות, ערב תבשילים ומתכונים של נוער ומבוגרים; ניהלו פעילות צעירים בחגים, קייטנות, טיולים, מחנה קיץ. ה"קומונרים" עסקו גם בחונכות: עזרה בהכנת שיעורי־בית, הפסקת פעילות בבית־הספר, תרומה לחינוך החברתי שמחוץ למסגרת השיעורים הרגילים ועוד.

מלבד הפעולות האלה ושכמותן נרקמות מערכות יחסים אישיים אחרי שעות העבודה. במרכז ריקמת החיים הזאת – שבע משפחות שאימצו את שבעת ה"קומונרים", מתנדב למשפחה, וקשרו אתם קשר משפחתי, שהלוואי על כל משפחה שהכרתם. כל־כך, עד שבערב הפרידה יכולת לשמוע אנשים מציגים את עצמם בכניסה למרפסת המסיבה כך: "אנחנו ההורים של דפנה (שם בדוי), ומי אתם?" תשובה: "אנחנו ההורים של דפנה" (אותו שם בדוי). הראשונים היו ההורים שבאו למסיבה מרחוק, נגיד מירושלים. האחרונים היו ההורים המאמצים מגבעת המורה. ואז באים גם כל האחים והאחיות. שבעה אחים ואחות אחת לגיל (שם בדוי), לשוש (כנ"ל) – שלושה אחים ושתי אחיות וכן הלאה. הכוונה לאחים מאמצים (או מאומצים) ולך תתמרה – הן, אב טבעי – עם משפחות כאלה ועם כוח האימוץ אל חיקן הקולקטיבי הרחב והחם. ואלה שמותיהן (האמיתיים): אלקראסי, זיודי, חנוני, כהן, מלכה, סבאג, קרילקר.

מנהל המרכזים הקהילתיים ומנהל פרוייקט שיקום השכונות מדברים על גאוות השכונה בנוער, על תודעת הפעילות העצמית שנתחזקה כל־כך עם "רעים" הנוהדים. אל תחשבו שאתם פטורים עכשיו, עם הגיוס לצבא, מביקורים בגבעה. יש לכם כאן בית. כל הגבעה וכמובן, המשפחות שלכם, שלא מוותרות עליכם.

נציג ההורים הטבעיים אומר: אני לא יודע איך נצליח בהתחרות עם המאמצים. אני לא יודע מה הילדים שלנו נתנו לכם, אני יודע מה נתתם להם. נכסים גדולים: חום ואהבה והוקרה. יש לזה, אני שואל, קשר למה שקראו פעם בעמק ציונות?

ושוב, בין חילופי המתנות – כל אחד נותן מתנה לכל אחד. כל אחד אומר: לי מגיע? לך מגיע. אחד מההורים החורשים אומר: צריך להעביר את המסר הזה. אני בטוח שהרבה אנשים לא שמעו על הדבר הזה. חבל.

בשבעה ישובים בארץ היו מפוזרים השנה חמישים אנשי גרעין "רעים". 20 מתוכם בני קיבוצים. הם היו ברימונה, במצפה־רמון, ברמת־אליהו (ראשון־לציון), בשכונת שפרינצק (חיפה), בעתלית, בתל־מונד ובגבעת־המורה. ושם הייתי, אב טבעי, במסיבת הפרידה, הכשרה גדולה לאהבת ארץ־ישראל, אבל לא האדמה בלי אנשיה. קודם־כל אנשיה. "הם עצובים היום? הם עצובים כבר חצי שנה לפני יום העזיבה", אומר מי שליווה את עבודתם, בהרבה חום. "הם עשו כאן מהפכה. הם גוף נהדר פה".

תשובת בגין לשרון

מאת עליזה ולך

הסקופ הפוליטי הוחמץ כשנקבר במדור הרכילות: מדוע פנה בגין ביוזמתו למשה ארנס וביקש ממנו לא להתפטר מהממשלה. את התשובה יודע יותר מכל אריק שרון

עיתונאי קטן, שר אריק איינשטיין. עוזר־קטן, ודאי פיזם לעצמו השבוע אריק שרון כשקרא את מדור הרכילות של "ידיעות אחרונות". תחת הכותרת "בגין הזמין את ארנס לביתו: ניסה לשכנע אותו לא להתפטר", מספרות יורשותיה של מירה אברך ב"ידיעות אחרונות", שביום שהגיש משה ארנס את מכתב התפטרותו מהממשלה לראש הממשלה יצחק שמיר (ביום רביעי לפני עשרה ימים) ביקש בגין להיפגש אתו ביחידות ובמשך חצי שעה דיבר על לבו לבל יתפטר. מיקומו של הסיפור בטור הרכילות היה טעות בשיקול. הסיפור הזה היה צריך לעשות כותרת בולטת בעמודו הראשון של כל עיתון.

בכל פעם שעיתונאי פונה אל בגין ומקבל ממנו איזה שביב משפט שאינו אומר דבר, בסגנון "בבוא היום אומר את דברי", או "אני צריך ללמוד את החומר" וכיוצא באלה, מדגישים עיתונים את ה"ניוז" הזה רק מפני שיש בו איזה מלל שהשמיע המנהיג שגזר על עצמו מעצר־בית, דעיכה פוליטית מרעת. בכל פניה שנענית במשפט סתמי כלשהו רואה התקשורת תגובה של בגין, שלמוצא פיו מצפים לא רק חסידיו. והנה התגלגל לידי עיתון מידע על יוזמה של בגין, לא תגובה, והמידע הזה נראה לו טפל, שולי.

למי שכבר שכח יש להזכיר שמאז עריקתו מראשות הממשלה והענשתו העצמית לא התערב בגין לטובת מפלגתו, גם כאשר זו נזקקה לקריאת כיוון ממנו. הוא לא תרם אפילו את קולו המוקלט לליכוד במערכת הבחירות לכנסת, כאשר תועמלניו היו משוכנעים שפניה של בגין אל העם תוסיף לליכוד קולות בקלפי. הוא לא הלך להצביע בעד מפלגתו. הוא לא קרא למפלגתו, שאותה נטש שסועה ומסוכסכת סביב מאבק הירושה, להתלכד ולהחדל מהקטטות הפנימיות שאיימו לחבל בה בוועידה המופרעת לפני שנה וחצי. בקיצור, בגין הוציא את עצמו מקהלו ולא התערב בטלטלותיו.

והנה עמד משה ארנס להוציא אל הפועל את איומו, שיפרוש מהממשלה אם זו תקבל החלטה לביטול פרוייקט ה"לביא", ומנחם בגין מצא לנכון לזמנו אליו כדי לשכנעו שיחזור בו מהצעד הזה. אין ספק שלא רק מאהבת מישה חרג בגין מפאסיביות האלם שלו. בניגוד למה שפורסם בעתונים אחרי פרישתו של ארנס מהממשלה, שכאילו מתוך דבקות בעקרונותיו (התנגדותו להסכמי קמפ־דייוויד) לא נענה ארנס לפניית בגין אליו ב־1980 שיירש את עזר וייצמן המתפטר במשרד הבטחון, אז לא הציע לו בגין את התפקיד. ארנס יצא מלפני בגין לפני שבע שנים בידיים ריקות. גם הפעם לא הניא בגין את ארנס מהתפטרות, יש להניח, רק מפני שעתידו של המתפטר היה לנגד עיניו.

בגין עשה את מה שעשה בגלל סיבה אחרת. שלושה שבועות לפני התפטרות ארנס מהממשלה מסר אריק שרון את גירסתו על מלחמת לבנון בהרצאה המפורסמת במרכז ללימודים אסטרטגיים. בגין לא ישב באולם הדחוס באוניברסיטת תל־אביב שבו הירצה שרון, אך קיבל מהמרצה את ההרצאה הכתובה, ובינתיים היה לו סיפק לקרוא אותה בעיון. מה שקרא שם – ומתוך מודעות לאי־יכולתו, ואולי לאי־רצונו, להגיב עליה בדרך שכל עם ישראל מצפה לה, כלומר: בוויכוח עם "העובדות כהווייתן" שמסר שרון, ושלא תאמו, קרוב לוודאי, את "העובדות כהווייתן" כפי שבגין מכיר אותן – הניע אותו להגיב בדרכו שלו.

בגין בחר להבהיר לארנס מה המשמעות המפלגתית של נטישת הממשלה. להערכתו, יש להניח, היה על ארנס להציל את שמיר ולא להפקירו לשרון וללוי בלבד. לא על חשיבותו של ה"לביא" או חוסר חשיבותו דיבר בגין עם ארנס, כי אם על חשיבותה של "חירות" ועל מה שצפוי לה אם ייוותר שמיר רק עם ה"ממשיך" לוי וצובר־הכוח המפלגתי שרון. גם אם לא זו התשובה שעם ישראל מצפה מבגין על אריקותו – אי־התייצבותו בגלוי מול אריק – אותת בגין לאנשי מפלגתו, ובה בעת גם לציבור, שכאשר יש צורך של ממש קולו נשמע, אפילו רק בחדרי־חדרים.

ארלוזורוב 93 / חיים ביאור

חזית המיסוי

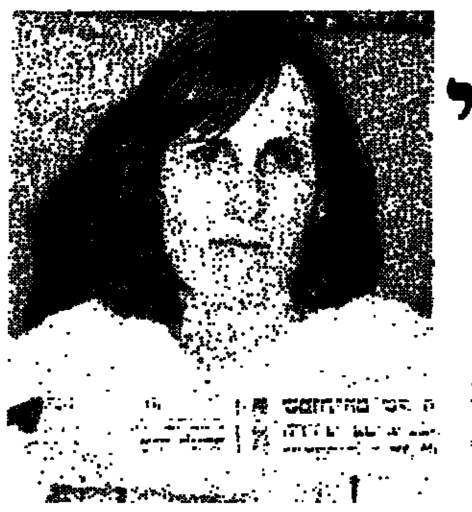

נירה שמאי

לפני שנחתם הסכם השכר פתחה ההסתדרות במערכה אחרת, שהשלכותיה על הכנסות השכירים אינן פחותות: שינוי חלוקת נטל המיסים והכבדת היד על שכבת האמידים

המשא־ומתן רצוף המשברים על הסכם השכר בשירות הציבורי האפיל על חזית אחרת, שהשלכותיה על הכנסות השכירים אינן פחותות: המיסוי על יחידים.

ההסתדרות נחלה בשנים האחרונות לא מעט אכזבות בהתמודדות בינה לבין אירגונים מהמגזר העסקי על חלוקת נטל המס. האיזון בנטל הזה בין השכבות האמידות לבין עשירוני ההכנסה הנמוכים מופר בהדרגה לרעת האחרונים. המס המאקסימלי השולי, שכבר הגיע בעבר לכ־66 אחוז, עומד מאפריל השנה על 48 אחוז (או 52.8 אחוז, כהוראת שעה); במקביל לא הוקל המס ברמות השכר הנמוכות. על כך יש להוסיף את הפטור ממס על רווחי הון בבורסה – מרכיב חשוב בהכנסתן של השכבות הגבוהות, שהוא לצנינים בעיני ההסתדרות.

מנהלת המכון למחקר כלכלי וחברתי בהסתדרות, נירה שמאי, גיבשה בימים אלה תזכיר, המיועד לוועדה לרפורמה במיסוי על נישומים יחידים, בראשותו של פרופסור איתן ששינסקי. בתזכיר, שקיבל את תמיכת הוועדה המרכזת של ההסתדרות, היא קוראת לנסות שיטה שהונהגה בארה"ב. הרעיון הוא שייקבע מס הכנסה ממוצע בשיעור 45 אחוז, בעוד שהמס השולי יועלה ל־55 או אף ל־60 אחוז. כך יגדל הנטל על השכבות המבוססות ביותר ויופחת הנטל שעל העשירונים הנמוכים.

התזכיר קורא להטיל מס על רווחי הון, כדי לתקן את ההשפעה הרגרסיבית, כטענת ההסתדרות, שהיתה להורדת שיעורי המס על השכבה האמידה. ערוץ נוסף למיסוי הוא, לפי התזכיר, מיסוי על רכוש, למעט דירת יחיד.

פרק גדול בתזכיר מיחדת שמאי לשחיקה הריאלית, כדבריה, של קיצבאות הביטוח הלאומי, הזיכויים ומדרגות מס־ההכנסה, עקב חוסר יעילותם של מנגנוני ההצמדה בתקופה של אינפלאציה ושינויים ברמת השכר. לפי ממצאיה הגיעה השחיקה לשיאה ב־1984: ערכן של נקודות הזיכוי ונקודת הקיצבה ירד אז לשפל של 2.2 אחוזים מהשכר הממוצע במשק, לעומת חמישה אחוזים מהשכר הממוצע עשר שנים קודם לכן. בשנה האחרונה שופר המצב אך במעט, בשל הירידה הדראסטית ברמת האינפלאציה והנסיגה בשכר הריאלי.

שמאי ממליצה לפני ועדת ששינסקי לקבוע מנגנון הצמדה חדש, שיגדיל את הקיצבאות עד שיגיעו לערכן הקודם, לא רק בהתאם להתייקרות במשק אלא גם בהתאם לעליה הכללית ברמת־החיים.

קיצבאות הילדים, מטעימה שמאי, תורמות להקטנת הפערים הכלכליים ולצמצום תחולת העוני בקרב משפחות מרובות ילדים. ואולם מאז אפריל 1984 נשחק ערכן, בגלל מיסוי שהוטל על הקיצבאות וביטול הקיצבה לילד ראשון (למשפחות שלהן עד שלושה ילדים).

ולבסוף – נשים. התזכיר גורס שמס־הכנסה אינו נוהג שוויוניות באשה נשואה ואינו מעודד את יציאתה לעבודה. אפליית האשה הנשואה בולטת, ראשית, בצד הפורמאלי: תיק מס־ההכנסה מתנהל על־שם בעלה והחזר המס מבוצע על שמו. אך גם בצד המעשי, המיסוי על הכנסות האשה גבוה יותר, מאחר שאין מכירים בהוצאות אישיות שנגרמו לה תוספת על כך מצרפים את הכנסתה, או חלק ממנה, להכנסותיו של בעלה, לצורך חישוב המס. רמת ההשכלה של נשים דומה כיום לזו של גברים ושיעורי ההשתתפות של נשים בכוח האדם גדלים ברציפות, קובעת נירה שמאי. אולם עדיין נשים נשואות ואמהות מועסקות במשרות חלקיות ובמשלח־יד, שההכנסה מהם נמוכה ולעתים גם בזויה.

מלכה על בהונות

סכסוך העבודה שעליו הכריזו בשבוע שעבר האחיות בבתי־החולים לא יקל על אלה המנסים לשקם מהריסותיה את הסתדרות האחיות. למי ששכח, היו אלה עיצומיהן של אחיות בבתי־החולים בראשית הקיץ אשתקד שמוטטו את האירגון, עקב היריבות הפנימית העזה שהתפתחה בין חטיבת האחיות בבתי־החולים לבין החטיבות של האחיות במרפאות והתחנות לבריאות הקהילה.

במקום המזכירה הקודמת של הסתדרות האחיות, כרמ־יה פרן, שנאלצה להתפטר לפני כשנה בעקבות המשבר האירגוני, נבחרה לפני כחודשיים לתפקיד זה מלכה גרבלר, בת 53, לשעבר מנהלת שירותי הסיעוד במרכז הרפואי גריאטרי "אסף הרופא" בצריפין.

מאז נכנסה לתפקיד, מהלכת גרבלר על קצות האצבעות. מוסדות האירגון אינם פועלים. אין אפשרות לכנס ישיבת מרכז או אפילו מזכירות. היכולת לקבוע מדיניות להסתדרות האחיות על דעתן של כל שלוש החטיבות – מוגבלת לנושאים כלליים ביותר.

מלכה גרבלר מרבה לסייר בבתי־החולים ובמרפאות ולהיפגש עם חברי ועדים מקומיים של אחיות ואחים, כדי לזכות בהכרה מצידם כמנהיגה החדשה. כנשוכת נחש היא נרתעת מלפזר הצהרות פומביות על בעייתה הייחודית של אחת מחטיבות האחיות, כדי לא לקומם נגדה את החטיבה האחרת בגלל איזה פסיק במקום הלא־נכון. היא חשה שבשטח, וגם במסדרונותיו של הבית ברחוב ארלוזורוב, עוקבים אחר מהלכיה בזכוכית מגדלת וגם יש האורבים לה בפינה.

הבעיה העיקרית, שגרבלר מרשה לעצמה להציג, משקפת בעצם את המאחד בין כל חטיבות האחיות: קיים מחסור במאות אחיות ואחים, בגלל תנאי העבודה הירודים והשכר הנמוך.

כבר בבתי־הספר לאחיות מורגשת נסיגה במספר המבקשים להצטרף למקצוע. היא מפנה אצבע מאשימה לעבר הממשלה, העוסקת, כדבריה, ב"תיקון טלאים", במקום בקביעת סטנדרטים לתפקוד של מערכת הבריאות.

בעקבות החתימה על הסכם השכר החדש בשירות הציבורי תנסה גרבלר להרכיב מחדש את המוסדות המפורדים של הסתדרות האחיות. הדרך אינה מי יודע מה סלולה. התקציב שמעמיד הוועד־הפועל לרשותה קטן על הצרכים, לדעתה. ואילו הסכסוך המתרגש בחטיבת האחיות בבתי־החולים יעמיד במבחן מחודש את האירגון, המלקק עדיין את פצעיו.

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

פתרון משבר ההשכלה והחינוך

כתבניית „בגיסה חופשית" (7.9) שרן במסורות חברתיות של משרד החינוך מול מעורבות הורים בבית ספר, התברר עד כמה רב התיסכול בנושאי החינוך וההשכלה. כאחרת שגם על גבו עברו כל הלבטים שהוזכרו בתכניה, ברצוני להציע קו מחשבה אחר לפתרון הבעיה.

כיוון שמגמת ההורים חברי העמותות לחינוך והשכלה נוספים, היא לחזור ליום לימודים ארוך, אין כל סיבה שלא לחזור לכך במסגרת החינוכית הממלכתית. ידוע שבעם היהודי היה קיים יום לימודים ארוך בצורות שונות שאחת מהן היתה לימודי־קודש בבוקר ולימודי־חול אחר הצהריים. בזכות הלימודים המרובים הוציא עם ישראל הרבה אנשי מדע.

בדורנו, ובדורות הבאים, לא תהיה כל אפשרות לגדל אדם מחונך ומשכיל בשיטת הלימוד הקיימת היום. יש להנהיג יום לימודים ארוך מסודר לכל ילדי ישראל. הלימודים יהיו משמונה בבוקר ועד ארבע אחה"צ. יום הלימוד יכלול גם הכנת שיעורים והשכלה כללית בנושאים משלימים כגון: אומנות, מוסיקה ומלאכות שונות. העיקרון הוא שהתלמיד יקבל במסגרת בית הספר את כל הידע וההשכלה הבסיסית הדרושה למבוגר, כדי שיוכל להתמודד ולהשתלב בחברה.

ידוע לי שיש הרואים בכך אוטופיה, אך היו הרבה אוטופיות שהתגשמו. לדעתי, יש לערוך תכנית למחזור של 12 שנים, כאשר בתחילת כל שנה תיכנס כתה א' חדשה למסלול יום לימודים ארוך. יש להתחיל בתכנון מיד כדי שנהיה מוכנים למימושו עם תחילת שנת הלימודים הבאה.

דוד גלעדי
אשקלון

המטרה האמיתית של החרדים

מאבקי החרדים בנושא בתי הקברות או כשרות אינם לשם הנושא, אלא מאבק לשם מאבק, כשהמטרה הסופית היא נצחון בכל מחיר, והשתלטות הדת, במהדורתה החרדית, על כל שטחי החיים. נהג הרבנות בסעודות או בתי מלון נועד רק להכרות סחיטת כספים ולא לדאגה לבריאות הסועדים. החרדים משתמשים בנושא המזון הכשר כנשק נגד החילוניים.

אנו, הציבור החילוני, צריכים להפסיק להתגונן ולהתנצל ולעבור להתקפת נגד. שומה עלינו להוקיע את הצביעות שבמעשי הפלג החרדי. המטרה האמיתית של מעשיהם עדיין לא חדרה לתודעת החילוניים: הם אינם נאבקים על ערכי דת, אלא נלחמים בכל הדרכים והאמצעים לבסס את שאיפת ההשתלטות שלהם. לעומתם, עומדים החילוניים מפורדים במפלגות התלויות בחסדי לשון המאזניים של החרדים, ומצטדקים.

אלישע גלזר
רחובות

מכתב מזוייף מהאפיפיור

ברצוני להעמיד דברים על דיוקם ביחס למכתבה של שרה סנר־נשמית (6.9). אין סחר לטענתה של הגב' סנר־נשמית, שאנשי „הבריחה" לא עסקו בגאולת ילדים. בעניין זה אני מפנה אותה אל חבר־הכנסת לשעבר, מרדכי סורקיס, שהיה המפקד הראשון של „הבריחה" באירופה. ממנו תוכל לקבל פרטים על הקמת ועדה מיוחדת לטיפול בנושא.

בכתבה המקורית („דבר" 30.8) לא נאמר כי פעלתי בגאולת ילדים בפולין אלא כי אנשי „הבריחה" באיטליה השיגו מכתב מהוותיקן, שתוכנו לא סיפק אותנו ולכן הפכנו את המכתב למסמך שונה (בולצבורג). אני מפנה אותה לספרי „פורצי המחסומים", עמוד 100, בו מסופר על מסמך הוותיקן, וממנו תלמד שהמסמך זוייף באפריל 1946, ואילו הפוגרום בקיאלצה, שאליו מתייחסת הכותבת, אירע ברביעי ביולי 1946.

הערה נוספת: בכתבה מיום 30 באוגוסט לא נאמר שממשלת פולין הקומוניסטית נזקקה למכתב מאת האפיפיור. אנשי הבריחה באיטליה הם שחשבו שהממשלה בפולין הקתולית תתחשב במכתב מהוותיקן.

ד"ר אבא גפן
ירושלים

פרסום מוטעה

באותיות קידוש לבנה פירסם „אגד" בתחילת החודש שבניגוד להחלטת הממשלה להעלות מחיר הנסיעות, הוא מוזיל את מחירי הנסיעות בקווים הבינעירוניים הארוכים. לדוגמא: הנסיעה מת"א לחיפה תעלה 3.5 ש"ח במקום 5.2 ש"ח.

בתאריך 6.9 עמדתי לנסוע בקו זה ונדרשתי לשלם 5.20 ש"ח. וכשביקשתי כרטיס הלוך וחזור, נענתי בשלילה. המסקנה: לא רק שהקואופרטיב לא הוזיל מחירים, הוא העלה אותם בהתאם להחלטת הממשלה, והפרסום בא כדי להלחם בממשלה. בו זמנית בוטלה ההנחה שהעניקה לרוכשי כרטיס הלוך־חזור.

ד"ר נ. מנשה
חולון

ברכה דתית או פוליטית

בהזמנה שנשלחה להורי סיומי הנח"ל היה מודפס ב"ה (בעזרת השם). מובן שהדבר העיב על שמחת חלק מההורים בטקס הסיום. הם התמרמרו על התוספת הדתית באומרם כי צה"ל „גוף צבאי", חייב להיות משוחרר מהשתייכות פוליטית־דתית. מתבקשת השאלה, מאימתי אצל יהודים איזכור הקב"ה נחשב לעניין פוליטי ומעורר התמרמרות? התשובה האפשרית היא שהיהודים האלה החליפו את הקב"ה באל אחר הקרוי פוליטיקה.

שפרה איינשטיין
ירושלים

שינון מגילת העצמאות

מגילת העצמאות שלנו דומה מאד למגילות העצמאות של צרפת ואמריקה. שלושתן מדגישות את עקרונות המשולש ההומניסטי: חרות, שוויון ואחווה. בין מחברי מגילת העצמאות של מדינת ישראל היו אישי ציבור שהדגישו גם את יסודות היהדות, הציונות והשלום.

בארה"ב הצהרת העצמאות נלמדת בבתי ספר וכל אזרח משנן אותה מילדותו. גם אנו חייבים להכניס את לימוד מגילת העצמאות למערכת החינוך ולהקנות את ידיעתה לילדים ולמבוגרים בכל הדרכים האפשריות.

מ. שבאלי
באר שבע

הכנסת אורחים ברומניה

עשרות אלפים מאזרחי מדינת ישראל מבקרים מדי שנה ברומניה. ההנחה היא שהישראלים הם אורחים רצויים, מה גם שהם מהווים מקור הכנסה ניכר לארץ שוקקה למטבע זר. גם אנו היינו בין כמה מאות התיירים שנחתו בשדה התעופה בבוקרסט בטיסת „אל־על" 571 ברביעי באוגוסט. באולם הכניסה שרר חום בלתי־נסבל. ביקורות המכסן והדרכונים התנהלו בעצלתיים, כשהמון נוסעים, ביניהם זקנים, ילדים ונשים הרות, נדחקים במעברים צרים באולם בלתי־ממוזג ודחוס. לאחר סיום תהליכי הכניסה (ארבע שעות!) הסתבר לנו, לדאבוננו, כי אין שום מקום בשדה התעופה להרוות בו את צמאוננו חוץ מהשירותים הציבוריים, שהיו מלוכלכים ומצחינים בצורה בלתי־רגילה. בדרכנו חזרה ארצה, חזר על עצמו אותו המצב המביש.

עם כל ההבנה למצב השורר ברומניה היינו מצפים לשרותים יותר סבירים ואנושיים, ההולמים שדה־תעופה בין־לאומי הקולט כמות מרובה של תיירים. בטוחני, כי אנו משמשים פה לרבים מאזרחי ישראל שעברו מסע תלאות דומה. אנו סבורים, כי למען הנוסעים בעתיד, על משרד התיירות שלנו ועל חברות התיירות, להתערב אצל שלטונות רומניה ולמחות על היחס המשפיל לאזרחי ישראל, ולדרוש את תיקון המעוות בהקדם.

חנה וברוך חיימוביץ
ראשון לציון

מהי הסתה?

כאשר מעלים מחזות המבוססים על שקרים, „פתגות צהובה", המולי־דה „זמן צהוב": כאשר עיתונאים כותבים על „סטחים־כבושים" ו„טרור־יהודי" נגד ערבים מסכנים: כאשר עיתונאים עושים „שטיפת־מח" בלתי־פוסקת נגד מתנחלים ומרידים נגד השרות בשטחים – האין כל זה הסתה? האם זה רק חופש הביטוי במיטבו? כל האמצעים כשרים כדי להשמיץ ולהוציא את דיבת הארץ ולהפקיר את דמנו.

הפתרון היחידי הוא לחוקק חוק לפיו על המפרסם תחול החובה להוכיח שכל מה שפירסם מבוסס על עובדות־אמת. אחרת ייענש בכל חומרת הדין. חוק זה צריך, כמובן, לחול גם על מחזות ועל כל אמצעי התקשורת.

פ. עמירם
ירושלים

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

מדלג על כסאות

יוסי מלמן

לראשונה מאז הוקמה ממשלת האחדות נתבקש שר מהמערך להחליף שר מהליכוד שנסע לחו"ל. הממשלה החליטה כי שר האנרגיה, משה שחל, (בתמונה) יחליף את שר המסחר והתעשייה, אריה שרון. שחל ושרון אמנם יושבים זה ליד זה בחדר ישיבות הממשלה, אבל כמה שרים במערך הביעו תמיהה על הסכמת שחל למלא את מקום שרון.

אהבה ופוליטיקה

אריה (ליובה) אליאב (בתמונה) ייסע השבוע לשבדיה כדי לייצג שם את מפלגת העבודה, בוועידתה של המפלגה הסוציאליסטית השבדית. שלא כמנהגו הוא נוסע הפעם עם רעייתו, טניה, ויש לכך סיבה טובה: לפני 40 שנה בא ליובה עם אוניית המעפילים „אלואה" לנמל השבדי טרלבורג ושם העלה עליה 1000 מעפילים, רובם ככולם בנות, מניצולות ברנאדוט. במשך חודשיים שטה לה הספינה עד שהצליחה לעגון בישראל ובמשך הזמן הזה התאהב ליובה באחת הניצולות ונשא אותה לאשה. והשאר הלא כתוב בספר „הספינה אלואה".

ומה חשבתם, שלא יהיו בטרלבורג? ודאי שיהיו. וגם ייפגשו עם מפקד הנמל, וראש העיר יקבל את פניהם. ויהיו זכרונות.

שמחת ציירים

מאות מוזמנים הגיעו במוצאי שבת לגלריה „אפרת" ברחוב גורדון בת"א, שחגגה את הפתיחה הרשמית עם פתיחת תערוכתו של הצייר יאן ראוכוורגר. (בתמונה משמאל). „בתקופה שגלריות נסגרות יש לברך על פתיחתה של גלריה מכובדת זו" – אמר הצייר יחזקאל שטרייכמן (בתמונה מימין), סבא, התפעל והגדיר את המקום כ„אכסניה מפוארת לציירי ישראל". בין הרבים שבאו לברך את ראוכוורגר, מחשובי הציירים בארץ, ואת בעלי האכסניה שלו, ציפורה ועו"ד עדי אפרת, היו ח"כ מרדכי וירשובסקי, יו"ר הכנסת לשעבר מנחם סבידור, התעשיין ישראל סחרוב, השופט משה טלגם ורעייתו השופטת רות טלגם, רחל ... הציירת שרה קישון, דבורה שוקן, והציירים לאה ניקל, דודו גרשטיין, עופר ללוש, מאיר פיצ'חדזה, ועוד רבים וחשובים שתקצר היריעה מהכילם.

כתובת על הקיר

חדר הישיבות של משרד החינוך והתרבות בירושלים הפך אמש לאולם תערוכות, משנפתחה בו תצוגה של כ־80 ציורי ילדים ונוער בנושא הזהירות בדרכים.

שר החינוך והתרבות יצחק נבון החליט כי לפני שתצא לשוטט במוסדות החינוך ברחבי המדינה, ראוי שהתערוכה תוצג במשרד החינוך, כדי להדגיש את החשיבות שמייחס המשרד לנושא החינוך לזהירות בדרכים. הציורים המוצגים נבחרו מתוך כ־11,000 ציורי ילדים מכתות ה' עד ח', שהשתתפו בתחרות שקיים משרד החינוך בשיתוף עם משרד התחבורה, המועצה הלאומית למניעת תאונות והתאחדות עולי אמריקה וקנדה. ציורים של ארבעת התלמידים שזכו במקומות הראשונים הודפסו באלפי עותקים והופצו בכל מוסדות החינוך.

יפה עם תעודות – מיס פורטו־ריקו, לאורי תמרה סימפסון (במרכז התמונה) זכתה בתואר הנכסף – מיס תבל. סימפסון בת ה־18 הוכתרה אתמול בטוקיו, לאחר שהביסה בתחרות יפהפיות מ־46 מדינות. בתמונה היא נראית עם שתי סגניותיה, מיס בלגיה (מימין) ומיס מכסיקו (משמאל).

טסים בעברית

קולו של איש הרדיו הפופולרי גדעון הוד מלווה בימים אלה את נוסעי "בריטיש אירווייז" בקו הישראלי של חברת־התעופה הבריטית. הוד הקליט באחרונה הודעות בעברית, המושמעות לנוסעים. במרכז הוחלט להציב במידת האפשר דיילים דוברי עברית לטיסות בקו הישראלי. עובדי הדלפק הישראלי של בי.איי. בנמל־התעופה הית'רו בלונדון ביקרו באחרונה בישראל כדי ללמוד את המנטליות של הנוסע הישראלי. מנהל סניף בי.איי. בארץ, ארנסט פלמיני, אומר כי כל הצעדים הללו נועדו להנעים את שירותי החברה הבריטית לנוסע הישראלי, לאחר שבשנים האחרונות הזניחה החברה את הקו שבין תל־אביב ולונדון בשל שיקולים מסחריים.

אריה אורד

לא באלימות

בשיחות במהלך ביקורה הקצר בירושלים, לרגל הקרנת הסרט „להתראות מוסקווה" בהשתתפותה, סיפרה השחקנית ליב אולמן (48) שהיא מסרבת עקרונית להופיע בסרטים המפארים אלימות.

„הקולנוע הוא מדיום נפלא, שיכול היה לשנות חיי בני אדם במובן החיובי, אולם למרבה הצער הוא מנוצל גם לרעה. כאשר אתה רואה את סרטי הקופה הגדושים באלימות, עליך להגיע למסקנה שאלה הם סרטים מסוכנים. הקהל דורש את הסרטים ומתרגם אותם, בדרכים שונות, לחיי המציאות. האחראים לתוצאות הם אלה העושים את הסרטים הללו" – דברי אולמן.

ידיד אמת

עצרת זכרון במלאות 50 שנה למות מייסדה ונשיאה הראשון של הרפובליקה הצ'כוסלובקית, תומאס מסריק, (בתמונה) תתקיים היום אחר־הצהרים בקיבוץ כפר־מסריק, שארגן את העצרת בשיתוף עם עולי צ'כוסלובקיה בישראל. באירוע ישתתפו עורכת „דבר" חנה זמר, ד"ר אברהם אופיר, השחקנית נאוה שאן מתיאטרון חיפה והזמר אמיר בינת, בן כפר־מסריק.

מהקיבוץ נמסר כי העצרת הינה גם מפגן פוליטי נגד המשטר הקומוניסטי בצ'כוסלובקיה, המתעלם במכוון מפועלו של מסריק.

בשנת 1940, לאחר שהנאצים כבשו את פראג, החליטו המתיישבים יוצאי צ'כיה והמוסדות הלאומיים לשנות את שם הקיבוץ „משמר זבולון" לכפר מסריק. בתקופת נשיאותו ביקר מסריק בארץ ב־1927, והיה לראש המדינה הראשון שהיה אורח רשמי של המתיישבים בארץ.

יוסי ליבוביץ'

בנו, אביו

בנו של מרטין לותר קינג (בתמונה) ביקר בירושלים ופקד, כמובן, את האנדרטה לזכר אביו המוצבת בגן הפעמון. לותר קינג הבן עושה בארץ עם משלחת של מנהיגים שחורים מארה"ב, מטעם הליגה למניעת השמצה.

צילום: יצחק הררי

המדור נערך בידי [illegible]

פורסמו מהדורות בולי ישראל

מאת אריה לינדבאום

בולים

השירות הבולאי מסר לפירסום רשימת שמכירתם הופסקה וגודל כל מהדורה. מפליא שכמעט אין שינויים בגודל המהדורות של בולי ישראל ומרבית הבולים נמכרו בכ־1.5 מיליון עותקים.

הרשימה מתייחסת לשנים 1986–1985 ונסקרים בה 30 בולים, בתוכם שלושה גיליונות המזכרת של תערוכת „ישראפיל 1985". בתקופה זו היה רק בול אחד שמהדורתו לא עברה את ה־537 אלף בולים בול דיזנגוף. מהדורת שלושת גיליונות המזכרת של תערוכת ישראפיל נמכרו ב־198 אלף עותקים. זה מספר לא גדול, אך אופייני למהדורות של גליונות מזכרת, אם כי מן המהדורות הקטנות.

מספר בולים הגיעו לכ־5 מיליון, אולם אלה בולי עתודה, שאינם בולי־זיכרון ונמכרו במשך שנה שלמה בעוד שמשך מכירתם של בולים אחרים היה זמן קצר בהרבה להלן הרשימה:

שם הבול	ערך בקוב	הכמויות שנמכרו באל'
בולי ראשית התעופה בא"י	ש 50	1,318
בולי ראשית התעופה בא"י	ש 150	1,568
בולי ראשית התעופה בא"י	ש 250	1,567
בולי ראשית התעופה בא"י	ש 300	1,565
יום הזכרון לחללי מערכות תשמה	ש 50	1,310
צביה ויצחק צוקרמן	ש 200	1,461
האחדת	ש 400	1,382
תערוכת בולים עולמית "ישראפיל 85" (3 גליונות מזכרת)	ש 3,600	198
המכביה ה־12 תשמ"ו	ש 400	1,429
המכביה ה־12 תשמ"ו	ש 500	1,458
המכביה ה־12 תשמ"ו	ש 600	1,500
מועדים לשמחה תשמ"ו	ש 100	1,430
מועדים לשמחה תשמ"ו	ש 150	1,470
מועדים לשמחה תשמ"ו	ש 200	1,399
מועדים לשמחה תשמ"ו	ש 300	1,461
סבת הבוקר הבינלאומית	ש 150	1,427
בול ליאון רקנאטי	ש 200	1,411
בול מאיר דיזנגוף	ש 500	537
בול 1.0 סבה לגדרה	ש 600	1,126
בול הקיבוץ	ש 900	1,085
בולי עתודה־הרצל	שח 0.01	4,900
בולי עתודה־הרצל	שח 0.02	4,931
בולי עתודה־הרצל	שח 0.03	4,594
בול ארתור רובינשטיין	שח 0.60	1,694
בולי אלמוגי ים סוף	שח 0.30	1,357
בולי אלמוגי ים סוף	שח 0.40	1,370
בולי אלמוגי ים סוף	שח 0.50	1,445
בול יובל קול ישראל	שח 0.70	1,325

בולים מבטלים בחותמת

משום מה לא הצליחו אצלנו בהכשרת עובדים בשירותי הדואר שיהיו ברמה של מדינות שאנו משתדלים להידמות להן, במיוחד במערב האירופה.

שומעים שפע תלונות על פקידי הדואר, המחתימים את דברי־הדואר ברשלנות, במטושטש, שלא ניתן לקרוא את החותמת, בדיו דלילה (מדי), בכרית יבשה מדי, במחיקות עט במקום בחותמת דואר, בחיבור מהדקים על הבולים ואף בחירור בולים ואפילו דברי־דואר מן הסוג של „מעטפות יום ראשון".

התלוננתי פעם בפני מנהל הדואר תל־אביב על שהדוור הדביק בדבק נגרים פתק „רשום" גדול על־גבי מעטפה בולאית והשחית את כל הבולים. תשובת המנהל היתה: אתה צודק בתלונתך והאיש שווה פיטורים, אך מי שיהיה לנו במקומו דוור טוב יותר...

מאז יש מעט שיפורים, אך עדיין אנו רחוקים מלהדמות למדינות כמו שוויץ, פינלנד, הולנד, גרמניה ואחרות במערב אירופה.

הנה, למשל, כותב לנו שלמה בן זקן, מנהל מועדון אקדמאים של מועצת פועלי תל־אביב, שכבולאי הוא מבחין בהחתמה מרושלת של דברי־הדואר המגיעים אליו. פלוני שלח גלויית דואר מן הסוג שהיו בשימוש בתקופת „הלירה" בערך נקוב של 10. שזה היה התעריף הנכון לביול גלויות בשנה ההיא. כידוע, כל בולי ישראל תקפים מאז הבול הראשון משנת 1948. הפקיד המבין בא לנבון לבטל את הבול המוטבע שעל־גבי הגלויה בעט (בניגוד להנחיות) ולקנוס את המוען ב־60 אגורות, כאילו לא היתה הגלויה כלל מבוילת. נכון שיש כאן בעיה של תעריף הדואר הישן, אבל מה שעשה אותו פקיד נראה כבלתי חוקי.

זאת ועוד: במקרים רבים מבייל בעל המכתב בתעריף שלא בתוקף (ולעיתים אף בתמימות) כדי לזכות בבולים חתומים על דבר הדואר, והמבויינים, במקום לשלוח המכתב למען שעל־גבי המכתב, מחייבים את הדואר לשלוח לאחר שמבטלים את הבולים ומבקשים ביול הפרש.

נראה לנו, שעל פי חוקת הדואר, מחייבים במקרים כאלה את המוען ואין מחזירים את הדואר לשולח. לכם כן יש התיבת הקנס ל„סלס".

כן הראוי לפרסם תשובת רשות הדואר לאחר עיון בסעיפי החוקה הרלוונטיים. אשר להחתמה נקייה ואי־ביטולם של בולים בעט – אין כל ספק.

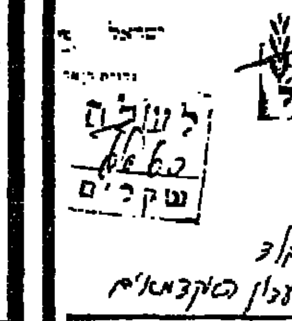

„גמול" חברה להשקעות בע"מ
רח' יהודה הלוי 62 ת"א
הודעה על כינוס אסיפה כללית רגילה
ניתנת בזה הודעה לבעלי המניות כי אסיפה כללית רגילה של החברה תתקיים ביום ראשון י"א תשרי – 4 באוקטובר 1987 בשעה 10.30 במשרדי החברה.
סדר היום לאסיפה הכללית הרגילה
בחירת מועמדים לדירקטוריון עפ"י תקנה 77 ב' (1) לתקנון, אם תאושר באסיפה הכללית שלא מן המניין.
„גמול" חברה להשקעות בע"מ

שלמה א. אנג'ל בע"מ
הודעה
על אסיפה כללית שנתית
1. ניתנת בזה הודעה לבעלי המניות כי האסיפה השנתית של החברה תתקיים ביום – 28.9.87 בשעה 09:00 במשרד החברה, מאפית אנג'ל, ק. משה, ירושלים.
על סדר היום:
א. דו"ח מועצת המנהלים.
ב. אישור הדו"חות הכספיים ליום 31.12.86.
ג. בחירת מנהלים וקביעת שכרם.
ד. מינוי רו"ח וקביעת שכרו.
ה. אישור פעולות המנהלים לשנת המאזן 1986.
ו. אישור דיבידנד ביניים שחולק כדיבידנד סופי.
ז. שונות.
2. בהתאם לתקנות ההתאגדות של החברה:
א. אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא יימצא מנין חוקי, היא תידחה לאותו יום בשבוע הבא, באותה שעה ובאותו מקום, מבלי שיהיה צורך להודיע על כך לחברים, או לכל יום אחר או שעה אחרת או מקום אחר כפי שמועצת המנהלים תקבע בהודעה לבעלי המניות.
ב. כל חבר זכאי להיות נוכח ולהצביע באסיפה באופן אישי או על ידי בא כוח להצבעה במידה ויפקיד יפוי כוח במשרדה הרשום של החברה בהתאם לתקנות החברה.
3. הדו"חות הכספיים נמצאים לעיון במשרדי החברה, בשעות העבודה המקובלות.
בפקודת מועצת המנהלים
א. אנג'ל

משחת השיניים
יעילה פי 3
אַלְמַקְס במניעת עששת.
תל־אביב:
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
השל"ה – קופת חולים מכבי – השל"ה 7 – 465571
ירושלים:
רמאל – ולמן סורוצקין 39 – 811801
חיפה:
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה:
אסותא – ברון הירש 21 – 911710
בני־ברק – רמת־גן:
פינצ'י – חיבת ציון 45 רמת־גן – 782821
בת־ים – חולון:
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
אהרון – הפיין 52 חולון – 889153

אַלְמַקְס
[illegible]

חוק התכנון והבנייה
1965 תשכ"ה
מחוז תכנון מקומי השומרון
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מתאר מקומית.
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז חיפה, החליטה לאשר באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:
„תכנית מס' ש 385 – אור־עקיבא, נווה אלון" המהווה שינוי לתכניות הבאות:
ג' 556 – תכנית מתאר אור עקיבא
ג' 761 – שכונה מזרחית, אור עקיבא
ג' 928 – שכונה מזרחית באור עקיבא
ש' 287 – שינוי לתכנית ג 761 באור עקיבא.
מקום התכנית:
בין רחובות העלייה, העצמאות, הרב קוק והנשיא ויצמן, בשכונה המזרחית.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3404, התשמ"ז ע"מ 265. השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט הנוגע אליו הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבנייה, השומרון וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
משה בלומי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבנייה מחוז חיפה

נהג!
עשה את המינימום למען
אלה העושים
את המכסימום.
תן טרמפ
לחייל!

ועדה מקומית לתכנון ולבניה – חולון
ת.ב. 2817/5
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 276 בגוש 7161 רח' חוות הבס 31 א' חולון הכוללת בקשה להקלה ב: א. אחוזי בניה ב־3% בשטח המגרש 5 644 מ"ר בקומה ב' בלבד.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים 2 קומות.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד ואינו מהווה אישור להתר ההקלה המבוקשת.
ינוקא רפאל
חוות הבס 31 א'
חולון

לשכת ההוצאה לפועל בחיפה
תיק הוצל"פ 5997 '87
מודעה
בדבר מכירה פומבית של מטלטלין
מוצעים בזה למכירה פומבית המטלטלין המתוארים להלן של החייב: „חמש חמש מלונות ומסעדות בע"מ", לכיסוי חוב המגיע לזוכה: גיורא מגיד ע"י ב"כ עוה"ד א. מגיד ו/או ט. שני ו/או בן שלו מרח' אבן סינא 6 חיפה.
המכירה תתקיים ביום 21.9.87 בשעה 14.00 במשרד עו"ד א. מגיד רח' אבן סינא 6 חיפה.
תיאור המטלטלין והערכתם:
7 מצלמות צילום ווידאו, 1 מיקרוגל, 1 מקרר למים (קולר) 2 קופות רושמות שהוערכו בסך כולל של 8,850 ש"ח.
נעים עובד
המוציא לפועל חיפה

דבר לפני 60 שנה

נאום הנעילה של סוקולוב

באזל. הקונגרס הציוני נסתיים בנאום הנעילה של סוקולוב, אשר בהצביעו על תמונת הרצל, קרא לשוב אל הציונות הגדולה. הוא עמד על השנויים לטובה ביחסה של ממשלת המנדט ועל התקוה לקבל ממנה קרקעות. קרא להתאמצות לשם השגת הסכומים הדרושים לשבירת חוסר העבודה בארץ ישראל. הציונות, אמר, גדולה היא מציונים נרגזים אחרים.

האכסקוטיבה החדשה

חבלי הקמת האכסקוטיבה נסתיימו בקונגרס הציוני. וייצמן וסוקולוב נבחרו ב־113 נגד 54: ההתאחדות הצביעה בעדם: פועלי ציון נמנעו: המזרחי, הרדיקלים והרביזיוניסטים – נגד. שאר חברי האכסקוטיבה הם: אידר, ליפסקי ורוזנבליט בלונדון: סאקר, הנריאטה סולד וקיש בירושלים – נבחרו ב־83 קולות נגד 62: ההתאחדות ופועלי ציון נמנעו בהצבעה זו.

חבר הלאומים קורא שלום, שלום...

ג'ניבה. קריאה נבהלת לשלום ודרישה חזקה של פירוק נשק היו עיקרי נאומו של שטרזמן באסיפת חבר הלאומים אשר לווה במחיאות כפיים סוערות. סיר אוסטין צ'מברליין זכה בתרועה כשדיבר בשבחו של שטרזמן על אומץ לבו ותבונתו המדינית.

לפני 40 שנה

י. רוקח וא. קריניצי שוחררו

לאחר 38 ימי מעצר במחנה לאטרון כ' שוחררו י. רוקח, ראש עיריית תל אביב וא. קריניצי, נשיא המועצה המקומית ברמת גן. ע. בן עמי נשאר במעצר.

„ניו יורק טיימס" משטשש

ניו יורק. „ניו יורק טיימס" הוא העתון היחידי בין עתוני אמריקה שניסה לטשטש את רושם התנהגות הבריטים בהאמבורג בפרשת הורדת מעפילי „יציאת אירופה". הכותרת בעתון היתה: קטטה סמלית עם התחלת ירידתם של יהודי „יציאת אירופה" מהאניות: חמשה מן הפליטים נפגעו בעת שכמה נסחבו מן האניה: אלות נגד הסרבנים: רבים על סיפון האניה נפרדים מהמשמרות בלחיצת ידיים.

משורר יווני מקונן על צרת ישראל

באתונה הופיעה מתורגמת שירים מאת המשורר היווני הידוע קוסטה קאלאדיוס „עמה של רחל". השירים – חידוש רב בספרות היוונית החדשה, שכן מביעים הם את אהדת המשורר לעם היהודי ולתלאותיו המרובות ואת רגש הבושה למראה יחסן המחפיר של האומות הגדולות המנצחות לגבי העמים הקטנים, ביניהם בראש ובראשונה לגבי העם היהודי.

פנינה חינוכית בלב המדבר

בית הספר התיכון לחינוך סביבתי במדרשת שדה בוקר

מאת בלהה דבורי

בהר הנגב, על מישור שדה צין הנמצא בין קמר הר חלוקים לנחל צין, הוגשם החלום של כמה אנשי חינוך צעירים, אשר החליטו לחפש דרך להביא את התלמידים להבנת הקשר בין הסביבה הטבעית לזו אשר נוצרת על ידי האדם כדי להקנות להם כלים רבים בכל האפשר להתמודדות עם המציאות המשתנה והמורכבת שבה אנו חיים.

ד"ר בנצי בר־לביא, אחד מהוגי רעיון מהפכני זה בשדה החינוך, משמש מנהל בית הספר התיכון לחינוך סביבתי בשדה בוקר, מאז היווסדו.

ד"ר בר־לביא: „הפילוסופיה החינוכית בבית הספר התיכון שלנו ודרכי יישומה הם ייחודיים בתכנים, בדרכי ביצוע ובאתר הביצוע (שדה בוקר). היא מתייחסת כמובן לערכים כלליים ולאומיים־כלליים, אבל הדגש מושם על חינוך סביבתי: על חינוך לאהבת הארץ ולהכרת מורשת עם ישראל בארץ ישראל, חינוך לאחריות אישית וקבוצתית. בצד חינוך לפיתוח חשיבה מקורית וגישה מחקרית. מעל הכל עומד העקרון, שבית הספר במקום מתנך במסגרת מערכת החינוך המקובלת וכל תכונותיו הייחודיות האחרות הינן תוספת לתכניות המקובלות בבתי הספר התיכוניים בישראל".

מחקר ופיתוח תכניות הלמודים בחינוך הסביבתי נערכים בשדה בוקר, בשיתוף צוות ההוראה, המיישם הלכה למעשה את יצירתו.

גונן בן יצחק, תושב נס ציונה ותלמיד כיתה י"א מספר, כי גולת הכותרת של בית הספר הינה בפיתוח תכניות סדנאות השדה. כל סדנה כזו מקיפה כשמונים שעות לימוד, שרובן נלמדות בשטח הסדנה. כאן אין בעיות סכביות וכאשר לומדים על תכנון עירוני במדבר, לוקחים את עשרות האוהלים, את המטבח הנייד, מזון ורכב ו... נוסעים לאילת כדי ללמוד תוך כדי החיים במקום, שהרי גם אנתרופולוג החוקר אורחות חיים ביישוב כלשהו חייב לבוא להתגורר בו על מנת שתוצאות מחקרו לא תהיינה תאורטיות בלבד".

החינוך הסביבתי כאן אינו מסתפק בתיאור המבנים ותיפקודן של מערכות בסביבה: התלמיד נדרש לעבור מרכישת יידע לנקיטת עמדה, כמו למשל בשאלה: האם יש לפתח חקלאות על יבוא מים? או: אילו אלטרנטיבות לתכנון העיר אילת היית מציע?

גונן, ראש מועצת התלמידים בבית הספר, חזר לא מכבר מכנס בינלאומי לראשי מועצות תלמידים מארצות שונות שהתקיים בארה"ב. גונן: „המייחד את בית הספר שלנו מבתי ספר תיכוניים אחרים נעוץ גם בקשר בין המורים לתלמידים. יש משמעת בית ספרית, מדגיש גונן, אך יחד עם זאת היחסים חמים והדוקים שכן, כולנו חיים במרכז אחד, מרוחקים יחסית ממרכז עירוני וגם עובדה זו עושה את שלה. כל תלמיד המעוניין בכך יכול 'לאמץ' לעצמו משפחה מקרב עשרות משפחות עוברי המדרשה המתגוררות במקום."

לגונן, כראש מועצת התלמידים ניתנת הזכות להשתתף בפורום של הצוות החינוכי הכולל, המתכנס אחת לשבוע לדיון בבעיות המתעוררות. גונן: „זוהי זכות שאינה מוענקת למועצות תלמידים אחרות שאותן אני מכיר. יש לנו היכולת להשפיע על מהלך ההתרחשויות במקום וזאת אנו מכבדים".

ציפי אברג'יל, מזכירת בית הספר, מחייכת. זכור לה היום שבו התחיל בית הספר לפעול, ורק כיתה אחת היתה בו, ובה שלושים תלמידים.

ציפי אברג'יל: „הקריטריונים שלנו לקבלת תלמידים הינם גבוהים. קיים לחץ, מכל חלקי הארץ, להתקבל לבית הספר שלנו. כל תלמיד נשלח למכון הדסה בירושלים למבחן פסיכוטכני כדי לבדוק את מידת ההצלחה החזויה והעמידה בהכוון העיוני". כאן מעריכים מאד את הזיקה לטבע אך לא די בכך, וזהי התוספת. השנה נתקבלו לכיתה ט' 86 תלמידים מתוך 200 שביקשו להירשם. ציפי ובנצי בר־לביא עובדים שכם אל שכם למן היום בו נוסד בית הספר. כאשר הם מדברים על כך ש„הילדים שלנו כל כך התבגרו במשך הקיץ" אין הם מתכוונים לילדים הפרטיים של כל אחד מהם, אלא לתלמידי המדרשה, כמובן, שכולם היו בניהם. מיכל לנל מכיתה י' היא תושבת בת־ים שהגיעה אל המדרשה בשנה שחלפה. ומאחר שבתיכון העירוני שבו למדה לא רכשה ידע בארכיאולוגיה, באקולוגיה ובכימיה (בכיתה ט'), הסכימה להישאר שנה נוספת בכתה ט' ובלבד שתזכה להיכנס לבית הספר לחינוך סביבתי.

מיכל לנל: „רוב בתי הספר התיכוניים בארץ איבדו לצערי את דרך החינוך הערכי. מתרכזים בהישגים בחומר העיוני הנלמד ולא שמים דגש על האדם ועל התייחסותו לחיים. כאן, בשדה בוקר, מנסים לפרוץ את מסגרת הלימודים הרגילה ולהרחיב את התשתית הערכית של האדם. החלטתי להוסיף לעצמי שנת לימודים ולעבור ללמוד כאן משום שלדעתי, מוטב לי ללמוד שלוש שנים לימודים שיהיה בהם תוכן בשבילי, מאשר לסיים את התיכון בעיר תוך שנתיים של חוסר עניין.

ליעל אלישיב ולקרן גל, חברותיה של מיכל, יש פשוט מזל: הן נולדו במקום. ההורים עובדים במדרשה והן „מרוויחות", כמובן מאליו, את כל הרעיונות אשר יושמו במסגרת בית הספר התיכון לחינוך סביבתי שלתוכו כמעט נולדה.

לקראת שנת הלימודים הנוכחית נוספו מבנים חדשים לבית הספר שפתח שעריו, לראשונה בתולדותיו, לקליטת עשרות ילדים נוספים. כיום מספר תלמידי המדרשה מאתיים ותשעים, בעשר כיתות לימוד, מט' עד י"ב. אבל רק מי שהיה בטיול הזריחה מעל הר צרור, טיול המאפיין את פתיחת שנת הלימודים בבית הספר, וראה את תלמידי המחזורים הקודמים מגיעים קבוצות קבוצות, רובם חיילים, ועטים בחיבוקים על המורים המדריכים, יוכלו להבין שמץ ממה שעושות שנות התבגרות במדבר, עם חינוך סביבתי.

דפנה דיניץ, זה 11 שנים במקום, מורה ותיקה לספרות ומחנכת כיתה, מוקפת תלמידים לשעבר, שבאו לבקר עם תחילת שנת הלימודים ולהיזכר בזריחה הראשונה שלהם במקום. דפנה: „בית הספר הזה קטן מבחינה מספרית. נוצרת כאן, כמו מאליה, אווירה של משפחה. יש ילדים שאימצתי לפני תשע שנים ועדיין ממשיכים להגיע עם פתיחת כל שנת לימודים לטיול הזריחה. אני מתרגשת. אני לא מכירה מקומות אחרים שבהם נוצרות חברויות שכאלה. במקום נמצאים ילדים שאוהבים ללמוד ויחד עם זאת, הזיקה שלהם לטבע היא הדומיננטית. המטרה שלי היא לתת לילדים תחושה שבית הספר אינו מקום שאליו חייבים ללכת, כי אם מקום שבו אוהבים להיות. גם אל הוראת הספרות אני מתיחסת כאל חלק מלימודי הסביבה. הספרות היא התשתית הערכית שלנו ומי שמבין את הספרות יבין גם את הסביבה החיצונית והפנימית".

הכל מיקשה אחת בבית הספר לחינוך סביבתי בשדה־בוקר: האדם, הטבע והחומר. כאן, בעריסת החינוך היפהפיה הזאת, החליטו האנשים להביא ליתר מודעות לבעיות הסביבה כריאקציה להתפתחות הטכנולוגית המואצת של האדם, התפתחות שהביאה לבזבוז משווע של המשאבים הטבעיים בעולם.

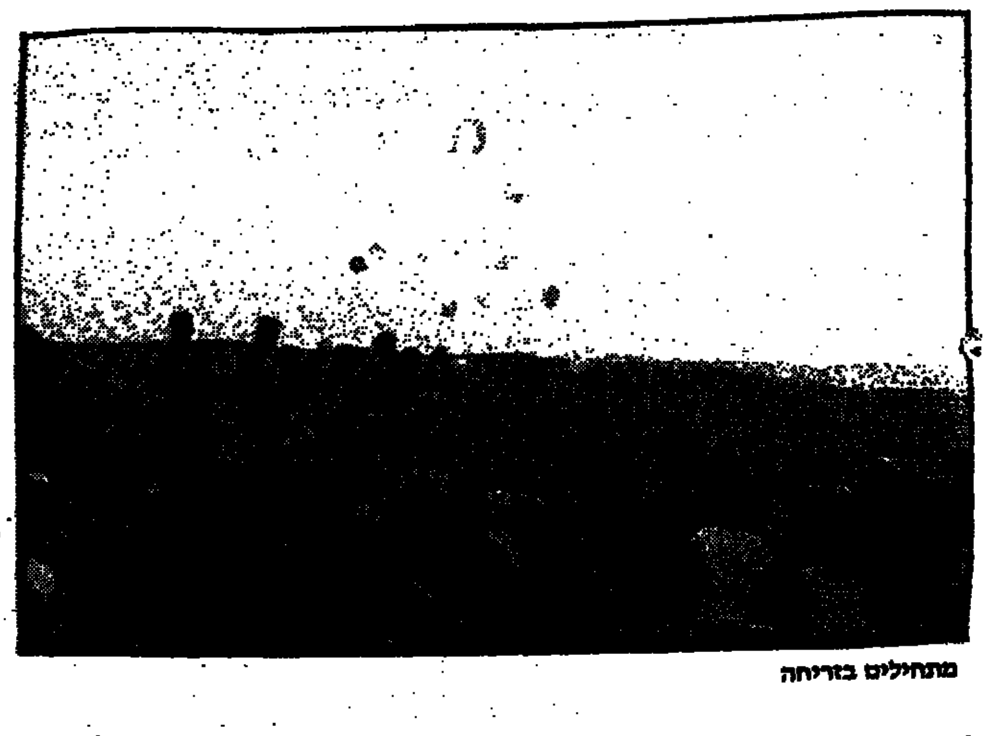
מתחילים בזריחה

גונן בן־יצחק

מימין: מיכל לנל, יעל אלישיב, קרן גל

ד"ר בנצי בר־לביא וציפי אברג'יל

פינוקים

מאת ורדה צימרמן

קרליין: אפטר שייב חדש מבית "קרליין". על פי ההודעה לעתונות, הוא מיועד „לגבר האלגנטי, הגברי, הבוטח בעצמו ובעל נטבות מורגשת". על פי אותה הודעה, הוא מורכב מתערובת של צמחי יער ותבלין וריחו משתנה במהלך השעות: מריח של הדרים ושרכים לריח תבלינים ולריח מעורב של קליפות, עצים ושרכים בסופו של דבר. (המחיר 92 ש"ח).

חברת "קרליין" מתפתחת וגדלה וגם הנשים זוכות לפינוקים. תחליב גוף, סבון נוזלי וקצף אמבט חדשים (שמונה־פלוס שקלים, בממוצע) מצד אחד – ומערכות איפור חדישות במכלים וגוונים חדישים מאידך. למשל: עפרונות צללית עמידים במים ובפני זיעה (מחיר עפרון ששה וחצי ש"ח). 71 גוני לאק, 61 שפתונים ומערכות שפתונים עם מברשת – 32 ש"ח המערכת (ואגב, המברשות נשלפות ממכליהן וזה חידוש נוסף).

נויטרוג'ינה: מוצרי טיפוח לשיער ולעור, יבוא מנורבגיה. ששה מוצרים חדשים מצטרפים לסבון ולקרם הידיים. שמן גוף – תחליף לשמן אמבט, המספק הזנה לגוף לאחר הרחצה. אינו דביק ואינו מכתים (42.65 ש"ח). ג'ל רחצה: סבון נוזלי רך ומנקה, מתאים גם לגילוח (במקום קצף). לרחיצת תינוקות ולחפיפת שיער (34.13 ש"ח). שמפו, המכיל גם הוא מרכיבים טבעיים, מבטיח „לחדור דרך שכבות שאריות שהצטברו על השיער ולהסיר אותם כבר לאחר שטיפה ראשונית". מאפשר שימוש יומיומי (16.90 ש"ח). סבון נוזלי לניקוי הפנים העשוי – כמו המוצא – מחלב בקר, משמן קיק, משמן אגוזים מטריטגולאמין ומגליצרין (33.80 ש"ח). וכן קרם לחות (48.30 ש"ח) וקרם גוף על בסיס מימי ולא שומני (35.90 ש"ח). כל המוצרים ללא צבעים וריח.

ועוד לנשים: הרעל מתפשט... „פויזן", הבושם מבית דיור, מקבל חיזוק כספריי־דיאודורנט וקרם גוף. לאלו שאינן חוששות מן המחיר: דיאודורנט – 110 ש"ח, קרם גוף – 168 ש"ח.

איפור חורף: שוב „קרליין" – גוונים חזקים ובולטים: טורקיז, צהוב, כתום, חאקי וירוק. כולם ביחד וגם לחוד. מחיר מערכת מושלמת בתוספת מסקרה, סומק בשני גוונים ומברשות – 55 ש"ח.

דיור – בית דיור חוזר לקלאסיקה. המראה החדש מחייב פנים חיוורות וסומק ורדרד. העין מתחדשת בגוונים רכים של תכלת וירקרק או, לחלופין, גוני אדמה.

לנקסטר – „סלון וינאי" או „קברט". הבחירה שלכן. הראשון סולידי בגווני פסטל חיוורים: ירוק, כחול, ורוד וצהוב. והשני בגוונים עזים של ארגמן, סגול, והרבה שחור.

בשמים חדשים: נשאר לכן מקום לבשמים נוספים? אם כן – אז יש. כמה וכמה, ומבחוץ טובים. רושצ'ה. גם הוא כבר למד, שהתרומה האמיתי נובע מן המוצרים הנילווים ולאו דווקא מאופנת העילית. בושם לנשים (47–63 ש"ח). בקבוק יפהפה. יש גם אפטר־שייב ובושם לגברים (28–40 ש"ח). מתי יגיעו אלינו גם הבגדים?

נינה. בושם חדש מבית נינה ריצ'י. הבית שהחליט להחזיר את עטרת בושמי פאריס ליושנה. נלחם בריחות האגרסיביים והמלאכותיים ומבקש לשמר את הרוח הצרפתית. „נינה" היא התשובה. בושם שבו 43 מרכיבים טבעיים ממשפחת הפרחים; ריח עדין, רומנטי ואלגנטי. גם בקבוק זה יפה במיוחד (עיצבה אותו לאליק. אמנית הזכוכית הידועה). המחירים נעים בין 59.80 למי טואלט ועד 130.35 ש"ח לפרפום.

לנקסטר

נינה ריצ'י

קרליין

דיור

רושצ'ה

ספורט לסתיו

דיינמיק. לודזיה. רוטקס. טון סיר טון. שמות שונים, סגנון שונה במקצת, בית אחד. חורף 87־8'.

„דיינמיק" – ספורטיבי־לביש. פוטר, סריגי ג'ינס שחור. לגברים – פסים וצמות בסריג. החידוש העיקרי: סריג דו־צדדי, חלק ומפוספס. הדפסי דובים לנשים, צוללת צהובה לגברים. תיפורים בולטים ולחצניות דמויות צדף הם בין העיטורים. הצבעים: לבן, שחור, קרם, סגול ופסטלים. לגברים – צבעים חזקים.

„רוטקס" ו„לודזיה" מתמקדים בבגדי שינה למבוגרים ולילדים ואלה, האחרונים, ודאי יאהבו את ההדפסים מתוך הסדרות „הקוסם מארץ עוץ" ו„הרובוטים". הצבעים עזים.

„טון סור טון" – ספורטיבי־זרוק. יוניסקס. נשים. גברים והשנה גם לילדים. דגש על קישוטים כמו שרוכים, רוכסנים, הדבקות גומי. הדפסי מתעמלות והצהרות שונות כמו „בטחון עצמי" או „סגנון חיים בסיסי" – חשוב מאוד. הצבעים חיוורים. המחירים מ־47 ש"ח (ילדים) ועד 143 ש"ח לאימוניות.

טון־סור־טון

הסל של מרתה

חידושים לחגים, לא כולם זולים

מאת מרתה מיולס

החגים קרבים ובאים ואמתחתי גדושה במידע על אודות מוצרים ושירותים חדשים הקשורים לעונה זו.

נרות שבת וחג, למשל, אינם צריכים להיות רק חלקים ובצבע הלבן המוכר, כך נאמר לי במחלקת הכשרות של הרבנות בתל־אביב. מותר בהחלט להשתמש בנרות חדשים, העשויים מדונג דבורים טהור, שהוצגו על מדפי המרכולים על ידי עולה חדש מארה"ב. הנרות מאורכים, צבעם כצבע הדבש, מרקמם כחלת דבש וריחם כריח הדבש. בימים אלה נמכרים הנרות במכירה מיוחדת ברשת ההיפרכול ובחנויות קראוס קטנות, בהרצליה ובסביבתה, ומחירם 5,50–6,00 ש"ח לזוג באריזות פלסטיק. בחנויות למתנות המחיר אף גבוה יותר. מחירים אלו גבוהים בהרבה ממחירם של נרות הפראפין הלבנים הרגילים, הנמכרים בפחות מ־65 אג' לקופסה.

„נרות הדבש" הם חלק מסידרת „מוצרי עליה", מוצרים שפיתח בן רוזנברג, שעלה מניו־יורק והשתקע בהרצליה. בניו יורק עסק רוזנברג בקו ייצור אחר לגמרי: הוא היה בעליו של עתון מקומי בשם „קאונטרי קורייר". את הנרות עיצב אמריקאי אחר, דייויד סקולניק שמו, שייצר נרות מדונג דבורים בקליפורניה. הנרות נעשים ביד ונאמר שהם בוערים ארבע שעות. הם מיועדים גם לתיירים וגם לשוק המקומי, גם ליהודים וגם לנוצרים. לא מכבר החלו לייצאם לאירופה ולארה"ב. אפשר להזמין אותם בצבעים אחרים מזה של הדבש – אם עושים הזמנות גדולות. הכתובת: „מוצרי עליה" ת.ד. 30877 תל־אביב.

אפרסק בבקבוק

יין הוא סמל עיקרי של חגים, והיקב הגדול בישראל, „כרמל מזרחי", הוציא לקראת החגים שני חידושים: יין תוסס המיוצר ברשיון „בוסקה" באיטליה – כעת בטעם אפרסק – ונקרא „פיצ'קאיי" באנגלית ו„בוסקה אפרסק" בעברית.

הסירים של פיסלר

תגובתי הראשונה לטעם המשקה היתה, שהיין מתוק מדי מכדי להגישו אל שולחן האוכל, אך עמיתה שלי, רותי קינן הכותבת מדור מזון ב„מעריב", הציעה להגיש את היין כאפריטיף בלילה חם. היא מגישה אותו קר ביותר בתוספת פלח אפרסק ועלה מנטה לקישוט.

למטרות טקס דתי, אפשר להתייחס ליין זה כאל יין ענבים רגיל – מבטיחה הנהלת „כרמל", ואפשר לברך עליו „בורא פרי הגפן". מרכיבי היין, ככתוב על הבקבוק: יין ענבים בתוספת אפרסק ופירות טבעיים אחרים.

ראש איגוד הצרכנים הדתיים, הרב אריה לבקוביץ אמר לי, שהאשכנזים נוהגים לברך על כל משקה שמכיל לפחות 17% יין ענבים. הספרדים מברכים רק אם במשקה יש 50% או יותר יין ענבים. מחירו של משקה האפרסק החדש הוא 7.99 ש"ח לבקבוק בן 750 מ"ל.

החידוש השני של „כרמל" בעונה זו הוא בקבוקים קטנים של כמה מיינותיה הנבחרים, כולל משקה האפרסק. לבקבוקים הקטנים יש יתרון על פני הגדולים באשר למשקאות תוססים, מפני שהבקבוקים הגדולים אינם שומרים על תסיסות המשקאות לאחר שנפתחו. אפשר להשיג את הקטנים בכמה חנויות מעדנים בסביבות תל אביב, וכמובן במסעדות ובבתי מלון. המחירים: 1.99 ש"ח ליין פנטזיה ו־2.19 ש"ח למשקה האפרסק.

סולתם ומתחריו

מוצרי פלדת אל־חלד אלגנטיים – מחבתות וסירים – מתוצרת „פיסלר" בגרמניה, הגיעו לא מכבר לחנויות יבוא מובחרות במקומותינו. היבואן: קומסר אימפקס מגבעתיים. בעוד שאינני מערערת על איכות המוצרים או יפי צורתם, אני תוהה על התיזמון של ייבואם לשווקינו, דווקא בתקופה ש„סולתם", המפעל למוצרי צבא המייצר גם מוצרים למטבח, סובל מקשיים חמורים.

ב„סולתם" אמרו לי, שכמעט עשרה אחוזים מכלל כוח העבודה שלהם, המונה כאלף פועלים, אנשי יוקנעם, מועסקים בד"כ בקו המוצרים הביתיים. ובעוד שכמחצית מעובדי המפעל מצויים בחופשה מאונס או עוברים הסבת מקצוע בגלל הירידה בביקוש למוצרים הצבאיים, מאשרים ב„סולתם", שיבוא מוצרי אל־חלד ביתיים עלול להוריד את הביקוש למוצריהם שלהם ובכך להוריד את מספר המועסקים בייצור כלים אלה.

זוהי, כמובן, ארץ דמוקרטית והמסחר חפשי ורצוי; ובכל זאת, צרכנים יכולים היו לבחור במוצרים מקומיים לא רק על בסיס כלכלי אלא גם מתוך מניעים פטריוטיים. במקרה הזה, המניע הכלכלי יגרום להם להתרחק ממוצרי פיסלר, שמחיריהם נעים בין 130 ש"ח למחבתות הקטנות ו־190 ש"ח למחבתות הגדולות ביותר, שאינן בעצם גדולות כל־כך (קצת יותר מחמישה ליטר).

מיכאל ויינשטיין, מנהל השיווק של החברה המייבאת, מודה שהמחירים אכן גבוהים ביותר, אך הוא מאשים בזאת את רשתות השיווק של המוצרים, המתעקשות להרוויח כמאה אחוזים. אם יימכרו מוצרי פיסלר במסיבות ביתיות, כפי שהוא מקווה, סיר הנמכר ב־140 ש"ח בחנות, יעלה במסיבה כזו רק 100 ש"ח.

מקדמי המכירות של מוצרי פיסלר מונים את יתרונותיהם: הידיות וכפתורי המכסים עשויים ממתכת אך אינם מתחממים בחום נורמאלי של בישול ולכן, לכאורה, אינם צריכים החלפה: כיסוי הזכוכית חזק ושקוף כשמשת מכונית ומאפשר להציץ על המתבשל (ויינשטיין מודה שהוא מתכסה באדים בעת הבישול); תחתית בת שלוש שכבות, המפזרת את החום באחידות; מצע דמוי ואפל במחבתות כדי לאפשר טיגון ללא שמן, וכן – סירים המתאימים לבישול ירקות בלי תוספת מים. למוצרי פיסלר יש אחריות לשנה.

מפעל „פיסלר" מתפאר בהיסטוריה של 140 שנה; ב„סולתם" לא יכולים לעשות כן, אבל הם עוסקים בייצור כלי בית די זמן ובוודאי התמחו באמנות זו. בסולתם התחילו בכך לפני 25 שנים, לאחר שקנו את הידע מחברת „האברוואר" האמריקאית. לכלי „סולתם" יש מגוון רחב של גדלים, ממחבת של ליטר וחצי עם מכסה במחיר של 26 ש"ח ועד לסיר משפחתי בן 16 ליטר, במחיר 94 ש"ח – שהוא סיר גדול באמת. (הסיר הכי גדול שלי מכיל 10 ליטר. המרק לשבת שאני מבשלת בו, המיועד לשבעה סועדים, מספיק להרבה יותר מזה).

מנהל המכירות של „סולתם", אבי כסלו, אומר, שהיתרון בקניית מוצרים מקומיים הוא, שהם מיוצרים לפי הרגלי הבישול הישראליים. אצלנו, מעדיפים סירים רחבים ושטוחים, בשביל גפילטע פיש, למשל, בעוד שבאמריקה מעדיפים סירים עמוקים וצרים. שם בוחרים בידית אחת ארוכה כדי לתלות את הכלי על הקיר ואילו אצלנו מעדיפים שלכל כלי יהיו שתי ידיות קצרות, שייכנסו בנוחות לארון.

נרות של דבש

ידיות וכפתורי מכסה יש להם בעיה: הפלסטיק הקשיח נשבר לפעמים ויש צורך להחליפם. מבחינה זו יש ל„סולתם" יתרון על פני מוצרי חוץ ואמנם יש להם מרכזי שירות בכל הארץ, שהראשי שבהם נמצא ברח' החשמל 5 בתל־אביב. את כתובות האחרים אפשר לקבל בטל': 03־625165.

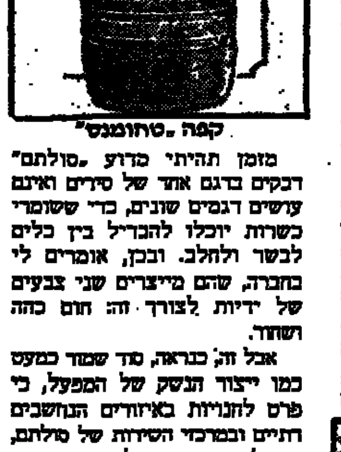

קפה „טחומנס"

מזמן תהיתי מדוע „סולתם" דבקים בדגם אחד של סירים ואינם עושים דגמים שונים, כדי ששומרי כשרות יוכלו להבדיל בין כלים לבשר ולחלב. ובכן, אומרים לי בחברה, שהם מייצרים שני צבעים של ידיות לצורך זה: חום כהה ושחור.

אבל זה, כנראה, סוד שמור כמעט כמו ייצור הנשק של המפעל, כי פרט לחנויות באיזורים המאוכלסים דתיים ובמרכזי השירות של סולתם, אין למצוא את הכלים המובחנים האלה בשום מקום אחר. מדוע לא יציגו אותם בכל החנויות כדי לזכות ביתרון על פני כלים מיובאים? או, יותר מכך, מדוע לא ייצרו כלים בדגמים שונים, המקילים על יהודיים לשומרי כשרות? „פיסלר", למשל, מייצרים כלים בדגמים אחרים, אף אם רק דגם אחד מיובא לארץ.

את מוצרי „סולתם" אפשר לקנות כמעט בכל חנויות הכלים בארץ וברשתות השיווק, שבהן אפשר לקבל הנחות אם אתה חייל או חבר בקבוצות מיוחדות אחרות. בחנויות המיוחדות של „כור", הקרויות „סולכור", מקבלים עובדי מדינה, עובדי „כור" ומוסדות הסתדרות אחרים 10 אחוזים הנחה, תמורת הוכחה מתאימה.

חנות „סולכור" ברח' המלך ג'ורג' 19 בתל אביב עורכת עכשיו מכירת חיסול לכלים, ואפשר להשיג שם את מה שנשאר עוד, במחירי מציאה.

לישון או לא

סדינים שהם צעקניים דיים כדי לגרום לך לא להירדם – זוהי הדרך הטובה ביותר לתאר את ההצעה האחרונה של כיתן, היצרן הגדול ביותר במדינה של לבני בית.

הם מעוצבים בידי גדעון אוברזון: הדגם הסוריאליסטי בצבעים בהירים נקרא „ריאו", השראתו נלקחה מהקרנבל של ברזיל והוא עשוי מכותנה ומפוליאסטר ביחס של 50:50. הדגם השני, השקט יותר, שמו אדאג'יו והוא תערובת עדינה של ורוד ואפור. זוהי הפעם הראשונה שכיתן מעיזה לייצר 100% כותנה שאינה מצריכה גיהוץ בגלל טיפול מיוחד.

שני דגמיו של אוברזון נמכרים כפריטים נפרדים או כמערכות, ומחיריהם גבוהים בכ־25 אחוז ממוצרי כיתן האחרים, הלא־מעוצבים. מחירי מערכת (בשני הדגמים) הם: 169 ש"ח להרכב של סדין זוגי וציפה זוגית ו־224 ש"ח להרכב של סדין זוגי מתאים וזוג ציפות נפרדות. לכל מערכת יש שתי ציפיות לכריות.

נמס עם משקע

קפה נמס שמיוצר על ידי חברות שונות, בדרך כלל אינו נבדל בטיבו האחד מהשני. לכן הופתעתי לטובה כשנוכחתי שקפה נמס חדש הנקרא „מסטר בלנד" ומיוצר על ידי „ג'נרל פוד" מאנגליה, הוא שונה באמת. סודו: תערובת של 10% קפה טחון עם 90% גרגירי קפה נמס. תערובת זו מעניקה לו טעם מיוחד של קפה אמיתי והוא משאיר אפילו משקע על קרקעית הספל. היצרן אומר שנקבל תוצאה טובה יותר אם לא נשפך על האבקה את המים בנקודת הרתיחה שלהם אלא נניח להם לעמוד דקה או שתיים לפני כן. המחיר אינו זול: 8.13 ל־100 גרם בשופרסל בהשוואה לקפה נמס „גולד" של עלית, שאותה כמות ממנו נמכרת ב־3.13 ש"ח.

שקיות לב"י

לב"י, הקרן למען בטחון ישראל, קיבלה על עצמה לא מכבר לממן עשר כיתות מחשב למדרשות מקא"ם, מה שקרוי בלשון העם „נערי רפול". פרוייקט נאה לכל הדעות, שמחירו 800,000 ש"ח. טיכסו עצה כיצד ישיגו את הכסף הדרוש והחליטו ללכת על תרומה בסכום נמוך אבל – בפיזור תורמים גדול. כדי להגיע אל מספר גדול ככל האפשר של תורמים פנו אל רשתות השיווק (הקשר נוצר באמצעות מר גילרמן, ראש לשכת המסחר) וביקשו מהן שיוותרו על מכירת שקיות הניילון שלהן לטובת שקיות ניילון מיוחדות ללב"י, שפדיונן ייכנס לקופת הקרן.

לאחר שקיבלו את הסכמת „המשביר לצרכן", „קראוס", „שקם" ו„שופרסל", ניגשו לשלב ב': הלכו למחסנים של „פלפוט" ומצאו שם את ה„שנה טובה" של שנת תש"ח. חברת „גל" מגוש תפן הסכימה להדפיס את הציור משנת תש"ח (בתמונה) על שקיות שיוצרו במיוחד למענם בעלות נמוכה מאוד וחצי מיליון שקיות יצאו השבוע לחנויות ומחירן רק שקל אחד. בלב"י מקווים ש[יי]רבו להזמין עוד ועוד שקיות...

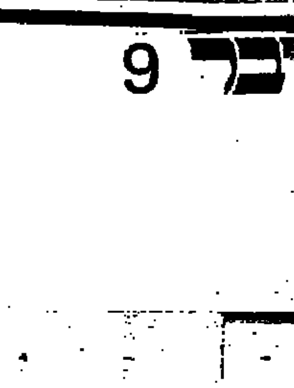

مكنز من الاجيال

هكذا من الاحتلال

על הדשא

בעריכת ארנון מגן

בן קיבוץ א' עובד כשכיר בקיבוץ ב'

בני קיבוץ הנוטלים חופשה מקיבוציהם, בדרך־כלל לשנה (המתארכת לא פעם לשנה וחצי או לשנתיים), כדי לנסוע לחו"ל, נוקטים שיטות שונות כדי לצבור את הכסף הדרוש לנסיעה. חלקם יוצאים לעבודה בעיר, וזה כשר למהדרין ואפילו נחשב לרצוי מאוד, לפחות בעיני אידיאולוגים ומחנכים, כדרך להכיר את „ארץ־ישראל האחרת", העיקרית, העירונית. יש בנים העובדים במפעלים האזוריים, וזה כשר רק לחצאין, משום שהמעבידים שלהם הם... חברי קיבוצים, אם כי לא מטעם הקיבוצים שלהם, אלא מטעם האיזור כולו. ויש גם שיטה שלישית, שהיא החדשה ביותר: בן של קיבוץ אחד עובד כשכיר בקיבוץ אחר, תמורת כסף, כמובן, ליד בן אותו קיבוץ שאינו מקבל כסף, כמובן. זה איננו כשר כלל. מוסדות הקבה"א כבר פסלו תופעה זו לא פעם ולא פעמיים, אלא שבכך לא הביאו להפסקתה, והתק"ם – החטיבה שלה לחברה, לחינוך ולתרבות – נדרשת לה בימים אלה ממש

מאת זמירה לנגר

מפעם לפעם נתקלות העיניים, תוך עלעול בעתונים, במודעות של קיבוצים בנוסח זה או דומה: „דרושים בני משק בחופשה לעבודה בקיבוץ". תופעה זו, של עבודת בני קיבוץ אחד בקיבוץ אחר, כשכירים, קיימת כבר כשנתיים. יש אומרים שראשיתה בקיבוץ עין־המפרץ של הקבה"א, מדרום לעכו. מכאן התפשטה גם לתק"ם וצפונה, לגליל המערבי, (וכיום קיימים באיזור זה שבעה קיבוצים, משתי התנועות, הנוהגים בדרך זו), וגם להרבה אזורים אחרים בארץ, אבל דומה שהגליל המערבי נשאר הריכוז הגדול ביותר לתופעה זו. במספר קיבוצים, המעסיקים מספר גדול של בני משק בחופשה, כבר יש ועדה מיוחדת לטיפול בנושא זה.

ייאמר לכען האמת, כי הסידור הזה נוח לשני הצדדים: לבני הקיבוץ המועסקים, מפני שהם מוסיפים לשהות בתנאים של קיבוץ, גרים בקיבוץ המעסיק, אינם צריכים לחפש דירה בעיר, הוצאותיהם מינימליות; ולמשקים המעסיקים, משום שהם מקבלים כוח עבודה מיומן המכיר את חיי הקיבוץ. בני המשק בחופשה ממלאים, למעשה, את מקומם של חברים ומאפשרים תפקוד יעיל של הענף או המפעל שהם משובצים בו.

לא בבתי הילדים

בנימין ברדוד, המזכיר של קיבוץ חניתה (התק"ם), מספר על תהליך קבלת בני משק לעבודה בקיבוצו:

„לפני כשנה וחצי החלטנו באסיפה של הקיבוץ לחייב את הנושא, בעקבות שני קיבוצים של ‚השומר הצעיר' באיזור שקדמו לנו, עין־המפרץ וגעתון, ולקבל שלושה בני משק לעבודה במפעל העדשות שלנו. פעלנו בעניין זה לפי התקנון שהתקבל בעין־המפרץ ובגעתון, תוך הכנסת שינויים קלים.

„בעקבות ההחלטה הפצנו מכתב בין המזכירויות של קיבוצי התק"ם והקבה"א כדי לקבל את הסכמתן. נתקבלו תגובות שונות. במרבית המשקים היתה התגובה אוהדת. לעומת זאת, מבית־השיטה התקבלה תגובה חריפה של שלילה.

„כמובן, אנו הכרנו ומכירים את האלטרנטיבות האחרות לעבודה בקיבוצנו, והם לא נראו לנו. בעבודה במפעלים האזוריים 'מילואות' יש גוון אידיאולוגי שלילי. היו שם חיכוכים עם העובדים השכירים. לעבודה בעיר נמשכים רק מעט בנים, מפני שהשכר שם איננו גבוה וצריך לשכור חדר, ומפני שאצל הבנים כמעט לא קיים המניע של התנסות בחיי העיר. אפשרות שלישית, שהבן יוצא מיד לחו"ל ומתחיל לעבוד שם, כדי לטייל אחר־כך בכסף שחסך – היא בלתי־חוקית, משום שלבנים אין רשיון עבודה. כך, בכל אופן, בארה"ב. הפתרון של עבודה בקיבוץ אחר גם מאפשר ניידות בנים בין הקיבוצים ולא פעם הוא מוליד התקשרויות אישיות. אמנם יש בעיה, שהבנים מקיבוצים אחרים העובדים אצלנו אינם מוצאים אלא שכבה קטנה של צעירים מן המקום בני גילם, מפני שחלק מן הבנים שלנו נמצאים גם הם בחופשה (ואולי עובדים בקיבוץ אחר...), או בצבא, או בלימודים".

יש הרבה פניות, אומר ברדוד, אלא שחניתה החליטה לקבוע מכסה – עד שלושה בנים בעת ובעונה אחת. כן מקפידים שלא לשבץ בנים כאלה (והכוונה בעיקר לבנות כאלה) לעבודה בבתי הילדים, אם כי זהו פתרון קל, מפתה מאוד, לבעיית המחסור המתמיד במטפלות־חברות.

„הטענה העיקרית נגד הסדר זה", מוסיף המזכיר של חניתה, „היא שאנחנו כאילו הופכים את הקיבוץ קרדום לחפור בו. הקיבוץ נהפך למקום נוח לעשיית כסף. אבל בסך־הכול זהו פתרון רצוי ונוח. נכון שזו עבודה שכירה, אולם היא מוגבלת בזמן, לכל בן לחוד, כמובן – חמישה עד שישה חודשים לכל היותר. התקופה הזאת מספיקה לבנים כדי לצבור את הכסף הדרוש לנסיעה".

בלי חוזים כתובים

התופעה קיימת גם בגשר־הזיו (התק"ם). מל גרוסמן, מרכז המשק של קיבוץ זה, מציין שהנושא הוא בעייתי. זוהי אחת הסיבות לכך שאין חוזים כתובים בין הקיבוץ המעסיק ובין בני הקיבוצים האחרים העובדים בו: כל ההסכמים הם בעל־פה.

הפניות המגיעות לגשר־הזיו, בעקבות הפרסומים בעתונות, מרובות מאוד, אומר מל. התוצאות – רצויות. „הבנים המועסקים ממלאים אחר הציפיות. עבודתם טובה, אחראית, וגם ההתנהגות החברתית מתורבתת ותולמת. לא התאכזבנו בשום תחום. מערכת היחסים איננה זו של מעביד ועובד, אלא של קיבוץ ובן קיבוץ".

בכל־זאת, יש השפעה שלילית לתופעה, והיא מתבטאת בין השאר, לדבריו של מרכז המשק, בפיתוח התודעה לכסף אצל בני גשר־הזיו, בהשפעת הבנים מקיבוצים אחרים שכל מטרתם בעבודתם בקיבוץ היא לעשות כסף – הרבה ומהר ככל האפשר. והוא מסכם: „עלינו לשמור על הפרופורציות. באיזה שהוא שלב בדרך צריך לעצור ולבדוק את הנושא מבחינה כלכלית וחברתית. העלות בשני התחומים האלה צריכה להיות סבירה, אסור שתעבור גבול מסוים".

„הייתי מעדיף לעבוד בקיבוץ שלי"

ומה אומרים הבנים העובדים עצמם? שוחחתי עם שלושה מארבעת הבנים העובדים כעת בגשר־הזיו.

מספר רותם אגמון מקבוצת יזרעאל: „כשבאתי לעבוד בקיבוץ אחר, לא חיפשתי חוויה קיבוצית, אבל לא מסתדר לי לעבוד במפעל אזורי, לא נעים לי להרוויח יותר מפועל שכיר שעובד שם הרבה יותר שנים ממני. קודם עבדתי בקבלנות במפעלים האזוריים, ‚גרנות' ליד גן־שמואל. כשנסתיימה העונה, הגעתי לעבודה בגשר־הזיו. יש לי כאן הרגשה של בית. כשהגעתי לכאן מיד באו לבקר אותי בחדר שנתנו לי. היה ממש נפלא. באתי עם אפס דרישות. לא ציפיתי לשום דבר, וכל מה ששמו לי בחדר היה ממש נפלא".

אורן תירוש מעין־החורש רואה את העבודה בגשר־הזיו כעניין של „חשבון פשוט: עבודה לזמן קצר, בלי הוצאות מחיה, עם שכר די טוב. גם הוצע לי לעבוד בענף האבוקדו, שבו עבדתי גם בבית. הקשר עם מרכז הענף הוא יחס חברי. אם יש אי־שביעות־רצון מעניין כלשהו, אני פונה אליו או אל מרכז המשק".

ואומר ארנון קמינסקי, בן משמר־העמק: „המימסד מנסה לייפות את העניין, להלביש את הגברת באדרת יפה של הכרת קיבוץ אחר, לפעמים קיבוץ מתנועה אחרת. אבל האמת היא, שהקיבוץ הפונה זקוק לכוח עבודה, והצעירים הבאים לעבוד זקוקים לכסף. זה פשוט עניין של היצע וביקוש. בעיר הייתי מרוויח הרבה פחות".

ועוד אומר ארנון: „המטרה שלי היתה לעשות כסף, אבל כשאני עובד כאן, בקיבוץ, אני שוכח שאני עובד למען הכסף. יש אחריות לעבודה. מכנים אותנו ‚דולריסטים', וזה מעליב. אבל ברגע שבאים למקום ומכירים זה את זה, זה לא משנה.

„בהתחלה יש חשש מסוים, כמו בכל כניסה לעניין חדש. אתה מרגיש שבודקים אותך מכל הצדדים, כל רגע. לפני שהגעתי היה בחדר שהעיפו אותו אחרי שבוע. כשאתה רואה איך הדברים מתנהלים אתה עובד מתוך אחריות מלאה.

„כמובן, הייתי מעדיף לעבוד בקיבוץ שלי – גם־כן תמורת כסף. הפתרון לבני משק, שרוצים לאסוף כסף לנסיעה לחו"ל, צריך להימצא בביתם, ולא בקיבוץ אחר. הסידור הזה של מאות בני משק, ואני לא מגזים, שעובדים בקיבוצים אחרים, נראה לי מגוחך, אבל זהו הפתרון שיש עכשיו".

וזוהי הצעה מרחיקת־לכת והתנועות הקיבוציות ודאי לא יקפצו עליה בהתלהבות. בינתיים הן מנסות להתמודד בתופעה הקיצונית פחות, ואם לשפוט לפי מה שקורה בקבה"א, שהחליט מה שהחליט ובכל־זאת לא הצליח כל־כך בהגשמת ההחלטה – תוצאותיה של התמודדות זו כלל אינן ברורות. אפשר להמר בבטחה כמעט: עוד יהיו בני קיבוץ רבים שיעבדו בקיבוצים אחרים – תמורת כסף. בדרך לעבר הים.

שומריה: קיבוץ צעיר בלי טרקטור

... וגם בלי טלוויזיות בחדרים ובלי כניסת אוטובוסים, בגלל הכביש המשובש

צעירים, צעירים מאוד (מימין לשמאל): ירון אהרוני, רותי בלט ויואב בן־ארי

ה„כל־בו" כל מה שבו פתוח

כתב אמיר רוזנבליט
צילם דוד גרינשפן

ביום בואי לשומריה היה הטלפון האלחוטי – היחיד – של הקיבוץ מקולקל. כך גם היה ביום שקדם לו ועשרות נסיונות שלי להשיג קשר טלפוני עם הקיבוץ, במטרה לתאם את הביקור, עלו בתוהו. כאשר סיפרתי על כך לחברים הצעירים של הקיבוץ, הם קיבלו את העניין בשוויון־נפש כמעט. „זה בסדר", הרגיעה אותי בחיוך צחור־שיניים סיגל לוי, „הטלפון הזה מתקלקל בתדירות ממוצעת של אחת לשבוע".

סיגל (20) השתחררה משירות סדיר בצה"ל לפני כארבעה חדשים, זמן קצר לפני שנפתחה הכפריה של שומריה בחסד המרכז הלימודי ע"ש ג'ו אלון שליד קיבוץ להב. למעשה, מאז היא מנהלת את המקום ביחד עם אבי גלעדי (20), אף הוא חבר הקיבוץ, הנמצא בתקופה של מה שקרוי בנח"ל "של"ת אבטבעי". בעוד ארבעה חודשים הוא חוזר לצבא, אבל בינתיים הוא עונד עגיל מוזהב בתנוך אזנו השמאלית. שניהם חולונים במקור, חניכי תנועת „השומר הצעיר". הכפריה, עוד ענף ייצור חדש שנועד לבסס את המשק הצעיר, ריקה מאנשים. תקופת החופש הגדול (הביקור התקיים לפני ימים אחדים), מסבירים השניים, היא „עונת המלפפונים" של המרכז החינוכי, שבדרך־כלל הומה מתלמידים הבאים לכאן ללמוד על אורחות החיים של הבדווים. „עוד שבוע־שבועיים הכפריה תתחיל להצדיק את עצמה", הם אומרים.

שומריה עצמה, הקיבוץ ה־84 של הקבה"א, שוכנת במרחק שבעה קילומטרים מכאן, על גבול „הקו הירוק". בחודש הקרוב ימלאו שנתיים למקום, אך אם לשפוט לפי התנאים החלוציים שבהם חיים 50 הרווקים והרווקות (עדיין אין זוגות נשואים), הרי אפשר לשער כי הם עלו על הקרקע אך אתמול. כביש אספלט צר ומשובש, שחלקו הסלול רצוף מהמורות מסוכנות וחלקו החולי מהווה סכנה של ממש לכל כלי ממונע, מוביל מן הכפריה עד לקיבוץ. מצבו של כביש זה הוא הסיבה העיקרית לכך שנהגים של „אגד" מסרבים בכל תוקף לנסוע עד לקיבוץ. הכביש הזה, שעד מלחמת ששת הימים שימש כדרך הפטרולים לאורך הגבול עד אמציה, הוא גם הגורם לכך שרכב האספקה של „תנובה" נמנע מלהגיע לכאן, ולולא הרצון הטוב של קיבוץ להב השכן, מוצרי החלב היו מגיעים לשומריה כשהם חמוצים ואינם ראויים למאכל. מאותה סיבה עצמה גם הדואר נעצר בדרך לשומריה ויש צורך בסבב יומי עד לקיבוצים הסמוכים כדי להביא או לשלוח מכתבים. „אנשי מע"ץ עובדים על הכביש הזה כחצי שנה לסירוגין. נקווה לטוב", אומר יואב בן־ארי, חבר גרעין המייסדים.

בכניסה לקיבוץ הולכת ומוקמת השכונה החדשה, שתכיל 25 יחידות דיור. בינתיים, לפחות למשך חצי שנה, נאלצים הצעירים להסתפק ביחידות דיור קטנטנות של חדר וחצי לשני אנשים במקרה הטוב, או, במקרה הפחות מוצלח, ב„צינוקיה" – הגדרה שהדביקו החבר'ה לחדרון צר לדייר יחיד, שהמיטה תופסת כמעט את כל שטחו. מים אינם חסרים כאן, אבל משום־מה טרם חובר הקיבוץ לרשת החשמל הארצית, אף שהתשתית לכך הוקמה זה מכבר. בינתיים מסתפקים בגנרטור. על נפלאות הטלפון האלחוטי כבר הכברנו מלים די והותר.

יואב בן־ארי (22), מוותיקי שומריה, הגיע לכאן מחיפה, וכמוהו מרבית החברים במקום הם עירונים. יש כאן צעירים מחולון, מירושלים, מאשדוד, מבאר־שבע. מספר צעירים נמצאים בשנת שירות. גם רותי בלט (22), האחראית על הקומונה וה„כל־בו", היא בת הגרעין הראשון, הגרעין של יואב. ה„בנימין" שבחבורה הוא ירון אהרוני (20) העובד כעת במוסך של הקיבוץ. „בסך הכול, כמו בכל קיבוץ צעיר בראשית דרכו, אנו מנסים לבנות דרך חיים חדשה, המושתתת על אידיאולוגיה חברתית שגיבשנו לעצמנו", אומר ירון בסגנון שאיננו רווח ביותר בשנת 1987. הוא מדגיש עם זאת, כי אין זה פשוט כל־כך ולעיתים נאלצים להתפשר עם המציאות. כך, למשל, עד לפני מספר שבועות נהגו כאן על־פי הנוהל „הקופה הפתוחה": החברים יכולים למשוך מן הקופה כל סכום שיזדקקו לו, בגדר הסבירות כמובן, תוך עריכת רישום בתאים בספר הקופה. „הנוהל הזה עבד תקופה מסוימת", אומר ירון, „אבל עם הזמן התברר כי המשיכה מהקופה היתה כפולה מן הנורמה ובאחרונה אף נעלם סכום של כאלף ש"ח. בשיחת קיבוץ שהקדשנו לפני שבועות אחדים לנושא זה החלטנו למרבה הצער, לסגור את הקופה ולנהל רישום מבוקר". אבל כמו בכל יישוב המורכב מצעירים, האמון ההדדי הוא עדיין מלת המפתח ועל פיו מתנהלים כאן החיים. רותי אומרת כי דווקא ב„כל־בו" שבאחריותה הוכחה „השיטה הפתוחה" כדרך הניהול הנכונה. „ה'כל־בו' פתוח בכל שעות היום ואיננו מעסיקים כאן שום אדם. כל מי שרוצה מצרך מסוים ניגש פשוט לחנות, נוטל את המצרך מהמדף ורושם במחברת. הסידור הזה עובד יופי".

הבעיה האקוטית של שומריה היא התחלופה הגבוהה של החברים בקיבוץ. „עד לפני ארבעה חודשים היו כאן 75 חברים. היום הקיבוץ נמצא בעיצומה של עזיבה של בני גרעין א'. חלקם נסעו לשנת חופשה לחו"ל וחלקם העדיפו ללמוד", אומר יואב, שאף הוא נמנה על חברי הגרעין הזה. „לפעמים קיימת כאן התחושה של מחנה מעבר אחד גדול, מעין בקו"ם צבאי". חברי גרעין ג' עומדים לחזור בקרוב לשירות צבאי. רק בשלושת השבועות האחרונים עזבו את המקום שמונה צעירים, כל אחד בשיקולים משלו. הוא שאמרנו, יישוב בשלבי התגבשות חברתית.

כיום מתבסס המשק על גידולי פלחה בשטח של כ־500 דונם, פרדס, מטעים וכרמים. בגלל מיעוט אמצעי הייצור נאלצים החברים להישען על עבודות חוץ רבות. הבנות עובדות בבתי הילדים של קיבוצי האיזור – להב, שובל ובית־קמה. חברים אחרים מועסקים בכרם של קיבוץ כרמים – קיבוץ צעיר אף הוא, אבל עם ותק של שש שנים. כן בודקים את האפשרות להביא לכאן שלוחה של מפעל המברשות של קיבוץ רחומה, אולם הרעיון הזה עדיין לא עבר למישור המעשי. „מה שהיה בעוכרינו", מסביר יואב, „הוא שעלינו על הקרקע בתקופה קשה לחקלאות, בייחוד לכרמים, למשל, שלהם פשוט שיווק המוצר. בגלל המצב הכלכלי הקשה בארץ אין לסוכנות אמצעי ייצור בשבילנו וזה אומר שכרגע כמעט ולא מפתחים כאן ענפים חדשים". כדי לספר את האמת מספר יואב, כי בשומריה אין עדיין טרקטור שיכול לתת תשובה הולמת לעיבוד שטחי הפלחה במקום ולכן החברים נאלצים לא אחת לשכור טרקטור מאחד הקיבוצים השכנים.

ירון אהרוני מחזיר אותנו לעניין העקרונות והאידיאולוגיה הרעיונית. „לפחות בשני דברים יש כאן הסכמה כללית: הישענות על עבודה עצמית בלבד, אם כי השאלה כיום איננה אקטואלית ממילא, ואי הכנסת מכשירי טלוויזיה למגורים. יש לנו רק מכשיר טלוויזיה אחד, בחדר התרבות. הטלוויזיה היא פתח לבעיות חברתיות ובהיעדרה אפשר ליזום, למשל, יותר פעילויות תרבות על טהרת הכשרונות המקומיים. אני יכול לומר בוודאות, שאפילו אם יהיה לנו התקציב לכך, לא נרכוש מכשירי טלוויזיה לחברים".

כדאי לבוא שוב לשומריה בעוד מספר שנים ולבדוק עניין זה.

הווי מקומי בקיבוץ שומריה

מאבק על הבכורה בתעשיה הקיבוצית

באחד מגליונותיו האחרונים סיפר העלון של איגוד התעשיה הקיבוצית, שמפעל התעשיה הקיבוצי הראשון היה בית־המלאכה לסריגים „הסורגים", שהוקם בבית־השיטה ב־1934 (והוא זה כבר שבק חיים לכל חי). פרסום זה עורר גל של מכתבי מחאה מקיבוצים שונים שטענו, כי אחד המפעלים שלהם הוא־הוא הראוי לכתר הבכורה.

כך, למשל, כותב גדעון גלעדי, מנהל מחצבות כפר־גלעדי: „הצחקתם אותנו (...) לידיעתכם: כבר בשנת 1925 פעל מפעל לניסור שיש בכפר־גלעדי, על־ידי גדוד העבודה, בהנהגתו של יצחק שדה. המפעל הוזן באבן ממחצבה קרובה ליד האתר המפורסם, הידוע היום כשמורת הצבעונים (...) עד היום ניתן לראות את מבנה האבן ששימש למנסרה וכן את שרידי המסילות המסילות להובלת גושי האבן הגדולים, וכמובן את המחצבה בגבעת החוצבים". גלעדי רואה את המחצבה הגדולה, הקיימת היום בכפר־גלעדי, כהמשך ישיר לאותו מפעלון קטן, אבל נראה שהוא אינו בטוח לחלוטין בראשוניות של זה האחרון וליתר בטחון הוא כותב: „אין ספק שזהו אחד המפעלים הראשונים בתנועה הקיבוצית, אם לא הראשון שבהם", [illegible] המפעלים הצעירים, שהוקמו בשנת 1934".

„למען כבודו של מפעל תעשיה ותיק אחר, הקיים עד עצם היום הזה, מפעל ‚קלת אפיקים' ללבידים, נחלצו שניים מחברי הקיבוץ העמק־ירדני. כותב המנכ"ל הנוכחי של המפעל, שמעון קריסטל, בענווה הראויה לציון: „אין לי כל יומרה להתמודד על הבכורה עם ‚הסורגים' מבית־השיטה, אך בכל־זאת (...) הנני מעביר לכם ריכוז עובדות על קלת (...) תקראו, תתרשמו, תשפטו ו(...) תחליטו".

דברים מפורשים יותר כותב ישראל חופש מארכיון אפיקים: „לידיעתכם – מפעל ‚קלת' באפיקים נוסד בשנת 1923. זו היתה תעשיית עץ, שהחלה בהכנת תיבות לירקות בשביל משקי הסביבה והתפתחה דרך מיכון משוכלל גדל ועולה, עד לציודו של בית־חרושת מודרני גדול לעץ־לבוד (...) המעסיק היום מאות עובדים".

מערכת עלון האיגוד לא הכחישה דברים אלה, אך גם לא אישרה אותם – והמצב נשאר תיקו.

שיח בוגרי י"ב

בימים אלה, כאשר בוגרי כיתות י"ב בקיבוצים נפרדים מבית־הספר, כולל בחינות הבגרות, כדי להתגייס לצה"ל, להדריך בתנועה למשך שנה או לצאת לשנה לקיבוץ צעיר – עטים עליהם עורכי העלונים כמוצאי שלל רב ומנסים לתהות על טיב המוצר המוגמר של ביה"ס הקיבוצי.

בין קרבנות אלה היו גם בוגרי י"ב באילת־השחר, שסיימו לימודיהם בביה"ס האזורי בכפר־בלום, ערכו מסיבת סיום – ובקרוב הם יתעופפו להם לכאן או לכאן.

המראיינת פתחה בשאלה קשה: „האם ביה"ס צייד אתכם בצאתכם לדרך? האם הכין אתכם לחיים? האם היה זה בי"ס קיבוצי?"

התשובות לא היו מעודדות, למשל:

למשימה שמחכה לי כרגע בקיבוץ צעיר – לא קיבלתי הכנה בביה"ס.

– אי־אפשר לצפות מביה"ס, שחייב להכין אותנו לתעודת בגרות, שגם יחנך אותנו לערכי קיבוץ. זה תפקיד הבית.

למדנו פחות מדי על הקיבוץ. לימודי „קיבוץ־מושב" היו משהו סבלי מבחינת השעות.

– לא היה בביה"ס חינוך לציונות, יהדות, דמוקרטיה, קיבוץ.

– לא למדנו בביה"ס על הבסיס הרעיוני של הקיבוץ.

– לא היה לימוד מכוון לערכים. הכול היה רחב ופתוח מדי, בלי הדרכה, ולכן היום אני מתלבט, לא יודע מה נכון ומה לא נכון, מה טוב ומה לא טוב, ולכן יורדים מהארץ ולכן עוזבים את הקיבוץ.

– ההורים שלנו ויתרו על תפקיד החינוך והעבירו אותו לביה"ס, וביה"ס מביא לי הכול פתוח – ואני צריך לבחור. התוצאה – אני מטיל ספק בכול, כי שום דבר לא ברור, גם החיים בקיבוץ.

אחר־כך שאלה המראיינת: „האם יש הצדקה לקיום בי"ס רק להתיישבות העובדת? למה שלא תלמדו בקרית־שמונה?"

כאן התשובות היו שלילה, אבל הנימוקים לא היו אחידים וגם לא משכנעים. אחד הנערים השיב, כי ביה"ס הקיבוצי יש לו דרך שונה (טענה הנראית מפוקפקת מעט לאור התשובה לשאלה הקודמת). אחר טען, שחשוב לו לראות את המורה בבית, בתור דוגמה אישית, אך על כך הגיב נער אחר באומרו, שדוגמה אישית כזאת איננה חיובית בהכרח.

היו עוד מספר שאלות, ולכולן ניתנו לא מעט תשובות. אבל שאלה אחת, ודאי החשובה ביותר, „הייתם רוצים לשנות משהו בקיבוץ?" נשארה תחילה ללא תשובה, ורק לאחר שתיקה ארוכה פרצו המלים: הייתי רוצה להפוך את הקיבוץ לכזה שאנשים באמת רוצים, להתאים אותו למציאות של היום, לצמצם את הפער בין הסיסמאות והמציאות.

והמראיינת, גאולה לפיד, מסיימת בניכוי אופטימי דווקא. אמנם, היא כותבת, „התנצלים אם לא הכול נעים לאוזן", אבל אחר־כך: „בשבילי היה פה המון טוב ואמונה. איפה מוצאים זאת היום? כמו תמיד – אצל בני ה־18".

שיבח את גשר בארה"ב ונבחר לראש עיר

דוד איפשין היה לפני שנים אחדות תלמיד באולפן של קיבוץ גשר. לימים, לאחר שובו לארה"ב, עלה לגדולה: בבחירות לנשיאות ב־1984 היה איפשין מיועציו הבכירים של וולטר מונדייל, מועמד הדמוקרטים, שסופו כידוע שהובס בצורה מוחצת על־ידי רייגן.

עתה יכול האולפן של קיבוץ גשר להתגאות בתלמיד אחר שלו. במחזור הכ"ה של האולפן, בשנת 1975, היה בין תלמידי האולפן אחד בשם מייק בלייר – בחור מצפון־אירלנד. בלימודי העברית לא עשה חיל רב, מספר עלון הקיבוץ, אבל בהיותו בגשר הכיר צעירה אמריקאית אחת, שרה שמה. לימים התחתן איתה ועבר לארה"ב, שם היה לסוכן מכוניות מצליח.

שנים רבות לא שמעו ממנו דבר. עד שנודע בקיבוץ גשר, שאותו איש יושב בעיירת חוף קטנה באחת ממדינות ניו־אינגלנד, ולאחרונה התמודד שם על משרת ראש העיר מול ראש העיר הקודם, בן 71. בהתמודדות זו לא שכח מייק בלייר להזכיר את האפיזודה הקיבוצית שלו וכה אמר באחד מנאומי הבחירות שלו: „בדרכי מאירלנד לארה"ב בליתי זמן־מה בקיבוץ גשר בישראל, שם עבדתי במדגה ושם פגשתי את אשתי לעתיד, שרה. לחיים בקיבוץ היתה השפעה על אישיותי: ראיתי חברה שבה כל אחד דואג לכל אחד אחר. זה הרשים אותי מאוד, ואני אהבתי את זה".

ייתכן שחברי גשר סבורים, שתלמיד האולפן שלהם הפריז מעט, אבל עובדה היא שהוא זכה במשרת ראש העיר, חרף כל התצפיות.

קליין מכין האלופה לטורניר בהנחה שבראון לא יטול חלק

מאת משה כהן, שליחנו במילאנו

מייק בראון נפרד אתמול מחבריו במכבי תל-אביב. מי שיהיה מועמד לחזק – על תקן זר שני – את האלופה הישראלית בגביע אירופה בכדורסל, הצטרף להבחרת באיטליה ולפי כל הסימנים תאלץ הקבוצה התל-אביבית להוותר על שרותיו ולחפש זר אחר תחתיו.

מייק בראון הבטיח לחזות במשחק הראשון של מכבי תל-אביב בגביע הבין-יבשתי, מחר במילאנו, מול אלופת ברזיל, מונטה ליבנו. הוא השאיר מס' טלפון לראשי מכבי, במקרה שיגיע אישור משיקאגו בולס הבטיח לבוא מיד.

ואולם המאמן רלף קליין הביע פסימיות לגבי סיכויי הצטרפותו של בראון. הוא אמר, שבכל מקרה הוא מתכנן את משחקי קבוצתו מתוך הנחה שבראון לא יהיה חלק מהקבוצה. נמסר, כי ראשי מכבי תל-אביב, עו"ד שמעון מזרחי ודוני סטיינר, נמצאים כעת בישראל ועושים מאמצים להשיג זר אחר במקום בראון. במידה וימצא, ישלחו אותו ישירות למילאנו.

„האליפות הבין-יבשתית מהווה עבורנו הכנה ולא מטרה בפני עצמה, כפי שהדבר אצל הקבוצות האחרות המשתתפות בטורניר", אמר המאמן הישראלי.

שחקן נוסף הסובל מפציעה, הוא איציק כהן. בכל הנראה, לא ישותף כהן במשחקים הראשונים של מכבי.

במכבי היתה שביעות רצון מהזכייה של הקבוצה בטורניר בפירנצה. לראשי הקבוצה היתה אתמול בעייה – שלא נדע מ„צרות" כאלה: מי יסחוב את שלושת הגביעים הענקיים שקיבלה בפירנצה להוקרה. עד מהרה נמצא ה„קורבן". הרכז הצעיר גלעד כץ קיבל על עצמו את המשימה הכבדה.

קליין הביע שביעות רצון מתוצאות הטורניר אך ציין, כי הקבוצה עדיין אינה מתפקדת כמו שצריך. לדעתו, יש עדיין ליקויים בהתקפה וגם ההגנה אינה מתפקדת כמו שצריך. יחד עם זה קיימת מגמה של שיפור ממשחק למשחק. הבעייה המיידית של מכבי: הדייב הבראזילי הוא בחזקת נעלם, באשר לפי המידע המועט שנאסף עליו עד כה, השחקנים בעלי גוף אתלטי ובעלי יכולת של קליעה מבחוץ.

כדורסלני מכבי ביקשו אתמול – לאחר הגיעם ברכבת מפירנצה – לקיים אימון ראשון באולם המפואר של סרייסר מילאנו. אולם בגלל כינוסה של ועידה בין-לאומית גדולה במקום, נמנע מהם הדבר ולכן רק היום יערכו אימון ראשון באולם זה. אמש הבטיחו המארגנים למכבי מקום אחר שבו יוכלו להתאמן.

ברחוב הספורטיבי במילאנו קיימת אדישות לטורניר. כלי התקשורת מתעלמים ממנו לחלוטין. הטלוויזיה המקומית תשדר רק קטעים מהמשחקים. המארגנים מקווים שלקראת סוף השבוע תגבר ההתעניינות.

מרסר מחלים וישוב היום לאימוני קבוצתו

לאורטן מרסר הביע אתמול תקוה לשוב לאימוני קבוצתו הפועל ת"א כבר היום. מרסר נפגע בגבו במהלך המשחק נגד בולגריה בטורניר דרג ב'.

לאחר הטורניר הודיע על פרישתו מהסגל הלאומי. לאחר שובו לארץ עבר מרסר בדיקות רפואיות. האבחנה היתה מתיחה בשרירי הגב. פחות חמור מאשר סברו בתחילה.

הכדורסלן היה אופטימי בקשר להשתתפותו האפשרית בטורניר לזכר יגאל אלון ז"ל, שייערך בכפר תבור. בטורניר תתמודד הפועל ת"א נגד הפועל חולון.

הגליל תשחק הערב מול כוכבים מארה"ב

הפועל גליל עליון תשחק הערב (20.00) מול קבוצת כוכבים מארה"ב באולם בכפר גלעדי. הכוכבים עושים בסיור בארץ. גליל עליון תתייצב לראשונה לעיני אוהדיה. המאמן מולי קצורין יבקש להציג לראווה את כוכביו דיין פרימן, פרי מרסין, עופר פליישר, בוד ליף, נרב הצפלד וחבריהם.

הפועל חיפה פנתה ללארי לייבוביץ

פניה מפתיעה לכוכב העבר בן ה-42, לארי לייבוביץ, נעשתה על-ידי הפועל חיפה, המבקשת בצורה נואשת כדורסלן מתאזרח. לייבוביץ סיפר מארה"ב כי הוא מוכן לחזור לישראל, אך בבדיקה שעשו החיפאים, התברר כי השחקן רשום בבני-יהודה ומועד ההעברות לגבי שחקנים הסתיים לפני כחודש.

ראשי האגודה הודיעו כי אין כרגע, פרט ליוברט רוברטס, אף שחקן שיוכל לבוא לשחק בשורותיה כמתאזרח.

חברי התאגידים מסרבים לקבל אחריות אישית

מזכירות מרכז הפועל, בישיבתה אתמול, שמעה סקירה מפי מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, ודנה ביישום החלטות הוועדה המרכזת של ההסתדרות בקשר לקבלת „אחריות אישית" של חברי התאגידים, שהוקמו ליד קבוצות הכדורגל, הכדורסל והכדוריד של הפועל.

אופק דיווח למזכירות שבחודש יוני השנה נשלח חוזר לכל התאגידים, שבו הם נתבקשו להוסיף סעיף בתקנון האומר, כי כל אחד מחברי הוועד ישא באחריות אישית כלפי העמותה בגין כל חוב החורג מתקציבה המאושר אשר נגרם בעת כהונתם. אחריות זו תמשיך ותחול גם לאחר פרישת חבר מתפקידו.

מלבד התאגיד של הפועל רחובות בכדוריד, יתר חברי הנהלות התאגידים מסרבים לבצע את ההחלטה והדבר נימקו זאת בעל פה ואמרו שאינם יכולים ליטול עליהם אחריות אישית.

לקראת האסיפה הכללית של [illegible] שתתקיים בתחילת נובמבר, נקבעה המזכירות ועדת סקר ומינויים. בראש הוועדה יעמוד עו"ד מיכאל צלטנר.

המתעמלות מובילות בנורווגיה

נבחרת הנשים של ישראל בהתעמלות מובילה במקום הראשון בתחרות הבין-לאומית במולדת, נורווגיה, לאחר שצברה בתום תרגילי החובה 181.9 נקודות, לפני הבלגיות 178.25 נקודות והנורבגיות 177.1 נקודות.

בקרב 4 מדורגות שתי ישראליות בראש. לרחל שרון 37.95 נקודות ולפרנסין באורם 36.45.

שלוש פעמים נוגנה „התקווה" במוסקווה

ההמנון הלאומי „התקווה" נוגן בסוף השבוע 3 פעמים בבריכת השחיה האולימפית במוסקווה.

האירוע המרגש התרחש בעקבות הצלחתו של השחיין הנכה יהודה כהן, חבר בית הלוחם באפקה, שזכה ב-3 ימי התחרויות, במסגרת אליפות אירופה, ב-3 מדליות זהב, לאחר שניצח במשחים שבהם השתתף.

במשחה ל-50 מ' חופשי סיים ראשון בזמן של 28.71 שנ'. במשחה ל-50 מ' חזה ניצח בזמן של 38.08 שנ' ובמשחה ל-50 מ' גב זכה בבכורה בזמן של 37.08 שנ'.

הסייפות במקום ה-5 באוסטריה

מאת סופר „דבר"

נבחרת הג'ודאיות של ישראל – יעל ארד, רות מגן ופרנסואז סוטנובסקי – זכו בשבת כל אחת במקום החמישי בתחרות היוקרתית בלונדרינג שבאוסטריה.

התחרות בלונדרינג היתה התמודדות החשובה האחרונה לפני אליפות העולם, שתיערך בעוד כחודשיים באסן שבגרמניה, והשתתפה בה כל הצמרת האירופית.

מאמן נבחרת הג'ודאיות, יורם הדר, אמר אחרי התחרות, שאם יחזרו שלוש הבנות באליפות העולם על הישגן שלשום, תובטח השתתפותן באולימפיאדה בסיאול בשנה הבאה.

ג'ודו הנשים ייצג לראשונה באולימפיאדה הקרובה, אם כי כ„מקצוע נילווה" בלבד, בשל עמדת הגוש הסובייטי, שאין לו מתחרות ברמה נאותה בענף זה.

כל אחת משלוש הבנות ניצחה בשלושה קרבות והפסידה בשניים. זה ההישג הטוב ביותר של נבחרת ג'ודו ישראלית כלשהי בזירה הבין-לאומית עד כה.

הכל או.קיי. כך מסמנת מרטינה נאוורטילובה לאחר זכייתה ב„פלשינג מדו". היא גברה בגמר על יריבתה סטפי גראף 6:7, 1:6 וחזרה לפיסגת הדירוג העולמי

ישראל תצורף כחברה מלאה להתאחדות הכדוריד באירופה

מאת ברוך דגון

„ישראל תצורף כחברה מלאה להתאחדות הכדוריד האירופית, שתוקם בתוך כשנה. מדינות מערב-אירופה ימליצו על צירופו של הכדוריד הישראלי בפני קונגרס-ההקמה, שיתכנס בשנה הבאה במדריד".

„הכדוריד הישראלי קיבל בסוף השבוע באנטוורפן גושפנקה מלאה להברותו באירופה", ציין אתמול מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שמואל ללקין, שהשתתף בדיוני מדינות מערב-אירופה לצד יו"ר איגוד הכדוריד, צבי וייצמן, וממלא-מקומו שמואל אבנון.

בעיית צירוף ישראל להתאחדות החדשה תפסה כמעט את מחצית זמן הדיונים. הנציגים הישראלים פעלו בקרב המשתתפים לקבלת החלטה על צירוף מלא, במקום מעמד של מדינה נספחת. שינוי מסויים בתקנון המוצע להתאחדות האירופית ע"י פתיחת שורותיה גם בפני „כל מדינה שיוחלט עליה", פתר את המילכוד התקנוני. בהצבעה הוחלט פה-אחד להביא בפני קונגרס-ההקמה, בו ישתתפו גם מדינות מזרח-אירופה, רשימה מלאה של חברות מייסדות של ההתאחדות, ביניהן גם ישראל.

הקבוצות הישראליות מופיעות מזה עשור בשנים במפעלים באירופה ללא ערעור על מעמדן. עד כה נוהלו ענייני אירופה ע"י ההתאחדות הבין-לאומית. בעקבות המגעים עם הגוש המזרחי, בדבר הקמת התאחדות אירופית, נדלק „אור אדום" בהתאחדות לספורט. החלטת אנטוורפן הסירה, איפוא, את החשש מפגיעה בכדוריד הישראלי וחיזקה את מעמדו ביבשת.

במהלך הדיונים גינה יו"ר ההתאחדות ההולנדית את ההחלטה להוציא מידי ישראל את אירוח של אליפות העולם לדרגה ב' ולהעבירה לפורטוגל. ההולנדי תקף את יו"ר ההתאחדות הבין-לאומית, האוסטרי ארווין לאנץ, והאשימו, כי נתן ידו לקנוניה נגד ישראל. לדברי הנציג ההולנדי הצטרפו כל יתר המדינות המשתתפות. אגב, גם נציגי אוסטריה גילו סולידריות מלאה עם ישראל והצביעו בעד קבלתה לאירופה.

לאנץ מבקש להתארח בארץ

ארווין לאנץ, שעמד בסנגאל מאחורי ההחלטה להעביר את אליפות העולם לפורטוגל, פנה לאיגוד הישראלי בבקשה לארח אותו בארץ.

לאנץ אמור להשתתף במפגש פוליטי אנטי-ישראלי באוניברסיטת ביר-זית בחודש דצמבר הקרוב. האיגוד הישראלי טרם החליט כיצד לנהוג כלפי היו"ר, הידוע בעמדתו העויינת לישראל.

שלוש נבחרות לטורניר החורף

נבחרות גרמניה, דנמרק ואיסלנד ישתתפו בטורניר החורף השני, שייערך בישראל בפברואר הקרוב.

בטורניר הראשון, שנערך השנה, השתתפו נבחרות הולנד, איטליה ונורווגיה והמטרה היא לקיימו מדי שנתיים.

נאפולי „טיילה" בפתיחת הליגה לפני ריאל מאדריד

דייגו מארדונה וחבריו לקבוצת נאפולי העניקו אתמול שיעור מוחצים לעולה החדשה, צ'זנה, כשניצחו בפתיחת העונה באיטליה בשיעור 0:1. היה זה נצחון ראשון לאלופה, המתכוננת לשמור על תוארה.

נאפולי, שתצא היום למאדריד כדי לשחק בגביע אירופה לאלופות נגד ריאל מאדריד, השקיעה את מינימום המאמץ כדי לזכות בשתי הנקודות. שחקניה שמרו על כוחותיהם לקראת הקרב הגדול באיצטדיון „ברנבאו".

האלופה הבקיעה את שער הנצחון כבר בדקה ה-16 מרגלי הבין-לאומי סלבטורה באני. מהרכבה של הקבוצה נעדר שחקן הברזילאי קארקה בגלל פציעה.

גם החלוץ איאן ראש נעדר מהרכבה של יובנטוס, בגלל אותה סיבה. אולם העדרו לא מנע מסגנית האלופה לנצח את קומו 0:1, בזכות שער של מארינו מארגין מהנקודה הלבנה.

את הנצחון של המחזור רשמה מילאן, שגברה במשחק חוץ על העולה החדשה פיזה 1:3. שני שחקני הרכש ההולנדים, חוליט ואן-באסטן, התכבדו בהבקעות. חוליט, שהגיע מאיינדהובן, הבקיע בדקה ה-74 ומרקו ואן-באסטן עשה זאת חמש דקות מאוחר יותר מהנקודה הלבנה. את השער הראשון למילאן הבקיע רוברטו דונאדוני, כבר בדקה ה-17. לוקה צ'קוני הבקיע השער למנוצחים, לפני שהורחק מהשדה.

יריבתה העירונית של מילאן, אינטר, פתחה העונה ברגל שמאל, כשנוצחה בבית ע"י העולה החדשה השלישית, פאסקרה – 2:0. ג'וניור הברזילאי מסר את הכדור לשער הראשון, אותו הבקיע גאלבאני בדקה ה-40. היוגוסלאבי סליסקוביץ' קבע את התוצאה בבעיטת עונשין מ-11 מ'.

רומא נטלה נקודת חוץ, כשסיימה בתיקו 1:1 את משחקה נגד אסקולי. רומא שיחקה כל המחצית השניה עם 10 שחקנים, לאחר הרחקתו של מנפרדוניה, בגלל עימות עם השופט.

תוצאות נוספות: אודינזה – טורינו 1:2; פיורנטינה – ורונה 0:0; סמפדוריה – אמפולי 0:2.

ריאל מאדריד ממשיכה להבקיע שביעיות

ערב משחקה נגד האלופה האיטלקית נאפולי בגביע אירופה לאלופות ממשיכה ריאל מאדריד להבקיע בצרורות. בפעם השניה ברציפות הבקיעה האלופה הספרדית שבעה שערים, במשחק ליגה והיא היחידה שצברה את מלוא הנקודות, בתום שלושה מחזורים. הקרבן במחזור האחרון היתה קבוצת ריאל סאראגוסה.

יריבתה העיקרית, ברצלונה, ספגה הפסד שני ברצף, הפעם נגד אספניול 2:0.

שישה שחקנים נטלו חלק בחגיגת ההבקעות. סאראגוסה עמדה בנטל ההתקפות עד לדקה ה-30, בה חלה התמוטטות כללית, שנוצלה ע"י רפאל גורדילו להבקעת השער הראשון. חברו חואן סולנה הבקיע את השער השני שש דקות לאחר מכן.

בוטראגניו התכבד בשער השלישי ואחריו הבקיעו לפי הסדר גונזאלס (2), מיגואל צ'אנדו והיוגוסלאבי מילאן יאנקוביץ', שנכנס כמחליף. רוברטו אלורירה הבקיע את השער היחידי למנוצחים.

ב„דרבי" של קאטלוניה הבקיעו אלונסו ואורז'ולה המחצית השניה.

תוצאות נוספות: ולנסיה – ריאל באטיס 0:1; לה-פאלמה – סוסיאדאד 2:3; קאדיז – ספורטינג 0:2.

איינדהובן מנצחת אייאקס מפסידה

הנס גילהאוס הבקיע שלושער והוליך את קבוצתו פ.ס.וו איינדהובן לנצחון 1:4 על ואלנראם בליגה ההולנדית. למרות ששיחקה משחק פחות, היא מוליכה ביתרון של שתי נקודות על פני הדולקות אחריה.

את השער הרביעי לאיינדהובן הבקיע הדני הבין לאומי סורן לארבי.

מחזיקת גביע אירופה למחזיקות, אייאקס, ספגה הפסד נוסף, השלישי בשבעה משחקים, הפעם 2:1 לאוטרכט. גרונינגן גברה על הארלם בשיעור 0:4.

בליגה היוונית

ארבע קבוצות זכו עד כה בכל הנקודות בתום שני מחזורים בליגה היוונית. פאנסריאקוס, בראש, גברה על דיגוראס 0:2. אתניקוס ניצחה את לוודיאקוס 0:2 ולאריסה את פאניאקי 1:3. פאניניס – פאוק 1:1; אולימפיאקוס א.א.ק 2:2; אריס – אפי 0:3.

גורניק ראשונה בפולין

גורניק זאברזה מוליכה את הליגה הפולנית, בתום המחזור השביעי, לאחר שניצחה אתמול את לגיה גדנסק 0:2. ל.ק.ס לודז' מפגרת אחריה בהפרש שערים, לאחר שסיימה בתיקו (2:2) את משחקה נגד לך פוזנאן. ורצלב, שלישית, גברה על ביאליסטוק 1:2.

תוצאות נוספות: אולימפיה פוזנאן – זאגלמביה לובין 1:2; פוגון שצ'צ'ין – לגיה וארשה 1:1; באלטיק גדיניה – קאטוביץ' 0:0.

בליגה הבלגית

אנטוורפן ממשיכה להוליך את הטבלה, גם בתום המחזור השישי, לאחר שנפרדה בתיקו עם בריז' 2:2. רוני רוזנטל הבקיע את אחד השערים. הארגם, שניה, ניצחה את בוורן, קבוצתו של משה סיני, בתוצאה 1:4. מכלן, שלישית, לאחר שגברה על סט. טרוידן 1:3. אותנה לא השתתף בהבקעות.

אנדרלכט ממשיכה להתאושש. היא גברה בחוץ על בירשוט בשיעור 0:3 ומדורגת כבר במקום הרביעי, בפיגור של שתי נקודות בלבד מהמוליכה.

אב ובנו. ברט קונורס, בנו של ג'ימי, מנחם את אביו, לאחר הפסדו בחצי הגמר בפלשינג מדו לאיוון לנדל 6:4, 6:2, 6:2.

105,400 דולאר סך כל הפרסים בטורניר ריקליס

מאת שמואל קליגר

ג'ימי קונורס, מגדולי שחקני הטניס של כל הזמנים, יביא בחודש הבא את מירב העניין של חובבי הטניס בישראל במשחקי חגיגות העשור של מרכזי הטניס. קונורס ישתתף בטורניר ריקליס – הפרס הגדול, שיחל ב-12 באוקטובר ויסתיים ב-17 בו ברמת-השרון – כך נמסר אתמול במסיבת עיתונאים בתל-אביב.

ג'ימי קונורס ישתתף בטורניר על תקן כרטיס פתוח. הוא יגיע לכאן הישר מתחרות בארה"ב והמשמעות היא, כי לא ישתתף בתחרויות המוקדמות של הטורניר.

המדורג מס' 1 בטורניר הוא בראד גילברט, מנצח הטורניר של השנה שעברה, המדורג כיום במקום ה-15 בעולם. גילברט יבוא לישראל הישר מטורניר באריזונה שבו יטול חלק.

כן אמור להשתתף בטורניר אהרן קריקשטיין, המדורג 31 בעולם. קיים עדיין ספק לגבי השתתפותו של קריקשטיין, הסובל משבר הליכה. באחרונה הוא ביטל הופעה בגלל פציעתו והוא אמור לחדש הופעות בפלרמו ובבול, שבועיים לפני התחרות. במידה ולא יופיע לתחרויות אלה, סביר להניח שלא יגיע גם לישראל.

הבכיר בטניסאי ישראל, שישתתף בתחרויות, הוא עמוס מנסדורף, המדורג 24 בעולם.

שלמה גליקשטיין ישתתף בתחרויות גם כן על תקן של כרטיס פתוח, כשהוא מדורג עתה במקום ה-374 בעולם. גם עמית נאור יופיע בתחרויות.

להלן דרוג המשתתפים בטורניר ה„פרס הגדול": גילברט, מנסדורף, קריקשטיין, פטר לונגרן (שוודיה, מדורג 47 בעולם).

המנצחים יזכו גם בפרסים כבדים: המנצח יזכה ב-17,880 דולר והפיינליסט ב-8490 דולר.

סך כל הפרסים – 105,400 דולר. לתחרויות הוזמנה גם אישיות בכירה בענף הטניס, הבריטי פרד פרי בן 78, מגדולי הטניסאים, שהוא פרשן ומבוקש בענף הטניס העולמי. פרי יבוא לכאן ישירות מתורכיה.

ג'ונסון רץ 100 בזמן חלש – 10.29 ש

עייפותו של השיאן והאלוף העולם בריצת 100 מ', הקנדי בן ג'ונסון, לא מנעה ממנו מלנצח בתחרות שנערכה בקריסטל פאלס. זמנו של הקנדי היה חלש – 10.29 שניות ולמזלו רק קהל מועט חזה בו.

עוד שלושה אלופי עולם טריים נטלו חלק בתחרות. המשוכנים האמריקאים, גרג פוסטר ואדווין מוזס, ניצחו בריצות שלהם, אולם הקנייתי קונצ'ילה סיים רק שני בריצת 800 מ'.

הפסד נחל גם שיאן העולם בריצת המשוכות הקצרה, ריינלדו נהאמיה, שסיים שני בריצת 200 משוכות. ראשון היה האמריקאי קמפבל.

פוסטר ניצח בריצת 110 מ' משוכות בזמן חלש 13.54 שניות, לפני הבריטי ג'קסון והקנדי מקוי, בעוד מוזס עבר 400 משוכות ב-48.89 שניות, הרחק משיאו העולמי. שני היה אמדו ביהבה מסנגל ושלישי הניגרי אמיקה.

הבריטי טום מיקון, שסיים שמיני ואחרון בגמר ה-800 ברומא, ניצח בזמן לא רע – 1:45.18 דקה והקדים את קונצ'ילה – 1:45.59 ד'.

הבריטית טסה אנדרסון ניצחה בהטלת כידון עם תוצאה של 65.24 מ'. מרלין אוטי מג'מייקה ניצחה ב-100 מ' נשים – 11.24, לפני האמריקאית מארשל (11.26 ש').

פייטרו מניאה עדיין בכושר

שיאן העולם בריצת 200 מ', האיטלקי פייטרו מניאה בן ה-35, הפגין אתמול כושר טוב, כשניצח בתחרות בפדובה. מניאה קבע זמן של 20.76 שניות והקדים את האמריקאים ספידמן ופראנקס.

קלווין סמית ניצח ב-100 מ' (10.40), לפני בן-ארצו הארווי גלאנס (10.42).

מירנדיניה החל לפרוע המיליון

מאת שמואל טל

„מירנדיניה נוצר עבור ניוקאסל. הוא מהיר, בועט היטב ובעוצמה בשתי רגליו ומחפש בכל הזדמנות את השער. הוא אמנם אנוכי מעט, אבל זה כנראה מה שהופך אותו למבקיע גדול. הוא הולך להיות הצלחה פנומנלית. העיר הזו עוד תישא אותו על כפיים." אלה היו

מירנדיניה

מילותיו של מלקולם מקדונלד, מי שהיה חלוצה המצטיין של ניוקאסל והנבחרת האנגלית, לאחר שראה את החלוץ הברזילאי מבקיע צמד לרשת מנצ'סטר יונייטד שלשום, במשחק הליגה ב„אולד טראפורד".

יודעי דבר בניוקאסל אומרים, כי אם „סופר מאק" (כינויו של מקדונלד) השמיע את הדברים האלה, סימן שמירנדיניה הוא באמת משהו מיוחד. מקדונלד מרבה לדבר בדרך כלל על עצמו ואם שיבח כל כך את החלוץ הבין-לאומי, זו ללא ספק תעודת כבוד עבורו.

רבים חששו שמירנדיניה לא יעמוד בקצב המשחק ובנוקשות של הליגה האנגלית. גם התשלום של מיליון ליש"ט נראה גבוה מדי. אבל לפי שעה נראה שהיתה זו השקעה כדאית. בפחות מחודש הצליח מירנדיניה להפוך לאחד הקהל.

מירנדיניה עצמו שבע רצון מעצמו ומהסובב אותו. מזג האויר מאיר לו בינתיים פנים. וגם קבלת הפנים לה זכה מעודדת אותו. מנהלו וילי מקפול שואף לראותו משחזר את היכולת אותה הפגין בפאלמירס הברזילאית. הוא הביא עימו לאי הבריטי סידרה של כתבות בעיתונות, המחמיאה מאד למירנדיניה.

החלוץ המחונן הבקיע בפאלמירס 50 שערים ב-70 משחקים. אחד העיתונים תיאר אותו כך: „הוא מוסר רק פעם אחת – היישר לרשת". מקפול מסתפק לפתוח בעונה הראשונה במחצית הכמות והבטיח להעניק לו כדור אישי אם יעמוד במשימה.

מירנדיניה עצמו מודע לליחשושים מאחורי גבו המאשימים אותו באנוכיות אבל זה לא מפריע לו. „מה הם רוצים – אמר – הם הרי הביאו אותי כדי להבקיע. זה מה שאני רוצה לעשות ובינתיים זה מצליח לי".

עד שהגיע לפיסגת הכדורגל העולמי, עברו על מירנדיניה ימים קשים. הוא היה השני במשפחה בת שמונה ילדים. עוניה של המשפחה מנעה ממנו ללמוד וכבר בגיל צעיר סייע למשפחתו. אולם כשרונו בכידרורים ניכר עליו גם בגיל צעיר. אביו, אגב כנראה חזה את הנולד, וקרא לו על שם כדורגלן ברזילאי מפורסם.

ב-1976 התחיל לשחק במועדון המקומי בעירו, פורטלזה, אך הוא שוחרר לאחר ששבר את ידו. משם עבר לפרוגיארו והבקיע 22 שערים באליפות הנוער. אולם גם ממועדון זה שוחרר עד שנחת לפני שנתיים בסאנטוס. הוא הבקיע במדיה 14 שערים, לפני שפגע ב„ירי המועדון המפורסם, כשביקש לעבור למועדון גדול יותר.

בפאלמירס הבקיע 45 שערים. בנבחרת נאלץ לשבת על הספסל, בגלל הצטיינותו של קארקה. אולם כשניתנה לו ההזדמנות, מיהר לנצלה והבקיע באיצטדיון וומבלי נגד נבחרת אנגליה. יכולתו לא נעלמה מעיני מנהלי ניוקאסל שמיהרו לרכשו. יש האומרים, כי היתה זאת רכישת הימור, מירנדיניה רוצה להוכיח לכולם, כי ההימור היה מוצלח.

דף חשבון אחרי שבת

מאת ניסן פרידמן ושמואל קליגר

למרות הכל – רוב הקבוצות עדיין לא סיימו את הפגרה

כשהשלימה ביום שני בית"ר ת"א את מבצע „שש הנקודות" משני משחקי הליגה הראשונים, היו מיד באלה שהחליטו, כי גם אשתקד פתחה בית"ר את העונה באותה סערה. שני נצחונות בדרך ל... תחתית ולמלחמה נגד הירידה עד המחזור ה-30.

כמו לבית"ר גם לזכות מכבי נתניה מלוא 6 הנקודות לאחר שתי „צליעות" של 0:1. רק קבוצה אחת עדיין רושמת לחובתה 0 נקודות ו-0 שערי זכות – הפועל פתח-תקוה. בצד חובה גם הפועל ת"א, מכבי חיפה ובני-יהודה עם 0 שערי זכות.

לבית"ר י-ם רק נקודת ליגה אחת. אך הגורל גבה לאחר התיקו הנפלא עם מכבי ת"א (3:3) ושובו של אורי מלמיליאן להרכב.

זכות

יצחק שום: זו בית"ר ת"א שונה ואטרקטיבית

„מה שהיה בשנה שעברה – היה. אני לא איבנתי את הקבוצה. השנה צברנו שני נצחונות. אני חושב שאין צורך לתת תירוצים גם על נצחונות. אנו נכנסים לשחק כדורגל טוב, להבקיע שערים ולחשוב מקבה לסבת".

★ השנה זו בית"ר אחרת מהעונה הקודמת?

„כמו שאני רואה זו בית"ר ת"א שונה ואטרקטיבית, שמבקיעה שערים וגורמת הנאה לצופים. אני מעדיף לדבר על העונה הזאת".

★ אתה מרוצה מרמת הליגה שלנו?

„אני מרוצה מהרמה שהציגה הקבוצה שלי בלוח. חזיתי בשבת במשחק מצויין בין בית"ר י-ם למכבי ת"א, אך כללית, ישנה ירידה לא רק בארץ, אלא בעולם כולו. כל הגורמים הקשורים בענף צריכים לנסות להשתפר".

★ המאמן יצחק שום, גם לפני שנה בית"ר ת"א פתחה כך. זהו רמז לבאות?

חובה

גדבי: אפס נקודות – זה מקרי

★ שוער הפועל פ"ת, רוני גדבי, נשארתם יחידים עם אפס נקודות.

„אפס נקודות – זה מקרי. זה לא אומר כלום על ההמשך. אני לא מודאג, כי יש לנו קבוצה טובה שעוד תדבר העונה".

★ לדבר זה אומר צמרת?

„מוקדם עדיין לדבר על צמרת, אבל אנו עומדים טוב על הרגליים. נגד מכבי נתניה היינו הרבה יותר טובים ולא הלך לנו. לא היה מגיע לנו להפסיד".

★ לפי הדיווח מנעת עוד כמה שערים בטוחים.

„נכון, אבל גם קבוצה שמתגוננת כמו נתניה מגיעה לכמה מצבים שעלולים להיות מסוכנים. מנחם ותקוה הגיעו לכמה מצבים, אבל תקפנו יותר. יהיה בסדר, נרים את הראש ונתגבר".

★ במחזור ה-3 מצפה לכם בני-יהודה, אף היא ללא נצחון.

„כן, צפוי קרב קשה, אבל אני מאמין שנוציא לפחות נקודה ואולי אפילו ננצח בסוף".

יתרה

שוויצר: אין ממן ואין נצחון, אבל אין מה לדאוג

★ אבל יש לך את אהוד בן טובים?

„הו, לא אהוד כבר מבוגר ולא אוכל לעשות לו את זה. עשה את שלו במגרש ולא אחזיר אותו. הוא היה דמות על הבגרים והיום יש לו תפקיד אחר".

★ מי אם כן, מועמדים להחליף את ממן?

„נצטרך לחפש את הפתרונות בסגל הקיים. אולי רמי לוי ואולי יצחק מנצור. אין מה לדאוג. יהיה בסדר".

★ מרוצה מההבולה של בני יהודה בשני משחקי הליגה הראשונים?

„היו שני משחקי חוץ קשים מאוד מול שתי קבוצות מהטובות בליגה. במיוחד היה המשחק קשה בשבת מול מכבי חיפה. הצגנו יכולת בכלל לא רעה. בסך הכל אפשר להיות מרוצה מהפתיחה למרות שלא ניצחנו".

★ דוביד שוויצר, איך אתה רואה את בני יהודה בלי ברוך ממן?

„אפגוש מחר את השחקנים לשיחה ואחר כך נראה. בוודאי שהתפתחות זו אינה טובה. בגלל יהדן אריב ויעקב סגל ויתרנו על ההעברות ולא נוכל לקבל קשר אחר מבחוץ. אין לי בקבוצה אורי מלמיליאן וצריך להתרגל לזה".

כתבנו ראה את העולה החדשה בשני משחקיה:

לחולון יש הגנה חזקה אך אין לה „בעל-בית"

מחזור ראשון – צפרירים חולון, העולה החדשה, מארחת את אחת המועמדות לכתר, מכבי חיפה. שריקת הסיום שולחת את חיפה הביתה בידיים ריקות ואילו בחולון הלב מלא. מקרה או אות לבאות? „טבילת האש" הראשונה עברה בהצלחה, אך הותירה סימני שאלה רבים. אנסה לנתח את המערך החולוני, כפי שהצטייר אחרי שני משחקים.

הגנה – חולון חיזקה את עצמה בשני שחקני הגנה – אלי כהן מחיפה, שעשה עבודה טובה במרכז ההגנה ושימי מכלוף, בגן שמאלי שבעי מנתניה, המרבה לתמוך בהתקפה. אך ביטוי החלוצים בעורף השמאלי טעון שיפור. ההגנה היא החלק החזק של חולון. השוער יעקב בישרן ברמה מעל הממוצעת בליגה. הבלם מאיר יעקבי והבגן גיל זיתוני עושים עבודה טובה.

קישור – ישנה בעיה במרכז השדה. המרכב מרביעיית קשרים. שניים מהם כשרוניים: דודו אהרונוב מנבחרת הנערים ומוטי בן-ברוך היותר דומיננטי, אך מורגש שאין בעל בית במגרש. לחולון חסר עושה משחק, שינווט את הקבוצה בעיקר ביציאות בהגנה להתקפה.

התקפה – כאן המקום להתעכב על מקור הצרות של חולון העונה. עם כל הכבוד לחלוץ הצעיר המוכשר ארז סקרוקה ובני דבתי, שמרבה להסתבך בכדרורים, אין לחולון מבקיע שערים בעל שיעור קומה. היכולת שלהם, כולל פנסן אולי הספיקה לליגה הארצית. עדות לכך – המשחק נגד מכבי פ"ת. כמה פעמים הגיעו החלוצים לעמדות הבקעה אך כשלו מול השער.

עצה ידידותית – יש זמן עד למחזור ה-15 לרכישת קשר בונה ואולי עדיף חלוץ, אך כדאי מוקדם ככל האפשר. אחרת חבל שקבוצה סימפטית כחולון תחזור על הטעות של בית"ר נתניה.

יוסי משורר

משלחת ממינכן, בראשותו של ראש עיריית מינכן, גאורג קרונויטר, מניחה זר פרחים ליד האנדרטה לזכרם של י"א חללי אולימפיאדת מינכן. בתמונה, מימין: רודו גוטה, חבר המשלחת; יגאל גריפל, סגן ראש עיריית ת"א; גאורג קרונויטר, ראש עיריית מינכן; יצחק אופק, יו"ר הוועד האולימפי הישראלי; פרידריך מוט, חבר המשלחת; אורי אפק, מנכ"ל הוועד האולימפי הישראלי.

مكان الأصل

مكذا من الاهل

כוכבים ולילות

מופע

חנוך לנוער על פי דרכו

"רק בן אדם" **שלום חנוך** בהופעה. קלידים והפקה מוסיקלית: **משה לוי**, סקסופון: **ירוסלב יעקובוביץ'**, גיטרה: **יוני פיטרסון**, בס: **רוי פיטרסון**, תופים: **ריי מרטין**. אמפיתיאטרון קיסריה 12/9

אני מכיר באופן אישי כמה אנשים שלא אוהבים את המוסיקה של שלום חנוך. אחרי מוצש"ק באמפיתיאטרון העתיק בקיסריה הם חוזר לארון. אין מה לעשות, אין כאן מי שיגיש הופעת רוק – ואני מתכוון להופעת רוק – כמו חנוך. מבעד לדם, אש ותמרות העשן הקרין הרוקר הגדול גינוחות בימתית כזה, מבלי להעור כתגוחות שאולות ממופעים זרים, כגון ג'דרי, למשל. המוסיקה, המילים הקול יושבים מצוין על תבניות הרוק. משה לוי נתן לגיטרות להוליך, כראוי, בלי התחכמויות מיותרות. הוא עצמו חזר לא פעם, ברוח הימים, אל אורגן ה"המונד" דיסן והטוב. ירוסלב יעקובוביץ', כשלא טייל לאחורי הקלעים, נסק אל השורות האחרונות כששובל של אש מאחוריו. הסקרנות המובנת הוליכה את העיניים אל שלושת שחקני הרכש השניים במחלוקת מניו יורק, מכבמו ומכה בלס האח המבוגר פיטרסון, שכאמור זכה בתפקיד הראשי כגיטריסט. הגם שלא מדובר כאן בפורץ דרך בתולדות גיטרת הרוק, הוא מוסיקאי מיומן שלא ידע נפילות בערב הקסום ההוא. נעיר כאן שלא כל כך מנומס לעשן בשרשרת בזמן הופעה. האח הצעיר, מנומס הרבה יותר, עשה מלאכתו נאמנה, הפתיע את הנוכחים בסולו סירה של בלה קלאסי ("אוצ'י קצ'י כאן") במסגרת תגיגות "תפסתי ראש על הבר". ריי מרטין (יליד אנגליה) שעל התופים, הסתפק במערכת צנועה מאוד והשתמש בה בעיקר להרגשי קצב כותניים מאסכולת פיל קולינס.

זכינו גם לשמוע את השירים החדשים מתוך התקליט הצפוי, ואם לא טעיתי בספירה, שמענו חצי תריסר מהם, שהיוו כרבע מסך היבול. הסמכן הטיפוסי להופעות מקומיות, על פי הקונבנציה (שלא ברור מי מהצדדים, אמרגנים או קהל, המציא אותה) שאין להכביד על הקהל במנת יתר של חומר שהוא מכיר על פה, איפיין גם ארוע זה (מה, מה מיזה), אך נעשה מאמץ שלא לבגוד בקו המוסיקלי העיקבי. בשמיעה ראשונה קורדו כמה מהשירים סקרנות, על אף שלא בישרו על תפניות דרמטיות בכתיבה של חנוך. ב"בסוף אמצא אותה", בלדת אהבה, לחץ משה לוי אקורדיון, ב"לאן שכולם הולכים" התבססה הגיטרה על פראזות של רוק כבד. נחמד.

הסיכום: שלום חנוך, שנה נוספת המוצר הנבחר בקטגוריית הופעות הרוק. תודה לכם, לארונות.

אמיר רותם

"השקיעה" שנוייה במחלוקת

הקהל הברלינאי מריע. הביקורת חלוקה.

בשעת כתיבת הדברים טרם ראו אור בעתונות הגרמנית הביקורות על הצגת "הבימה", *"השקיעה"*, מאת באבל בבימויו של *יודי לובימוב*, המועלית כאן במסגרת פסטיבל ברלין. בשעת קבלת הפנים שערך הסנאט של העיר לחברי "הבימה" ולעתונאים, אפשר היה לפגוש כמה מן הבולטים בין מבקרי התיאטרון בגרמניה. רובם הביעו הערכה רבה לכישוריהם של כל השחקנים וציינו בפרט את העוצמה והכוח במשחקו של *יוסי פולק*, את האיפוק של *שמואל רודנסקי*, המוכר כאן לרבים, ואת הקטעים המוסיקאליים היפים ובמיוחד השירים הרוסיים בביצוע להקת *"קולן"*.

הבמאי, יודי לובימוב, והשחקנים שלמה בר־שביט ושמואליק סגל בשדה התעופה בן־גוריון בדרך לברלין

אולם, היו מבקרים שציינו בשיחות. כי למעשה עבודת הבימוי מיושנת מאוד, אף שיש בה שימוש באמצעים מודרניים. מבקרת התיאטרון של "סוד דזייטשה צייטונג", קארינה ניהוף, אמרה: "צריך לומר גלויות. רבים מן הגולים הרוסיים במערב צוברים תהילה בעיקר בזכות היותם גולים. כל גולה מברה"מ מתקבל בזרועות פתוחות במערב, במיוחד כשהוא עשוי להציע, בהצהרות ובראיונות נרחבים לעתונות, תעמולה אנטי־קומוניסטית". מבקרת התיאטרון של העתון הימני, אחד החשובים בגרמניה, ציינה כי למעשה מזכירה לה עבודתו של לובימוב את התיאטרון הפוסט־אקספרסיוניסטי הגרמני שעתה כבר אבד עליו הכלח.

למבקר של עתון מקומי מן העיר קאסל היתה דעה אחרת: "קסמה של ההצגה", אמר, "דווקא בהיותה 'מיושנת' ובשימוש המופלא של הבמאי באלמנטים פולקלוריסטיים ושילוב עם אמצעי תיאטרון מודרניים".

הערב, יום ב', תתקיים בכורת *"נמר חברבורות"*. רוב המבקרים הגרמנים והעתונאים המסקרים את הפסטיבל יודעים מעט מאוד על הספרות העברית החדשה והם לא שמעו את שמו של *יעקב שבתאי*. את שיעורי הבית שלהם הכינו בעזרת העתונאים הישראלים.

בסיכום: שבוע "הבימה" ב"שילר תיאטר" בברלין מעורר עניין רב וכמעט לכל ההצגות נמכרו כבר הכרטיסים מראש. המבקרים מציינים במיוחד כי מה שמקסים אותם היא איכות המשחק של השחקנים הישראלים שאיננה שואבת מאסכולה ספיציפית אחת אלא היא "תערובת של סגנון מזרח אירופאי ואמצעי הבעה עודפים כמקובל באמנויות ים תיכוניות".

מירי פז, ברלין

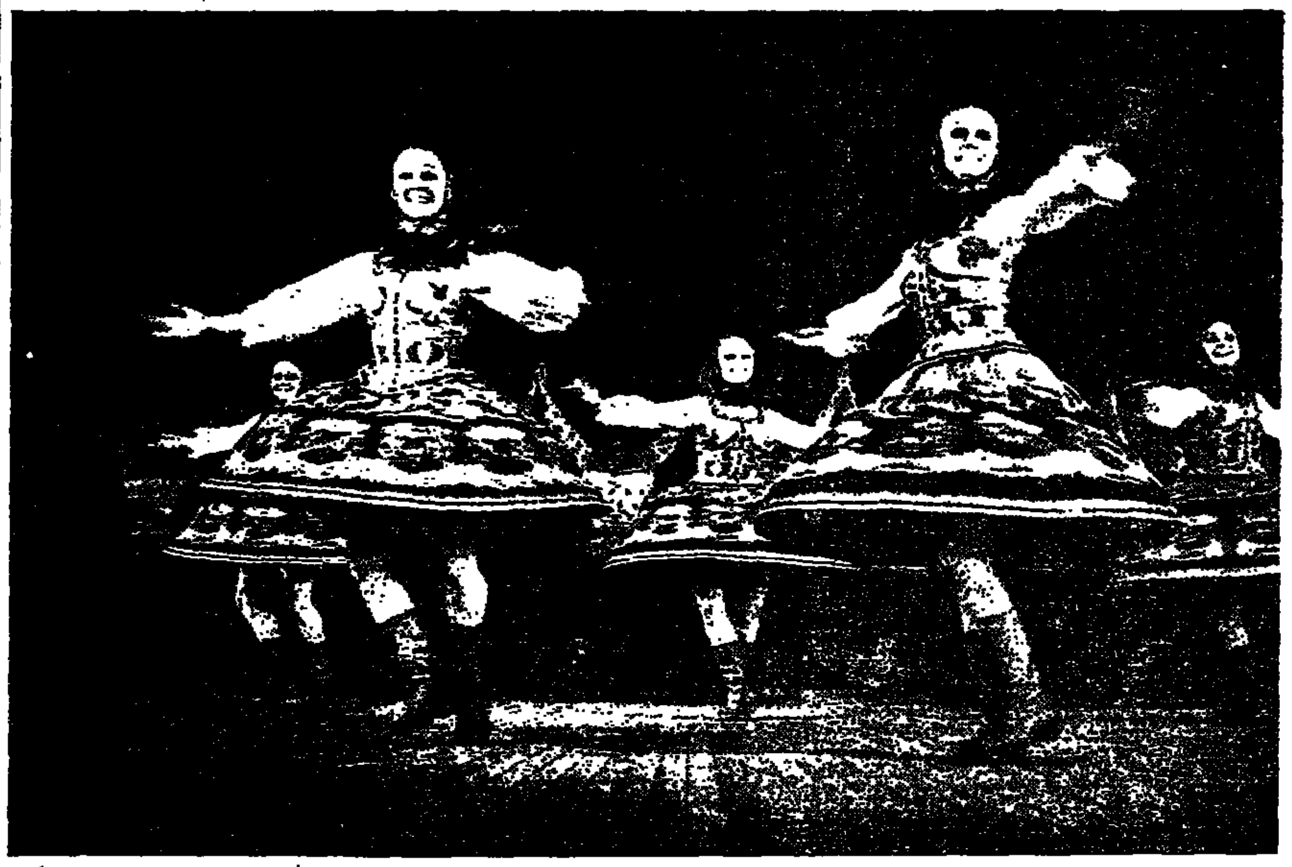

פסטיבל חיפה

מגיע לא מגיע

תיאו אנגלופולוס, החשוב שביוצרי הקולנוע ביוון היום, אשר אתמול את בואו לביקור קצר בפסטיבל הסרטים בחיפה, שם יוקרן סרטו "מגדל הדבורים". האופיין הסגנוני הבולט ביותר בסרטיו של אנגלופולוס הם השוטים־האינסופיים המכילים תהפוכות נפש ומדינה. סרטו "המסע לקיתריה", הם השוטים האינסופיים המכילים תהפוכות נפש ומדינה. סרטו "המסע לקיתריה", שהוקרן בפסטיבל ירושלים הלהיב את חבר המבקרים המקומי וכמותו "מסע השחקנים" סרטו קודם שלו, המוקרן בימים אלה בסינמטקים. ב"מגדל הדבורים" מככבים **מרצ'לו מסטרויאני וסרג' רג'יאני**. ועדי ראיה מציינים שיש בסרט פריצת דרך סגנונית נחכה ותראה.

אנגלופולוס, בוגר בית הספר הנודע לקולנוע "אידק" בפאריס, החל דרכו כמבקר סרטים והיה לבמאי בגיל מאוחר, בשנות השבעים. במהרה היה לדמות פופולארית בפסטיבלים בינלאומיים, עקב סרטיו התובעניים. עכשיו, גם אצלנו.

אגב, **מיקי רורק**, כוכב הקולנוע הנחשק, הודיע למארגנים המאוכזבים שלא יוכל להתפנות ולבוא לעיר הכרמל בתקופת הפסטיבל.

אמיר רותם

טענות ומחמאות

"מבט שני" על התזמורת הפילהרמונית הישראלית. טלוויזיה. יום ג'. 21:40

בשעה שהתזמורת הפילהרמונית תנגן בברלין, במסגרת הפסטיבל הבינלאומי הנערך בעיר. בשעה שיהדהד ב"אולם הפילהרמוני" צלילי הסימפוניה השמינית של ברוקנר, בניצוח זובין מהטה, יוקרן בטלוויזיה הישראלית, במסגרת "מבט שני" (יום ג') מישדר מיוחד בו יושמעו טענות קשות נגד התזמורת ונגד מנהלה המוסיקאלי.

צוות "מבט שני", בראשותו של פרדי גרובר, מנסה במישדר להוכיח לנו שהתזמורת איננה כליל השלמות. הטענות (בהן חסרות ביסוס) מתמקדות בכך שהתזמורת הפכה בשנים האחרונות למועדון חברתי סגור ומתנשא, כביכול, נחה - שלא בצדק - על זרי הדפנה, מסיירת בעולם, כמעט שאינה מגיעה להתישבות העובדת, ל"ישראל השניה", לצעירים ולילדים. ובמלים אחרות, טוענת הכתבה, כי חזונו של ברוניסלב הוברמן על תזמורת שתהיה נחלת הכלל, שתביא את בשורת המוסיקה בראש ובראשונה לפועלי ארץ־ישראל, במחירים עממיים - החזון הזה מת.

כמה מנגני התזמורת וידידיה הותיקים יוצאים להגן עליה ועל מנהלה המוסיקאלי. "זוהי אחת התזמורות החשובות בעולם", אומר הכנר איזיק שטרן. "אבל חבורה של אמנים בלתי־ממושמעים. דברנים גדולים". עוד בין הדוברים: שולטי, ליאונרד ברנשטיין, חנה גליקסמן (הממונה הראשונה על המנויים) והמבקר המוסיקאלי חנוך רון, ה"אורקל" המוסיקאלי הקבוע של הטלוויזיה הישראלית.

כדאי לצפות במישדר בעיקר בשל דבריו השנונים והקולעים של שטרן, סרט הארכיון המתאר את ההכנות לקונצרט הנצחון על הר הצופים, נגינתם של רוסטופוביץ', שטרן ופרלמן.

התזמורת תחזור ארצה – לאחר קונצרט שתקיים בפירנצה – בערב ראש השנה. נקווה שגם לאחר שידור התוכנית יקבלו את פניה בפרחים.

ישראל דליות

בארבע לפנות בוקר הגיעה לישראל להקת הפולקלור הייצוגית מברה"מ, "אומסק". 50 רקדנים, זמרים ונגנים הגיעו לכאן ממוסקווה דרך לרנקה. את סופה של הדרך, מקפריסין לישראל, עשתה הלהקה בטיסה מיוחדת של "ארקיע" אשר קיבלה אישור חד־פעמי מיוחד לנחות בלרנקה. הלהקה תקיים כאן עשר הופעות. הבכורה תיערך בירושלים במעמד שר החוץ שמעון פרס וראש עיריית ירושלים, טדי קולק. בתל־אביב יהיו נוכחים בהופעה שר הבטחון, יצחק רבין, שר המשפטים והתיירות אברהם שריר, יצחק מודעי וחברי־כנסת. הופעות נוספות יתקיימו בצמת, בקרית חיים, בבאר־שבע ובחיפה. יהיה זה ביקורה השני של "אומסק" בישראל. הביקור הראשון נערך לפני 22 שנה. הרקדנים, כמובן, התחלפו. בני 30 הם פורשים מן הלהקה.

הפנינג בגליל

בלילה שבין ה־22 ל־23 בספטמבר, ייערך במעלות תרשיחא שבגליל הפנינג שיימשך מחצות הלילה ועד לזריחת השמש. בצורה זאת מבקש הילא"י, המרכז הישראלי למען האמנויות היוצרות, להגגג את חנוכת פסלה של חנה אשל "עונות השלום". פסל דמות סמל השלום שהוא גם שעון עונות.

לפני האירוע מקיים הילא"י פגישות של תלמידי אמנות, יהודים וערבים, עם הפסלת ובליל האירוע עצמו, ערב ראש השנה, יטלו חלק אמנים מן הסביבה, ביניהם להקת "צלילי המזרח" ממעלות שתשמיע מוסיקה אנדלוסית ומרוקאית, להקת הדבקה של תרשיחא, להקת המחול של "אורט" וכו'.

תקליט שדרים

להקת "טאטו" עומדת להוציא תקליט שדרים ראשון לרדיו. התקליט כולל את שירה של יונה וולך "טורים לי" ובן גירסה חדשה לשירו של שלום חנוך "חוזה לך ברח". שירים אלו ואחרים יושמעו גם בהופעה הנוספת שתתקיים ביום ג' הבא בבית ליסין, בעקבות הצלחת הופעתה הראשונה של הלהקה שם בחודש שעבר.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.40 ראשית הקריאה: בלי סודות.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ד': כפולות ומחולקות (כ).
10.10 אנגלית ד'.
10.30 רגע עם דודלי (כ).
11.00 ערבית מדוברת: ד'–ה'.
11.15 אנגלית ו'.
11.30 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ (כ).
12.00 אנגלית ח'.
12.25 תלמוד, שניים אוחזין (כ).
1.00 גיאוגרפיה כללית, ז'–ט': המדבר.
1.30 אנגלית יא'–יב'.
1.45 צרפתית: העשרה.
2.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
2.05 חבב הטבע, פרק 11: במעלה הנהר ובמורדו.
2.30 קסים קסם
2.55 נחשון.
3.00 קשר משפחתי.
3.40 שעת כושר.
3.50 200 שניות למועצת הלול.
3.55 הפונדק בעריך חמשת הסייל פרק 39, אמריקה: פרק אחרון.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

כללית

5.30 דוביביכפת לי – "מפגש הכוכבים" (דיבוב עברי).
5.55 אחות קוקה – סדרת דרמה בת 4 פרקים, על־פי ספרה של חליה דיגס בהפקת הבי.בי.סי.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות בליווי שקופיות (ערבית).
6.35 ספורט – אירועי ספורט מן הארץ והעולם (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 "אלגרו" – תכנית אזרונה. משתתפים: התזמורת הסימפונית חיפה, בניצוחו של יצחק שטיינר, המוסיקאים אליהו גמליאל ויעקב מישורי, המסכות של יעל כץ, המנחה יצחק שמעוני ושני צוותי פותרים מן הטכניון ומן האוניברסיטה של חיפה.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשורירי שירות.
9.35 "קשרי משפחה" – פרק תשיעי: "הלאה העסק הגרעיני".
10.00 זה הזמן – מנחה רם עברון.
11.50 "מיאמי, מחלק מוסר" – שם הפרק: "איש לא חי לנצח". שלושה צעירים מסוממים וחמושים מסתובבים בעיר חורעים חורבן והרס. קרוקט שקוע ברומן עם אדריכלית יפהפיה ומשאיר את שותפו טאבס לבד במערכה מול שלושת הצעירים.
11.35 חדשות הלילה.

ירדן: 3.50 סרטים מצויירים (עד' 1); 5.30 כפיות כסף, לילדים (עד' 1); 6.00 השוטרת, סדרה בצרפתית; 7.00 חדשות בצרפתית; 7.15 מגאזין ספורט בצרפתית; 7.30 חדשות בעברית; 8.30 קומדיה אנגלית; 10.00 חדשות באנגלית; 10.10 דרמה אנגלית; 11.00 ספינת האהבה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 סלודיה.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 "שמע ישראל".
06.04 סקירת מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור יהוה.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 כוכב הבוקר.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 "או בב".
12.50 מה נשמע.
13.05 בוקרי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 שירים ושעורים.
17.55 קפיטי ספר.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשמע.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק כימי חול.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 צלילי בוקר.
06.30 פוקדים עיר.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 שעה עם אורלי יניב.
11.05 נבון לעכשיו.
13.05 אחר אחר.
14.05 דו רה מי.
15.05 שירים לזוג.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הרבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.

שיש לב לשידורי F.M.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – מגרלטון: סימפונית בעודים מס' 9 ברו מג'ור (תז. הגבנדהאוז מלייפציג / ק. מאזור; מוצארט: קונצ'רטו מס' 17 בסול מג'ור לפסנתר ולתזמורת ק. 453 (התז. הקאמרית האנגלית / ד. ברנבוים); ז'אן־פיליפ רמו: "תגינות אבה" אפרה בלט (התז. הקאם. האנגלית עם הזמרים האמברוזים / ר. לפרד).

09.00 קונצרט בוקר – רספיגי: "הלוגות כבסיה" (תז. פילדלפיה / י. אורמנדי); הצ'טוריאן: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת (ד. אויסטרך / תז. הרדיו של ברה"מ / הצ'טוריאן); הובאנס: רפסודיה ארמנית מס' 3 לתזמורת ולכלי קשת (התז. הפיל המלכותית / הובאנס); ספור: המישייה ברו מינור לחליל, קלרינט, קרן, בסון ופסנתר אופ. 52 (אנסמבל נאש); שוסטקוביץ': קונצ'רטו מס' 1 במי במול מג'ור לצ'לו ולתזמורת אופ. 107 (רפאל וולפיש / התז. הקאם. האנגלית / ג' סיימון); ביזה: "רומא" סימפוניה בדו מג'ור (התז. הסימפ. של פראג / י. רוזאק).

11.57 פינת השיר – משירי ס. שלום.

12.00 מן הפרטיטורה – רביטי: "פינת הילדים" – סויטה (א. ורדי / פסנתר); ראבל: מבוא ואלגרו לנבל, חליל, קלרינית ומיתרים (ר. חסקינס / ו. בנט / ג. קלי / + נגנים מתוך הפילהרמונית הלאומית / צ. דוהרדי); דביסי: "תינת הצעצועים" (נ. ברמן / מ. אפשטיין / ג. הרס / א. בייש / י. לויו).

13.05 בהאזנה נינוחה – באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 6 בסי במול מג'ור (תז. "פרו ארטה" משטוטגרט / ק. ורדלג); מוצארט: קונצ'רטו מס' 9 במי במול מג'ור לפסנתר ולתזמורת (ר. ברנבוים סולן ומנצח / התז. הקאמ. האנגלית); רביעייה במי במול מג'ור לפסנתר ולכלי קשת (רביעיית אלבן ברג). גלינקה: סימפונייטה לתזמורת כלי קשת (התז. הסימפ. של ניזנברג / ה. פורייטובאה).

15.00 הסברה מוסיקלית – הבוחות הצ'ש – תכנית עשירית.

16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו – שידור חוזר: הפילהרמונית הישראלית, מנצח: רימונד לפארד סולנים: שילה ארמסטרונג סופרן ~ אלבסים ויינסברג, פסנתר – פרסל: "קוטח"; ברהמס: קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ולתזמורת.

18.00 רגש על הביצוע – על אות כמה וכמה.

19.00 בין חברים – מעולם המוסיקה: מיצירותיו של גבריאל פורה.

20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי.

20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – סדרה הטעם: איטליה – רספיגי: "מזרקות רומא"; בוזוני: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת אופ. 35 א' (קרין ארמה מליפירה: "הטנטוף" – מחזה מיסתורין לסופראן, שני טנורים, בריטון, מקהלה ותזמורת (המקה. והתזמורת של רדיו אוסטריה / גאנאנדואה גבבצי).

22.30 פעם ועוד – סטיבן סקוט: מוסיקה לביתורים מקשתים – האנסמבל למוסיקה הדשה של קולג' קלורדו (הקישות נעשה במיתרי הפסנתר) ינוגן 3 פעמים.

23.00 מחוזי יצירות – בטהובן: סונטות לכנור ולפסנתר, שלישיות.

רשת א'

08.27 משפט דמיאנג'וק – שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים.

15.27 האוניברסיטה הפתוחה – "יהדות ארצות־הברית במאה ה־20" הפעם: "תפיסת היהדות בקרב יהודי ארצות־הברית" (חלק שני).

15.57 משפט דמיאנג'וק – שידור חי מבנייני האומה" בירושלים.

22.05 לכל אים כוכב – שידור חי ממועדון "הקומקום" בתל־אביב.

רשת ב'

18.06 מדרום למכבסיון – עם יהודים ועל יהודים בדרום־אמריקה – תמונת מצב. סידרה (פרק שני).

19.35 דיון דברים – ענייני חוק ומשפט.

20.05 סולם הזמירות – מצעד הזמנים הספרדיים.

22.05 שירים מדרום־אמריקה.

23.05 מדרום למכבסיון – עם יהודים ועל יהודים בדרום־אמריקה (סידרה) הפעם: דיון בהשתתפות מומחים ובגל פתוח הנושא: "עלייה שבין מצוקה לתקווה" על קשיי העלייה וקשיי הקליטה של יהודי דרום־אמריקה.

01.08 מדרום למכבסיון – עם יהודים ועל יהודים בדרום־אמריקה (סידרה) הפעם: שידור חי מיוחד ליהודים בדרום־אמריקה בנושא: "עלייה, קליטה, שיכון, תעסוקה ועוד".

רשת ג'

18.06 היה היו.
20.05 קו ההתחלה – תקליטי שירים ראשונים.
21.05 קצת אחרת – פוס מתקרם.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 ספרא וסייפא – ענייני ספרות צבאית.
19.05 שירים מכאן. (ש.ת.)
20.05 ספרים רבותי ספרים (ש.ת.)
23.55 שיחת חצות – עם השופרת הודה לוי. צהיל 2
19.05 דודו דודו.
20.05 מכבבבסים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיז הזה.

קולנוע

תל־אביב

אסתר: להיות עם כבוד 9.45, 7.30, צפון: משפחת פלודר 9.40, 7.15, 5
בית ליסין: ברנט פריטון – צונביל הזקן 11.15
בן־יהודה: בלא הילוכין 9.30, 7, 4.30
גורדון: הסיבוכה כלגו 9.45, 7.45, 5
גת: בלוז לחופש הגדול 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: שם ההר 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 2: גבר באהבה 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: קירותים אישיים 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 4: האלמנה השחורה 9.30 7.15
דיזנגוף: גינגה 3
דקל: 9.30, 7.30 / חצות סקס
הוד: צעיר מכדי למות 9.30 7.15, 5
הקולנוע ובית צייני אמריקה: סבלול 5.7.45,9.45 לה טרוראטה
חן 1: פגישה עיוורת 9.50, 7.30, 5
חן 2: לבנ של אנג'ל 9.50, 7.25, 5
חן 3: הגוכל האהבה והמאהבת 9.55, 7.35, 5
חן 4: נשק קטלני 9.50, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: אני והחברה 9.50, 7.25, 5, 2, 11
לב 1: המשפחה 9.50, 7.15, 4.40, 2
לב 2: גברים, גברים... 10, 8, 5, 2
לב 3: ימי הרדיו 10, 8, 5, 2
לב 4: גרדמי המזק 10, 7.50, 5, 2
לימוזה: הסודר 9.30, 7.30, 5
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מרוויאוק: מותו של סוכן 9.30, 7
קולנוע קיץ בתרואה: בית האמנים 9.00
מקסים: סופרמן 4 7.30 / אנשי הפח 9.30
מיין טאלנט: המוחדש ביידי אריזונה 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.40, 7.15, 5
סינמה 2: 007 באזור מסוכן
סמדרה: סגור רגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי: מסע השחקנים חלק א' 7.00, מסע השחקנים חלק ב' 9.30
פאר: לא שם דין 9.30 7.30, 5
פריז: לבידינוס 9.30, 7.15, 4, 2, 12
פנוראמה: אנשים את גר גדרו 11.30
צפון: לאן דה פלורס 9.30, 7
שחף: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5
תבור – רמת־אביב: בסי בלו 9.40, 7.15
תכלת: הזונות מעבר לפינה 9.50, 7.40, 5.30
תל־אביב: שומר ראש 9.30, 7.30, 5
התמיה הישראלית: מבוקש בשוי או תלוי 9.50
אור 3: תמיד 9.15, 7.15, 4.30, 11.15 פריך הצעל
אור 4: גבר בהזמנה 9.15, 7.15, 4.30, 11.15 כפיסנר
אור 5: קוקה קולה קיד 9.15, 7.15, 4.30
אור גיל: בייבי אריזונה 9, 7, 4.30
בית אגרון: בבבי 4.30, זכרונות אהבה מפירנצה 6.00
נערי הכרך 8.15, מופע הקולנוע של רוקי 10.00
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
כפיר: סוד ההצלחה 9.15, 7, 4.30
מיטשל: גבר מאוהב 9.15, 7
מקדה: ימי הרדיו 9.15, 7
עדן: בייבי המאריקאי 3 9, 7, 4.30
רון: האלמנה השחורה 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: קיתות מלוכלכות 9.30, 7.15, נשיקה ארומה 9.30, 7.15

ירושלים

אוריון: שומר ראש 9, 7, 4.30
אורגע: בלוז לחופש הגדול 9, 7, 4.30
אוריון 1: לא שם דין 11.15, 9.15, 7.15, 4.30
אור 2: צעיר מכדי למות 9.15, 7.15, 4.30

חיפה

אורה: צעיר מכדי למות 9.15, 7, 4.30
אורלי: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7
אמפיתיאטרון: רוחות של זהב 9.15, 7, 4.30

ארמון: סגור
חן: הזונות מעבר לפינה 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: שוטר ראש 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: גבר באהבה 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.10, 6.45, 4.15
פאר: האלמנה השחורה 9.15, 7, 4.30
קרן־אור: לא שם דין 9.15, 7.15, 5.15
רון: משפחת פלודר 9, 7, 4.30
רב גת 1: פגישה עיוורת 9.15, 7, 4.30
רב גת 2: אני והחברה 9.15, 7, 4.30

קריות חיפה

שמיר: דוד 9.15, 7
כפיר: בלוז לחופש הגדול 9.30, 7.30
אורה: מתוך אמריקאי 9.15, 7
בית הקס: ימי הרדיו 9.15, 7, 4.30
ההוגה: מכתב פראי 9.15, 7
ג'וקה: לא פלאש הבקבוק 9.15, 7

אשדוד

אסתר: פלאמר 9.30, 7.30

אשדוד: לא שם דין 9.30, 7.30

אשקלון

אסתר: 007 באזור מסוכן 9.30, 7.30
כאופי: לא שם דין 9.30, 7.30
רחל: חליפת ערב 9.30, 7.15

באר־שבע

קן: גינגה אמריקאי 3 9.30, 7, 4.30

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: גינגה אמריקאי 3 9.30, 7.15, 5
כוכב: חצות קטנה ומטריפה 9.30, 7

עפולה

מתמידון: נשק קטלני 9.00

חולון ■ בת ים

ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
מגדל: לחום עם כבוד 9.30, 7.30
סביון: גינגה אמריקאי 3 9.30, 7.15, 5
רינה: שומר ראש 9.30, 7.30
שבעאות: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5

טבריה

אביב: סגור

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: שירותים אישיים 9.15, 7
חן: שם ההדר 9.15, 7
אורות: סגור
בית ברל: חוליה 10, 8

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
בית חיל: לא שם דין 9.30, 7.30
אורה: לא שם דין 9.30, 7.30

נהריה ■ עכו

הוד: ללא רחמים 9.30, 7.30
רון: סכנבע עידן 9.30, 7.15
אורדוטוריום: סגור

נתניה

מגוריה: מכתב פראי 9.15, 7, 5
הוד: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
אסתר: 007 אזור מסוכן 9.30, 7
שרון: הגוכל האהבה והמאהבת 9.15, 7, 5

קרית אונו

מתנ"ס: שמתי בין לשורה 9.15, 7.00

פתח־תקוה

שלום: שם ההדר 10.00, 8.00
היכל 1: משפחת פלודר 9.30, 7.15, 5
היכל 2: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5
היכל 3: שם ההדר 9.30, 7, 4.30

ראשון־לציון ■ רחובות

ג.ג. רון 1: משפחת פלודר 9.30, 7.15
ג.ג. רון 2: סוד ההצלחה 9.30, 7.15
גנקון: סגור
ראשון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
בית העם: לא שם דין 9.30, 7.30
הוד: שם ההדר 10, 8.15
קן: הגינגה האמריקאי 3 10, 8

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: פגישה עיוורת 9.40, 7.30
ארמון: לחום עם כבוד 9.45, 7.30
לילי: לא שם דין 9.30, 7.30
הוד: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5
רב גן 1: הגוכל האהבה והמאהבת 9.45, 7.25
רב גן 2: בלוז לחופש הגדול 9.40, 7.30
רב גן 3: אני והחברה 9.45, 7.30, 5
רב גן 4: לבנ של אנג'ל 9.45, 7.30, 5
שביט: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15